SPRÁVA O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

„ÚZEMNÝ PLÁN OBCE JAKOVANY“

v rozsahu podľa prílohy č. 5 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

august 2026

Obsah:

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE 5

A.I. Základné údaje o obstarávateľovi 5

A.I.1. Označenie 5

A.I.2. Sídlo 5

A.I.3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi,od ktorej možno dostať relevantné informácieo územnoplánovacej dokumentácii a miesto na konzultácie : 5

A.II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii 5

A.II.1. Názov: 5

A.II.2. Územie 5

A.II.3. Dotknuté obce 5

A.II.4. Dotknuté orgány a ostatné dotknuté subjekty: 6

A.II.5. Schvaľujúci orgán: 8

A.II.6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice: .. 8

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA 8

B.I. Údaje o vstupoch 8

B.I.1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber 8

B.I.2.Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie 9

B.I.3. Suroviny – druh, spôsob získavania 10

B.I.4. Energetické zdroje – druh, spotreba 10

B.I.5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru 11

B.II. Údaje o výstupoch 13

B.II.1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob meraniaemisií. 13

B.II.2.Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, ČOV), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania 13

B.II.3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi 14

B.II.4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita) 15

B.II.5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné, zdroj a intenzita) 15

B.II.6. Doplňujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny) 16

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA 16

C.I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia 16

C.II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľastupňa územnoplánovacej dokumentácie 16

C.II.1.Horninové prostredie – geologická charakteristika riešeného územia, inžinierskogeologické vlastnosti, geodynamické javy, ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery, stav znečistenia horninového prostredia 16

C.II.2.Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov). 20

C.II. 3. Ovzdušie 20

C.II.4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd. 22

C.II.5.Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd. 26

C.II.6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov. 27

C.II.7.Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana 30

C.II.8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny). 34

C.II.9.Obyvateľstvo – demografické údaje sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi) 37

C.II.10.Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská 40

C.II.11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality 40

C.II. 12.Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie) 40

C.II.13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov 41

C. III.Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie 42

C.III.1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnostiv dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činností pre dotknuté obce, iné vplyvy 42

C.III. 2.Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy 46

a geomorfologické pomery 46

C.III. 3. Vplyvy na klimatické pomery 46

C.III.4.Vplyvy na ovzdušie 47

C.III.5.Vplyvy na vodné pomery 47

C.III.6.Vplyvy na pôdu 48

C.III.7.Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy 48

C.III.8.Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny 50

C.III.9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma vrátane vplyvov na európsku sústavu chránených území (Natura 2000), na územný systém ekologickej stability. 51

C.III.10.Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská 52

C.III.11.Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality 53

C.III.12. Iné vplyvy 53

C.III.13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich 53

porovnanie s platnými právnymi predpismi 53

C.III.14.Zhodnotenie splnenia požiadaviek zo stanovísk k oznámeniu o strategickom dokumente podľa určeného rozsahu hodnotenia a zo stanovísk k rozsahu hodnotenia 55

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení 62

C.IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciuvplyvov na životné prostredie a zdravie 62

C.V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom) 63

C.VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia 64

C.VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracovávaní správy o hodnotení 64

C.VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie 65

C.IX. Riešiteľ - autor správy o hodnotení, podpis riešiteľa 65

C.X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení 66

C.XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa 66

Tabuľky: č.1 - 4

Obrázky: č.1 - 17

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.I. Základné údaje o obstarávateľovi

A.I.1. Označenie**: Obec Jakovany,** okres Sabinov,
zastúpená starostom obce: MVDr. Stanislav Miščík
Adresa: Obecný úrad Jakovany, č. 29, 083 01 Jakovany
Kontakt: starosta 0908973794; e-mail: starosta@jakovany.sk

A.I.2. Sídlo**:** Jakovany č. 29, 083 01 Jakovany

A.I.3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 12 zákona o územnom plánovaní),od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii a miesto na konzultácie :

Osoba s odb. spôsobilosťou na obstarávanie ÚPD: Ing. Stanislav Imrich,
kontakt: 0917 566 851; e-mail: stanimsro@gmail.sk

Spracovateľ: Ateliér URBEKO s.r.o., Konštantínova 3, 080 01 Prešov,
051/77 220 71, 0905 371 634; e-mail: urbeko.urbeko@gmail.com

Miesto na konzultácie: Ateliér URBEKO s.r.o., Konštantínova 3, 080 01 Prešov,
kontakt: 051/77 220 71, 0905 371 634; e-mail: urbeko.urbeko@gmail.com
a
Obecný úrad Jakovany, č. 29, 083 01 Jakovany
starosta@jakovany.sk, +421-51-4596204, 0908973794

Hlavný riešiteľ: Ing. arch. Vladimír Ligus, AA SKA č.1129, Ateliér URBEKO s.r.o.,
Konštantínova 3, 080 01 Prešov,
kontakt: 051/77 220 71, 0905 371 634;e-mail: urbeko.urbeko@gmail.com

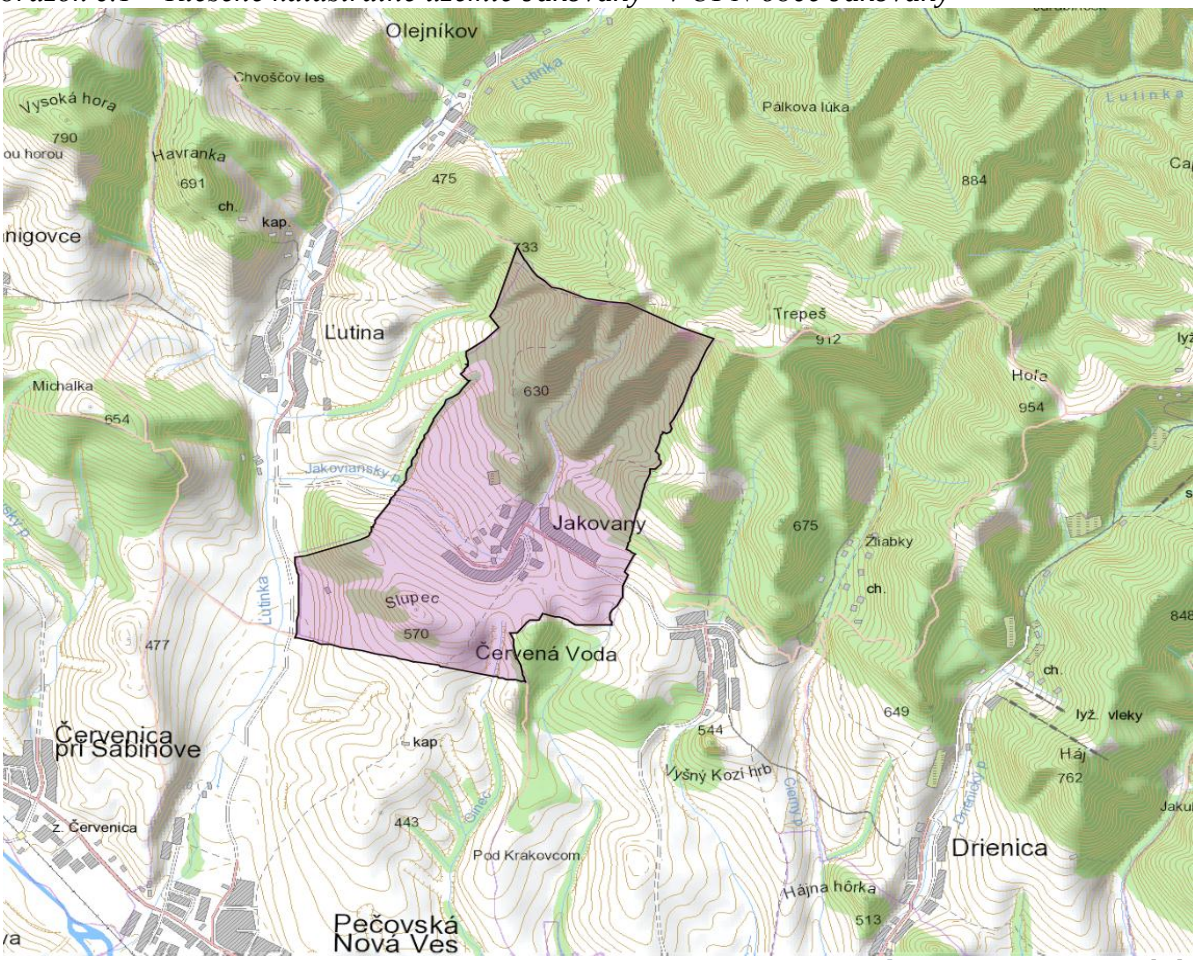
A.II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

A.II.1. Názov: Územný plán obce Jakovany

A.II.2. Územie: obec Jakovany (kód obce: 524557); katastrálne územie (ďalej tiež „k. ú.“) Jakovany (kód k.ú.:821853); okres Sabinov (kód okresu: 708; Prešovský kraj (kód kraja (7)

A.II.3. Dotknuté obce: Olejníkov – k.ú. Olejníkov, Ľutina – k.ú. Ľutina, Pečovská Nová Ves – k.ú. Pečovská Nová Ves, Červená voda – k.ú. Červená voda, Sabinov – k.ú. Zálesie (okr. Sabinov)

Obrázok č.1 Riešené katastrálne územie Jakovany v ÚPN obce Jakovany

Zdroj: www.enviroportal.sk

A.II.4. Dotknuté orgány a ostatné dotknuté subjekty:

- dotknuté orgány verejnej správy:
  - na úseku geológie - MŽP SR, sekcia geológie
  - na úseku ochrany prírody - MŽP SR, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny (dôvod: v riešenom území sa nachádzajú územia Natura 2000)
  - na úseku ochrany pamiatok - Krajský pamiatkový úrad Prešov
  - na úseku dopravy - Okresný úrad Prešov, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
  - na úseku ochrany pôdy - Okresný úrad Prešov, odbor opravných prostriedkov
  - na úseku ochrany vôd – Okresný úrad Sabinov, odbor starostlivosti o životné prostredie
  - na úseku ochrany ovzdušia - Okresný úrad Sabinov, odbor starostlivosti o životné prostredie
  - na úseku odpadového hospodárstva - Okresný úrad Sabinov, odbor starostlivosti o životné prostredie
  - na úseku územného plánovania - Regionálny úrad územného plánovania a výstavby Prešov
  - na úseku protipožiarnej ochrany – Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Prešove
  - na úseku veterinárnej starostlivosti – Regionálna veterinárna a potravinová správa Prešov

- na úseku verejného zdravotníctva – Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prešov
- na úseku banskej správy - Obvodný banský úrad Košice
- na úseku obrany - Ministerstvo obrany SR
- na úseku ochrany obyvateľstva – Okresný úrad Sabinov, odbor krízového riadenia

- dotknutý orgán vyššej územnej samosprávy:
  - na úseku územného plánovania - Úrad Prešovského samosprávneho kraja, odbor strategického rozvoja, oddelenie územného plánovania a životného prostredia

- dotknuté právnické osoby (ako správcovia dopravnej a technickej infraštruktúry a vodných tokov):
  - Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Odštepný závod Košice (Povodie Hornádu)
  - SPP – distribúcia, a.s., Bratislava – Ružinov
  - Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Košice
  - Východoslovenská distribučná, a.s., Košice
  - Železnice SR, Bratislava
  - Správa a údržba ciest Prešovského samosprávneho kraja, Prešov
  - Telekomunikační operátori – Orange Slovensko, Slovak Telekom, 02 Slovakia, SWAN, a.s. – 4ka

Obrázok č.2 Časť riešeného katastrálneho územia Jakovany s vyznačením hranice zastavaného územia obce podľa katastra nehnuteľností

Zdroj: www.zbgis.sk

A.II.5. Schvaľujúci orgán: obecné zastupiteľstvo Obce Jakovany

A.II.6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice: Návrh riešenia územného plánu obce Jakovany nepresahuje hranice Slovenskej republiky.

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

B.I. Údaje o vstupoch

B.I.1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber

Katastrálne územie Jakovany, ktoré je riešené územným plánom, má celkovú výmeru 489 ha. Najväčšiu časť katastrálneho územia zaberajú lesné pozemky (46,1%). Poľnohospodárska pôda má celkovú výmeru 236 ha (48,5 %). Zastavané územie obce (ďalej tiež i „ZUO“) má výmeru 30 ha.

Tabuľka č.1 Úhrnné hodnoty druhov pozemkov v k.ú. Jakovany k 12.06.2026.

	Orná pôda	Chmeľ -nica + Vinica	Záhrada	Ovoc -ný sad	Trvalý trávny porast	Lesné po- zemky	Vodná plocha	Zastava- ná plocha a nádvorie	Ostatná plocha
ha	86	0	12	1	137	225	2	18	7
%	17,6	0	2,6	0,2	28,1	46,1	0,3	3,7	1,4

Zdroj: Úrad geodézie, kartografie a katastra SR

Pre navrhovanú výstavbu predovšetkým mimo zastavaného územia (v zmysle evidencie katastra nehnuteľností) územný plán navrhuje záber pozemkov pôvodne využívaných ako poľnohospodárska pôda, najmä trvalé trávne porasty (ďalej len „TTP“) tiež záhrady, orná pôda. Len v minimálnom rozsahu bude zabratá lesná pôda (návrh rozhľadne). Návrhy nových funkčných plôch, ktoré sú situované na poľnohospodársku pôdu alebo na ostatnú nepoľnohospodársku pôdu nie sú situované na plochy, kde by boli vybudované hydromelioračné zariadenia.

Najväčší záber nových plôch si vyžiada výstavba rodinných domov. Nové funkčné plochy sú navrhnuté v lokalitách nadväzujúcich na súčasne zastavané územie obce. Výstavba sa sústredí na už rozostavané lokality Vyšné lúky, Na stĺpci a Pod Dúbravou a nové lokality na okrajoch zastavaného územia obce. Najviac bytov môže pribudnúť v južnej časti územia, v lokalitách Vyšné lúky, Na stĺpci, Hostišuv a Pod Hájom. Výstavba rodinných domov je možná aj v lokalitách Pod Dúbravou na severovýchodnom a Zátoka/Úboč na západnom okraji obce. Navrhnutý je aj jeden bytový dom s obecnými nájomnými bytmi pri futbalovom ihrisku. Finálny výpočet záberu poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely bude vyhodnotený až po dopracovaní návrhu územného plánu v zmysle pripomienok z procesu prerokovania návrhu riešenia územného plánu. V tejto etape, t.j. pred verejným prerokovaním návrhu a pred doručením stanovísk dotknutých orgánov verejnej správy a dotknutých obcí, je možné konštatovať, že je navrhnutý trvalý záber poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely a navrhovaný je len minimálny záver lesnej pôdy pre výstavbu rozhľadne.

Pôvodne vymedzené zastavané územie obce (k 1990) má rozlohu 30 ha, súčasné skutočne zastavané územie obce má výmeru 40,7 ha. Navrhované zastavané územie obce stanovené v súlade s § 5 písm. l) zákona o územnom plánovaní na základe návrhu územného plánu má rozlohu 52,32 ha.

B.I.2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie

Pitná voda.

Obec Jakovany v súčasnosti buduje verejný obecný vodovod, do jeho kolaudácie budú jednotlivé budovy v obci zásobované vodou z individuálnych zdrojov - studní. Vybudované sú už vodný zdroj a vodojem Jakovany 1x100 m^3 v lokalite Pod Dúbravou, vo výstavbe sú základné vodovodné uličné rozvody v obci. Táto rozvodná vodovodná sieť v obci je navrhovaná na doplnenie a predĺženie do nových lokalít výstavby.

Vypočítaná priemerná denná potreba vody pre návrhový rok je 58,25 m^3/d a maximálna denná potreba vody je 209,70m^3/d. Pre zásobovanie riešeného územia pitnou vodou je na základe vypočítanej maximálnej dennej potreby potrebné zabezpečiť vodárenský zdroj s výdatnosťou 1,35 l/s. Ako vodárenský zdroj pre verejný vodovod v obci bude využívaný existujúci vodný zdroj verejného vodovodu vybudovaný v lokalite Pod Dúbravou s výdatnosťou 2,78 l/s, čo je pre návrhové obdobie postačujúce. Existujúci vodojem 1x100 m^3 je z hľadiska potrebnej akumulácie pre návrhové obdobie (do r. 2050) vyhovujúci. Voda bude vo vodojeme Jakovany upravovaná chlórovaním.

Vzhľadom na rozloženie súčasnej a navrhovanej zástavby v obci v rozmedzí výšky 460 - 576 m n.m je navrhované zastavané územie obce potrebné rozdeliť do troch tlakových pásiem.

Existujúci vodojem Jakovany s dnom vo výške 562,0 m n.m. vytvára základné tlakové pásmo - II. tlakové pásmo v rozsahu 502,0 až 537,0 m n.m., a ďalšie (I.) tlakové pásmo v rozmedzí 467,0 až 502,0 m n.m., v rámci ktorého je možné zásobovať aj územie navrhovanej plochy výroby a skladovania od výšky 460,0 m n.m. a tlaku 0,67 MPa. Tieto tlakové pásma budú tlakovo rozdelené redukčnými ventilmi. V II. tlakovom pásme je možné zásobovať pitnou vodou aj nízkopodlažnú zástavbu rodinných domov v blízkosti cesty III. triedy v lokalite Pod Dúbravou (do výšky 547,0 m n.m. a tlaku 0,15 MPa). Ostatnú, prevažne rekreačnú zástavbu v tejto lokalite, a časť rekreačnej zástavby v lokalite Na kanál nad úrovňou 537 m n.m., je v prípade záujmu možné zásobovať samostatnými vodovodnými vetvami s automatickými tlakovými stanicami.

Kanalizácia.

V obci nie je vybudovaná splašková verejná kanalizácia. Splaškové vody sú prevažne zachytávané do vodonepriepustných žúmp a vyvážané na likvidáciu do kapacitne vyhovujúcich blízkych čistiarní odpadových vôd (ďalej tiež i ČOV“). Návrh územného plánu rieši návrh výstavby splaškovej kanalizácie s odvádzaním splaškových vôd do existujúcej ČOV Ľutina. Recipientom vyčistených vôd je potok Ľutinka v rkm 4,0. Do ČOV Ľutina sú v súčasnosti už odvádzané splaškové vody aj z obce Olejníkov. Potrebná kapacita priemernej dennej potreby vody ČOV Ľutina pre všetky tri obce je 2,50 l/s; maximálny denný prietok splaškov je 4,00 l/s. Súčasná ČOV Ľutina nemá potrebnú kapacitu a jej technológia je už na konci životnosti. V súčasnosti je pripravený projekt na jej rekonštrukciu na kapacitu 1100 EO, ktorá môže byť postačujúca na istú dobu v závislosti od rozsahu pripojenia obyvateľov a zariadení občianskej vybavenosti, a ich skutočnej produkcie splaškových vôd. Do budúcnosti je alternatívne možné počítať s jej rozšírením na kapacitu 1800 EA alebo s prepojením na ňu

napojenej skupinovej kanalizácie na existujúcu kanalizáciu v obci Pečovská Nová Ves s odvádzaním splaškových vôd do ČOV v Sabinove.

Splašková kanalizácia bude vybudovaná vo všetkých existujúcich aj navrhovaných častiach obce Jakovany s obytnou a bude tiež na časti plôch s rekreačnou funkciou. Do doby vybudovania verejnej kanalizácie je nutné zabezpečiť iný spôsob odvádzania a zneškodňovania splaškových vôd, napr. výstavbou vlastnej domovej čistiarne odpadových vôd, prípadne akumuláciu produkovaných splaškových odpadových vôd z jednotlivých objektov vo vodotesných žumpách.

Množstvo odpadových splaškových vôd z obce je stanovené na základe výpočtu potreby vody a STN 73 6701 pre výhľad k roku 2050 v m^3za deň: priemerná denná potreba Qp = 58,25 m^3/d; maximálna denná potreba Qm = 116,50 m^3/d.

Odvádzanie zrážkových vôd.

Povrchové zrážkové vody z miestnych komunikácií a z cesty III. triedy sú odvádzané systémom rigolov vedených obojstranne alebo jednostranne pozdĺž komunikácií. Vyústenie dažďových vôd je do miestneho potoka. s vyústením do miestnych tokov. Na zníženie odtoku povrchových vôd zo zastavaného územia obce by mali mať všetky novo postavené budovy zriadené retenčné nádrže na dažďové vody, ktoré bude možné využívať ako úžitkovú vodu.

B.I.3. Suroviny – druh, spôsob získavania

Do riešeného katastrálneho územia Jakovany zasahuje výhradné ložisko nerastov s určeným chráneným ložiskovým územím Lipany (evidenčné číslo – 104d) pre nerastnú suroviny – ropa poloparafinická (identifikátor ložiska - 54) a horľavý zemný plyn (identifikátor ložiska - 83). Ide o ložisko s predpokladom využívania zásob. Návrh územného plánu chránené ložiskové územie vyznačuje vo výkresovej časti. Do jeho okrajovej polohy navrhuje funkčné plochy výstavby rodinných domov.

B.I.4. Energetické zdroje – druh, spotreba

Zásobovanie elektrickou energiou.

Obec Jakovany je zásobovaná el. energiou 22kV vzdušným vedením č. 627 napojeného z ES 110/22 kV Lipany. Z tohto vedenia sú napájané trafostanice v samotnej obci. NN vedenia sú napájané z distribučnej trafostanice umiestnenej v centre obce pri obecnom úrade s výkonom 250 kVA. Distribučná sieť NN v obci je vo vyhovujúcom stave – jej väčšia časť bola zrekonštruovaná. V zastavanej časti obce je však nevhodné vzdušné vedenie, preto je potrebné postupne ho nahradiť káblovým vedením uloženým v zemi.

Zabezpečenie novo navrhovaných odberov v strednej časti obce bude zabezpečené z existujúcej trafostanice, ktorá budú rekonštruovaná na kioskovú s požadovaným výkonom. Pre zabezpečenie potrebných napäťových pomerov na východnom a západnom okraji súčasne zastavaného územia ale aj potrebného výkonu v novo navrhovaných lokalitách vzdialených od centra obce bude zásobovanie el. energiou zabezpečené novými distribučnými trafostanicami.

Celkové podielové zaťaženie pre samotnú obec bez výrobných zariadení je 283,64 kVA (z toho pre bývanie - 211,158 kVA), čo je možné zabezpečiť rekonštrukciou existujúcej trafostanice. Z dôvodov zabezpečenia potrebných napäťových pomerov sú však navrhnuté dve nové trafostanice TS 002 Pod Dúbravou a TS 003 v lokalite Pod háj na jej dolnom konci. Z tejto môže byť el. energiou zásobovaný aj navrhovaný výrobný areál, prípadne v prípade potreby z rovnakého prípojného VN el. vedenia napojiť aj samostatnú transformačnú stanice s výkonom podľa potreby odberateľov. Výrobné areály na pôvodnom hospodárskom dvore a

pri futbalovom ihrisku, a bioplynová stanica môžu mať samostatné transformačné stanice s výkonom podľa potreby jednotlivých typov odberateľov.

V obci je možné vybudovať malé zdroje elektrickej energie pomocou fotovoltických panelov umiestnených na strechách vhodných objektov.

Zásobovanie plynom.

Obec Jakovany je zásobovaná zemným plynom naftovým z regulačnej stanice RS 1200 m^3/hod Červená Voda. V obci je vybudovaná STL sieť plynovodov z materiálu polyetylén (PE) a oceľ. Dimenzia hlavných STL plynovodov je D110, D90 a D50, tlaková úroveň do 200 kPa. Distribučnú sieť prevádzkuje SPP-D. Plynové distribučné rozvody sú umiestnené v krajniciach ciest alebo chodníkoch. Plynovú prípojku má 55 bytov, t.j. 48 % bytov, a všetky budovy občianskej vybavenosti. Zemný plyn ale používa na vykurovanie len 30 rodinných domov.

Zástavba v obci bude naďalej zásobovaná teplom z distribučných STL plynovodov. Zemný plyn bude slúžiť na vykurovanie, varenie a prípravu teplej úžitkovej vody (TÚV). V novej výstavbe budú ako zdroje tepla využívané aj nové technológie a obnoviteľné zdroje energie, ako tepelné čerpadlá, alebo fotovoltika. Spotreba zemného plynu v pôvodných objektoch sa môže znížiť zatepľovaním.

Bytový fond bude zásobovaný zemným plynom naftovým pre účely vykurovania, prípravy TÚV a prípravu jedál. Predpokladaný odber plynu pre obec v roku 2050 je cca 65 m^3/hod (odber pre domácnosti – 55,8 m^3/hod a odber pre kategóriu organizácie – 9,0 m^3/hod).

Zásobovanie teplom.

V obci nie je, ani sa nenavrhuje žiadny systém centrálneho zásobovania teplom. Aj časť bytov, ktoré sú zásobované zemným plynom, sú vykurované alebo dokurované pevným palivom - prevažne drevom. V novej výstavbe sa predpokladá využívanie obnoviteľných zdrojov energie (tepelné čerpadlá a fotovoltika). Objekty občianskej vybavenosti sú vykurované zemným plynom. Aj pri nich sa počíta s postupným prechodom na obnoviteľné zdroje energie (tepelné čerpadlá a fotovoltika). Obec sa nachádza v území s potenciálom na využívanie geotermálnej energie (východná časť Levočskej panvy).

B.I.5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Jakovany je obec ležiaca mimo cesty I/68, ktorá je súčasťou dopravného koridoru medzinárodného významu, ktorého súčasťou je cesta I. triedy č. 68 a železničná trať. Cez obec Jakovany prechádza cesta III. triedy č. 3182Sabinov - Červená Voda – Jakovany, ktorá je na cestu I/68 napojená cestou III/3181 v zastavanom území mesta Sabinov v križovatke na západnom okraji mesta. Západne od katastrálnej hranice Jakovany sa cesta III/3182 napája na cestu III. triedy č. 3183 Pečovská Nová Ves –Ľutina – Olejníkov.

Cesta III/3182 je na území obce nízko dopravne zaťaženou cestou, lebo slúži len obslužnej doprave pre obec Jakovany a minimálnej tranzitnej doprave. Údaje o intenzite dopravy na ceste III/31825 nie sú známe, sčítanie dopravy sa na nej nevykonáva, ale z hľadiska kapacity sa nepredpokladajú na nej problémy. Cesta III/3182 má mať mimo zastavané územie obce kategóriu C 7,5/80, v zastavanom území vo funkčnej triede zbernej cesty kategóriu MZ3 8/50.

Cesta III/3182 v prieťahu obcou plní funkciu zbernej cesty funkčnej triedy MZ3 a miestna cesta vedúca od cesty III/3182 ku obecnému úradu a k lokalite Na slupci tvoria základný komunikačný systém (ZÁKOS) obce. Ostatné miestne obslužné a účelové cesty sa pripájajú na ZÁKOS a spolu zabezpečujú dopravnú obsluhu zástavby obce.

Cesta III. triedy má mať v zastavanom území kategóriu minimálne MZ3 8/50, obslužné cesty majú mať kategóriu MO3 7,5/50 alebo 6,5/40. V stiesnených pomeroch v pôvodnej

zástavbe budú miestne cesty MOU3 5,5/30 s aspoň jednostranným chodníkom, alebo kategórie MN1-pešia zóna. Cesty kategórie MN1 môžu mať šírku od 3 do 5 m a dláždený povrch a nemusia mať samostatný chodník, majú byť riešené ako jednotný dopravný priestor.
Na existujúcej cestnej sieti v obci je viacero nevyhovujúcich križovatiek s nedostatočným rozhľadom. Tam, kde nie je možná úprava rozhľadových pomerov, je potrebné osadenie dopravných značiek alebo zariadení (zrkadlá) zabezpečujúcich podmienky pre bezpečnosť cestnej premávky.

V obci Jakovany sú viaceré verejné parkoviská/parkovacie plochy, a to pri objektoch občianskej vybavenosti. Parkovanie pri ostatných zariadeniach občianskej vybavenosti a v obytných zónach je možné len na okrajoch ciest a pozemkoch jednotlivých budov. Súčasťou rozvoja dopravného systému v obci musí byť dobudovanie potrebných parkovísk pri existujúcich resp. výstavba nových parkovísk pri navrhovaných budovách na bývanie, občiansku vybavenosť a rekreáciu v súlade s v danom období platnou slovenskou technickou normou (STN 73 6110). Najväčšia potreba výstavby parkovísk je v centre obce a pri futbalovom ihrisku. Budovať potrebné parkovacie plochy sú povinní jednotliví vlastníci budov na vlastných pozemkoch.
Verejná cestná osobná doprava v obci je zabezpečená autobusovou dopravou a taxislužbou.

Na trase pravidelnej verejnej osobnej dopravy sú v obci tri dvojice obojstranných zastávok. Po rozvinutí navrhovanej výstavby v lokalite Pod Dúbravou je potrebné vybudovať ďalšiu zastávku na východnom a západnom konci obce. Na zlepšenie podmienok pre autobusovú dopravu je potrebné dobudovanie prístreškov na všetkých nástupných zastávkach.

V obci nie sú pri cestách s výnimkou prieťahu cesty III. triedy väčšinou vybudované ani jednostranné chodníky. Pozdĺž zberných a obslužných miestnych ciest je nutné dobudovať minimálne jednostranné pešie chodníky šírky 1,5 - 2 m.
Priamo v katastrálnom území Jakovany sa t.č. nenachádzajú značené turistické chodníky v správe Klubu slovenských turistov (KST). Vyznačených je tu však niekoľko lokálnych/obecných turistických trás:
- pešia turistická trasa vedúca z centra obce severným smerom po lesných cestách na vrch Balážová a do sedla Trepeš v pohorí Čergov, kde sa napája na žlto značenú turistickú trasu č.8704 v správe KST;
- rozprávkový náučný chodník Krakovec vedúci z centra obce južným smerom do k.ú. Červená Voda;
- pútnická Svätomariánska trasa vedúca z obce po ceste III. triedy alebo cez lokalitu Na kanál do obce Ľutina.
V územnom pláne je navrhnutá lokálna/obecná turistická trasa ku navrhovanej vyhliadkovej veži v lokalite Háj.
Účelové cesty majú mať využitie aj pre rekreáciu a rekreačný šport – cyklistiku a turistiku, v zime bežecké lyžovanie, a preto je potrebné ich primerane zrekonštruovať.

Pre cykloturistiku slúžia účelové i miestne komunikácie. Cez obec vedie viacero trás resp. okruhov využívaných pre cykloturistiku, napr. i značená zelená cykloturistická trasa č.5852 v správe Slovenského cykloklubu (trasa Pečovská Nová Ves - Sabinov - Červená voda – Jakovany – Ľutina - Hanigovce). Územný plán navrhuje na území obce Jakovany vybudovať samostatnú cestičku pre cyklistov vedenú súbežne s cestou III/3135 smerom do Ľutiny aj Červenej Vody.

Cez riešené katastrálne územie neprechádza železničná trať. V riešenom území sa nenachádza žiadne letisko, osobitné letisko, heliport ani letecké pozemné zariadenie a do katastrálneho územia Jakovany plošne nezasahujú ani žiadne ochranné pásma letísk, osobitných letísk, heliportov a leteckých zariadení, ktoré sa nachádzajú mimo územia obce.

B.II. Údaje o výstupoch

B.II.1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií

Riešené katastrálne územie sa nachádza v relatívne značnej vzdialenosti od významných zdrojov znečistenia na regionálnej a nadregionálnej úrovni. V riešenom katastrálnom území sa v súčasnosti nenachádza žiadny veľký alebo stredný zdroj znečistenia ovzdušia a rovnako návrh územného plánu nepočíta sa žiadnym veľkým a stredným zdrojom znečistenia.
Všeobecne zdrojmi znečisťovania ovzdušia sú sídlo a cestná doprava.
V súčasnej dobe je obec územne plne plynofikovaná, je v nej vybudovaná STL sieť plynovodov. Zásobovaná je zemným plynom naftovým z regulačnej stanice Červená voda (RS 1200 m^3/hod).Avšak na plynovú prípojku je pripojených len 48 % bytov(zdroj Sčítanie obyvateľov, domov a bytov; 2021). Z uvedeného vyplýva, že okrem plynu domácnosti využívajú na kúrenie palivové drevo prípadne elektrickú energiu. Znečistenie ovzdušia teda pochádza zo spaľovania dreva v lokálnych kúreniskách. V domácnostiach v obci je potrebné rozvíjať i využívanie obnoviteľných zdrojov energie ako sú slnečná energia a tepelné čerpadlá a znižovať používanie pevných palív, čo však závisí od rozhodnutia konkrétnych investorov a nie je predmetom územného plánu. V navrhovanej novej zástavbe bude vykurovanie, varenie a príprava teplej úžitkovej vody naďalej realizovaná decentralizovaným systémom, pričom novo navrhovaná zástavba bude napojená na nové miestne trasy plynového potrubia.
Druhým zdrojom znečisťovania ovzdušia v riešenom katastrálnom území, po polutantoch z lokálnych kúrenísk, je cestná automobilová doprava, ktorá je líniovým zdrojom znečisťovania ovzdušia. Motorové vozidlá pri spaľovaní fosílnych palív, predstavujú mobilné zdroje znečisťovania ovzdušia. Prevádzkou motorových vozidiel budú vznikať znečisťujúce látky: TZL – PM_{10}, $PM_{2,5}$, NO_x, CO, SO_2, VOC. Cez zastavané územie obce Jakovany vedie pozemná komunikácia - cesta III. triedy č. 3182, napojená na cestu I/68 v ZUO mesta Sabinov. Cesta III/3182 z hľadiska jej funkčnej klasifikácie má podregionálny význam a je nízko dopravne zaťažená.
Znečistenie ovzdušia z automobilovej dopravy je v zastavanom území obce (ďalej tiež i „ZUO“) Jakovany relatívne nízke vzhľadom k tomu, že ZUO nie je významným priestorom pre tranzitnú dopravu a prípadná tranzitná doprava smeruje len do obcí Ľutina alebo Červená Voda, ak vodiči nevyužijú cesty vedúce do týchto obcí priamo z I/68.

V rámci navrhovaného riešenia územného plánu sa navrhujú nové miestne a obslužné účelové komunikácie pre sprístupnenie novej obytnej a rekreačnej zástavby. Z tohto dôvodu sa v zastavanom území obce nepredpokladá žiadny významný nárast emisií v dôsledku automobilovej dopravy.

B.II.2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, ČOV), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania

Splaškové odpadové vody

V obci Jakovany nie je t.č. vybudovaná splašková verejná kanalizácia a odvádzanie splaškových vôd je v súčasnosti riešené ich odvádzaním do domových žúmp a vývozom na likvidáciu do kapacitne vyhovujúcich blízkych ČOV. Návrh územného plánu rieši návrh výstavby splaškovej kanalizácie s vyústením splaškových vôd do ČOV Ľutina.

Množstvo odpadových splaškových vôd z obce je stanovené na základe výpočtu potreby vody a STN 73 6701 pre výhľad k roku 2050: priemerný denný prietok splaškových vôd Qp = 58,25 m^3/d a maximálny denný prietok Qm = 116,50 m^3/d.

Čistenie splaškových vôd z obce Jakovany sa navrhuje v mechanicko-biologickej čistiarni odpadových vôd (ČOV) Ľutina, kde bude splašková voda privádzaná gravitačne stokou vybudovanou súbežne s cestou III. triedy. Recipientom vyčistených vôd z ČOV Ľutina je potok Ľutinka v rkm 4,0. Do ČOV Ľutina sú v súčasnosti odvádzané splaškové vody aj z obce Olejníkov a navrhuje sa aj privádzanie splaškových vôd z obce Jakovany. Celková potrebná kapacita ČOV Ľutina pre skupinovú kanalizáciu Ľutina/Olejníkov/Jakovany pre 1800 obyvateľov vychádza z predpokladanej celkovej priemernej dennej potreby vody Qp 2,50l/s; maximálny denný prietok splaškov je 4,00 l/s.

Súčasná ČOV Ľutina nemá potrebnú kapacitu a jej technológia je už na konci životnosti. V súčasnosti je pripravený projekt na jej rekonštrukciu na kapacitu 1100 EO, ktorá môže byť postačujúca na istú dobu v závislosti od rozsahu pripojenia obyvateľov a zariadení občianskej vybavenosti, a ich skutočnej produkcie splaškových vôd. Do budúcnosti je alternatívne možné počítať s jej rozšírením na kapacitu 1800 EO alebo s prepojením na ňu napojenej skupinovej kanalizácie na existujúcu kanalizáciu v obci Pečovská Nová Ves s odvádzaním splaškových vôd do čistiarne odpadových vôd v Sabinove. Kapacita jestvujúcej ČOV Sabinov, ktorá sa nachádza v k.ú. Orkucany, je 64 800 EO a má dostatočnú rezervu. V roku 2020 bola využitá len na 22%. Počet obyvateľov v na ČOV Sabinov napojenom území k 31.12.2025 bol 22.135 obyvateľov.

Dažďové vody

Povrchové zrážkové vody z miestnych komunikácií a z cesty III. triedy sú odvádzané systémom prícestných rigolov s vyústením do miestnych tokov. Návrh územného plánu nepočíta s vybudovaním dažďovej kanalizácie. Na zníženie odtoku povrchových vôd zo zastavaného územia obce by mali mať všetky novo postavené budovy zriadené retenčné nádrže na dažďové vody, ktoré bude možné využívať ako úžitkovú vodu.

Z hľadiska riešenia ochrany obce pred povodňami je potrebné realizovať aj opatrenia na úpravu vodného režimu poľnohospodárskych plôch extravilánu, ktoré ležia na svahoch privrátených ku obci. Tu je potrebné zachytiť časť odtoku biopásmi, zasakovacími pásmi, medzami doplnenými krajinnou zeleňou a prehrádzkami v eróznych ryhách. Súčasťou celkovej koncepcie nakladania s vodou a obmedzenia negatívnych dopadov klimatickej zmeny sú aj opatrenia na zadržiavanie a využívanie dažďovej vody v zastavanom území obce, najmä ako úžitkovej vody na zavlažovanie záhrad a verejnej zelene, čím sa zníži odtok povrchových vôd zo zastavaného územia. Zdržanie povrchového odtoku dažďových vôd zo spevnených plôch v prípade nových lokalít určených na zástavbu (z komunikácií, spevnených plôch a striech rodinných domov, prípadne iných stavebných objektov) je potrebné riešiť na pozemku stavebníka retenčnými nádržami, prostredníctvom vsakovacích objektov, dažďových záhrad, jazierok a podobne tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov v území.

B.II.3. <u>Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi</u>

Obec Jakovany má zabezpečený separovaný zber odpadu. Triedenie odpadu v obci zahŕňa papier, plasty, sklo, kovy a biologicky rozložiteľný odpad, pričom obec uplatňuje 100 % výnimku z kuchynského odpadu formou domáceho kompostovania.

V obci sú vybudované stanovištia zberných nádob. Jednotlivé objekty sú vybavené 110 l smetnými nádobami na komunálny odpad a kompostérmi. Na zhromažďovanie separovaného odpadu je vybudovaný zberný dvor pri hasičskej zbrojnici. Kompostovanie organického

odpadu je zabezpečené individuálnymi kompostérmi, na kompostovanie zeleného odpadu z verejných plôch je navrhnuté kompostovisko na južnom okraji obce pri účelovej ceste.

V roku 2025 bola v obci Jakovany úroveň vytriedenia komunálnych odpadov v hodnote 37,06%, pričom však v roku 2022 bola na úrovni 47,09 % a v roku 2021 bola na úrovni 49,71%. Vývoz domového a separovaného odpadu zabezpečuje zmluvný vývozca v súlade so schváleným všeobecne záväzným nariadením obce o odpadoch.

Tekuté odpady budú odvedené navrhovanou verejnou kanalizáciou do ČOV, do doby jej sprevádzkovania sú zhromažďované v nepriepustných žumpách. Podľa VZN obce Jakovany majú byť t.č. vyvážané do ČOV Sabinov - Orkucany a vyvážané na likvidáciu do blízkych ČOV.

Vytvorenie podmienok pre usmernené nakladanie s odpadmi umožní v riešenom katastrálnom území eliminovať prípadné divoké skládky odpadu.

B.II.4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)

Hluk a vibrácie, ktoré ovplyvňujú pohodu bývania obyvateľov obce, pochádzajú prevažne z prevádzky motorových vozidiel na cestách. Najvýznamnejší podiel hluku a vibrácií pochádza z motorovej dopravy na ceste III. triedy č.3182, ktorá prechádza zastavaným územím obce (ZUO). Intenzita dopravy na tejto ceste sa nesleduje, je však nízka. Limity najvyššie prípustných hodnôt ekvivalentnej hodnoty hluku (L (Aeq) = 65 db (A) pre obytné zóny nie sú prekročené a ich prekročenie sa do budúcnosti ani nepredpokladá.

Navrhované riešenie územného plánu prinesie nové zdroje hluku dopravného charakteru. V zastavanom území obce však len tie, ktoré súvisia s nevyhnutným návrhom výstavby miestnych komunikácií prípadne obslužných účelových komunikácií pre nové plochy bývania a rekreácie.

Pre riešenie problematiky hluku z dopravy v zastavanom území obce je v ďalšom období potrebné udržiavanie kvalitného cestného krytu na komunikáciách a výsadba izolačnej zelene na priľahlých plochách súkromnej a verejnej zelene. Intenzita hluku z dopravy sa pravdepodobne bude znižovať i postupným sprísňovaním noriem na hlučnosť automobilov a rastúci podiel elektromobilov.

Zdroje iných dlhotrvajúcich alebo trvalých vibrácií sa v riešenom území nevyskytujú a ani sa nenavrhujú.

B.II.5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné, zdroj a intenzita)

Elektrické vedenia vysokého napätia (VVN) a vysokého napätia (VN) sú zdrojom elektromagnetického žiarenia. V riešenom katastrálnom území sú trasované elektrické vedenia, ktoré sú vedené prevažne vzdušne. Obec je zásobovaná elektrickou energiou 22kV vzdušným VN vedením č. 627. Z tohto vedenia je napájaná jedna trafostanica v samotnej obci. Existujúca trafostanica má byť rekonštruovaná a navrhnuté sú dve nové trafostanice. Elektrické vedenie nízkeho napätia (NN) je v súčasnosti riešené vzdušne. V zastavanom území je navrhnutá prekládka vzdušného elektrického vedenia do zeme. V návrhu územného plánu je výstavba nového NN vedenia do nových lokalít navrhovaná káblovo – podzemne.

Návrh územného plánu rešpektuje ochranné pásma 22 kV elektrického vedenia v šírke 10 m na obe strany a nenavrhuje v týchto ochranných pásmach žiadnu výstavbu a existujúce vzdušné vedenie v zastavanom území navrhuje preložiť do zeme. V rámci návrhu územného plánu nie je v ňom riešené umiestňovanie nových základňových staníc mobilnej siete a nie sú navrhnuté žiadne iné zdroje žiarenia.

Z hľadiska prírodných zdrojov žiarenia, najmä prírodného radónového žiarenia, ktoré môže prípadne prenikať z podložia do stavby, je dôležité použiť správne také stavebné

materiály, ktoré eliminujú negatívne dopady radónového pozadia. Vlastná obec je čiastočne situovaná v území so stredným radónovým rizikom.

B.II.6. Doplňujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

V riešenom katastrálnom území nie sú zaznamenané významné terénne úpravy, ani iné podstatné zásahy do štruktúry krajiny. V súvislosti s realizáciou výstavby, v rámci navrhovaných funkčných plôch a ostatných činností, budú realizované terénne úpravy. Po ukončení zemných a terénnych prác súvisiacich s realizáciou novej zástavby a ostatných činností, sa nepredpokladá, že by v krajine vznikli stavby resp. tvary, ktoré by mali významne negatívny vplyv na obraz krajiny.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

C.I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Obec Jakovany a riešené katastrálne územie Jakovany sa nachádzajú v okrese Sabinov v Prešovskom kraji. Výmera katastrálneho územia je 489 ha. Obec Jakovany susedí s nasledujúcimi obcami resp. katastrálnymi územiami: Červená voda (k.ú. Červená voda), Pečovská Nová Ves (k.ú. Pečovská Nová Ves), Ľutina (k.ú. Ľutina), Olejníkov (k.ú. Olejníkov), Sabinov (k.ú. Zálesie). Všetky dotknuté obce sú v okrese Sabinov.
Územie dotknuté návrhom riešenia územného plánu je katastrálne územie Jakovany. Za okolie dotknutého územia sa považuje územie susediacich obcí, ktoré nadväzuje na katastrálne územie Jakovany.

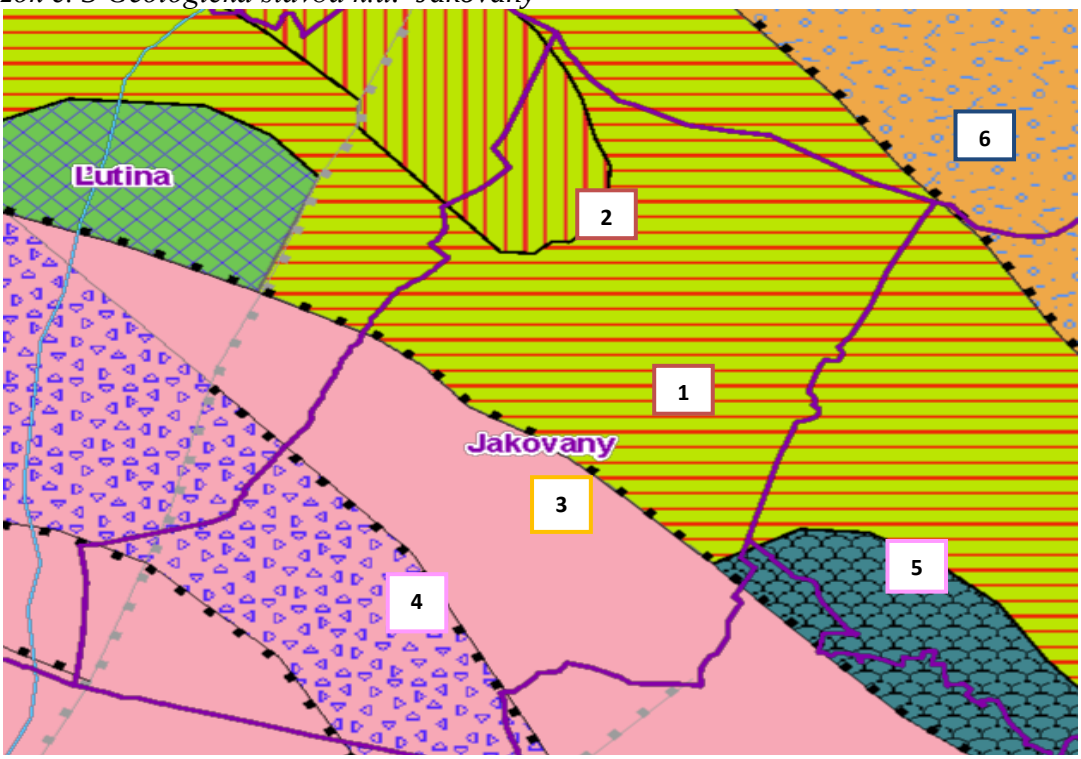
C.II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

C.II.1. Horninové prostredie – geologická charakteristika riešeného územia, inžinierskogeologické vlastnosti, geodynamické javy, ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery, stav znečistenia horninového prostredia

Geologická charakteristika riešeného územia

Kvartér (štvrtohory) je v severnej časti tvorený nesúvislým kvartérnym pokryvom na horninách bradlového pásma a v južnej časti je tvorený nesúvislým kvartérnym pokryvom na sedimentoch vnútrokarpatského paleogénu, svahové sedimenty sú tvorené hlinou, pieskom a úlomkami hornín a údolia sú pokryté fluviálnymi nánosmi (hlinitopiesčité až štrkovité sedimenty).

Obrázok č. 3 Geologická stavba k.ú. Jakovany

www. app.sazp.sk/atlassr/

Legenda:
1 - mezozoikum a paleogén bradlového pásma; pieskovce, ílovce a zlepence (pročské vrstvy);
2 - mezozoikum a paleogén bradlového pásma; pestré slieňovce („couches rouges“);
3 - vrchná krieda a paleogén vnútorných Karpát; pieskovce, vápnité ílovce – flyš (hutianske a zuberské súvrstvie);
4 - vrchná krieda a paleogén vnútorných Karpát; pieskovce, vápnité ílovce – flyš, (hutianske a zuberské súvrstvie), prevaha zlepencov (šambronské vrstvy);
5 - mezozoikum a paleogén bradlového pásma; škvrnité vápence, krinoidové a hľuznaté vápence (čorštynská sekvencia);
6 - krieda a paleogén vonkajších Karpát; pieskovce, mikrokonglomeráty, menej ílovce (strihovské vrstvy);

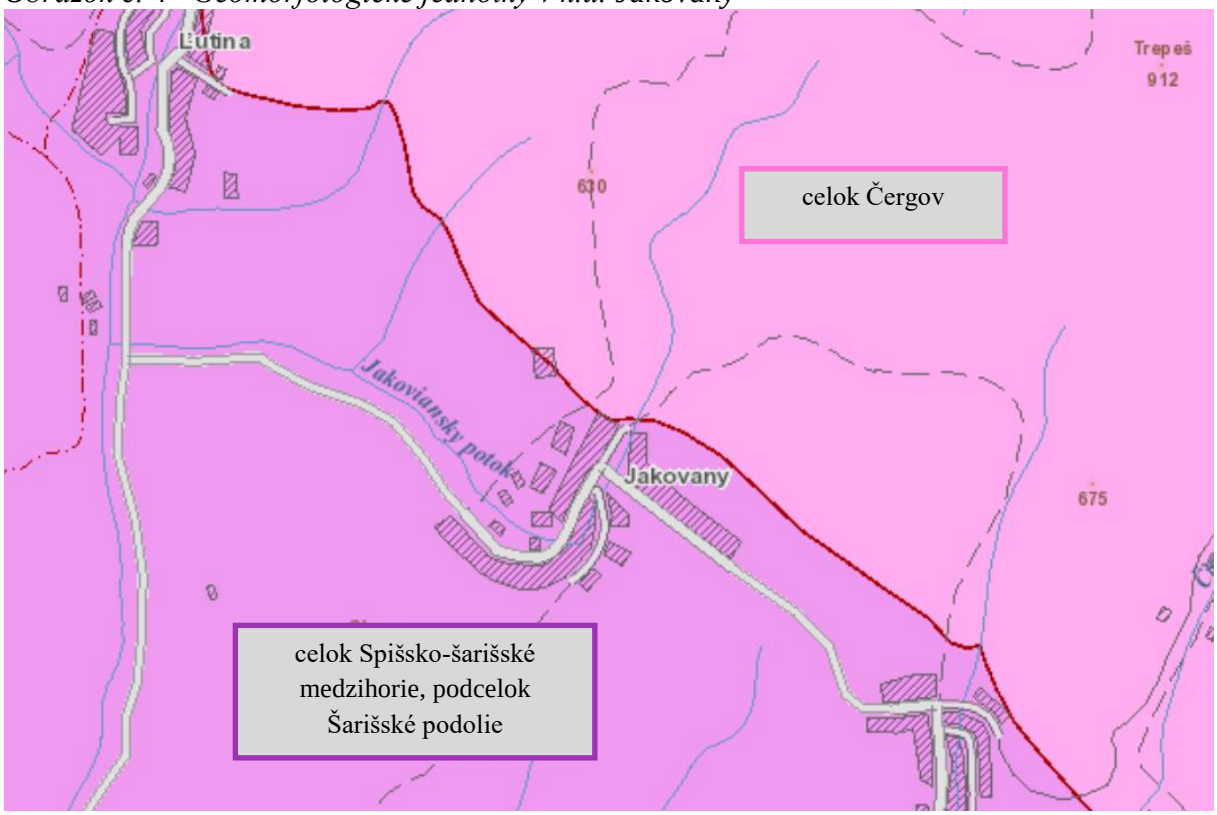
Geomorfologické pomery

Geologická stavba v rozhodujúcej miere predurčovala aj morfologické a morfometrické pomery v riešenom katastrálnom území. Severná časť riešeného územia predstavuje veľmi silne členitú nižšiu hornatinu. Južná časť riešeného územia je vrchovinou stredne členitou.

Podľa geomorfologického členenia územia (Kočický, Ivanič) patrí katastrálne územie Jakovany do provincie Západné Karpaty, subprovincie Vonkajšie západné Karpaty a ďalej sa člení na oblasti a celky :

- (južná časť k.ú.) Podhôľno-magurská oblasť; celok Spišsko-šarišské medzihorie, podcelok Šarišské podolie
- (severná časť k.ú.) oblasť Východné Beskydy, celok Čergov.

Obrázok č. 4 Geomorfologické jednotky v k.ú. Jakovany

Zdroj: https:/app.geology.sk/temapy

Ložiská nerastných surovín

Katastrálne územie Jakovany je súčasťou chráneného ložiskového územia (CHLÚ) „Lipany“, ktoré eviduje ŠGÚDŠ Bratislava, s výskytom vyhradených nerastov - výhradné ložisko ropy a výhradné ložisko zemného plynu. Nie sú tu evidované žiadne ložiská nevyhradených nerastov, ktoré sú vhodné pre potreby a rozvoj národného hospodárstva a nie sú tu určené žiadne dobývacie priestory. Nie sú tu evidované návrhy prieskumných území, určené prieskumné územia, ani staré banské diela ani významné lomy.

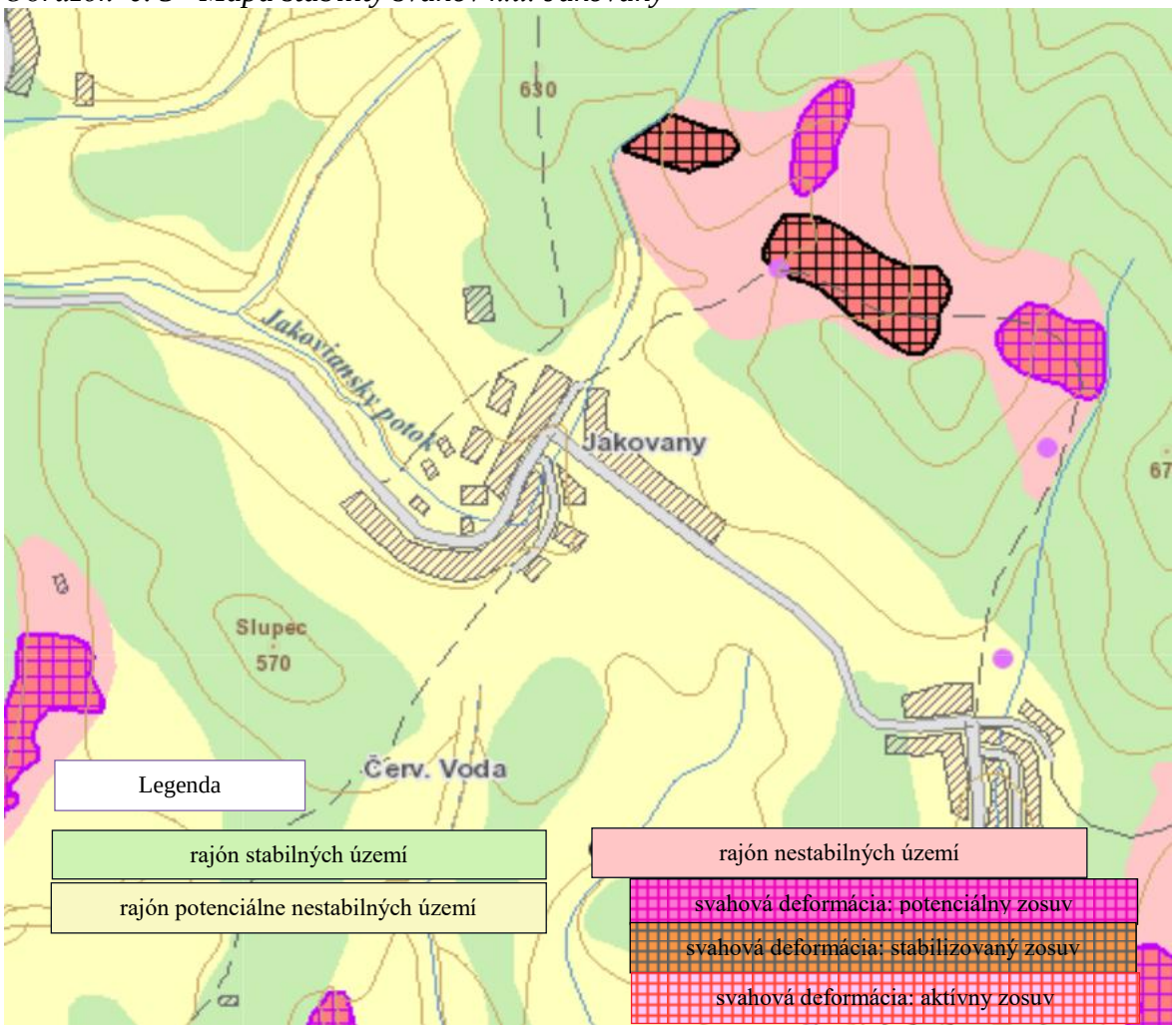
Inžiniersko-geologické vlastnosti riešeného územia

Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie je severná časť riešeného katastrálneho územia identifikovaná prevažne ako rajón flyšoidných hornín, stredná časť ako rajón ílovcovo - prachovcových hornín a južná časť ako rajón pieskovcovo-zlepencových hornín a rajón flyšoidných hornín. Odolnostný potenciál hornín vo vzťahu k inžiniersko-geologickej rajonizácii sa výrazne prejavuje v obraze krajiny, jej morfológii a vo vlastnostiach reálnych i potenciálnych geodynamických javov. Striedanie priepustných (pieskovce) a nepriepustných (ílovce) vrstiev vytvára predpoklady pre vznik svahových deformácií (zosuvov).

Geodynamické javy (zosuvy, erózia).

Svahové deformácie - zosuvy. Svahové deformácie všeobecne negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely. Riešené katastrálne územie Jakovany najmä jeho zastavané územie a jeho blízke okolie leží v rajóne potenciálne nestabilných území (územie so stredným až nízkym stupňom náchylnosti na aktivizáciu alebo vznik svahových porúch). Avšak nachádza sa tu i rajón nestabilných území so svahovými deformáciami.

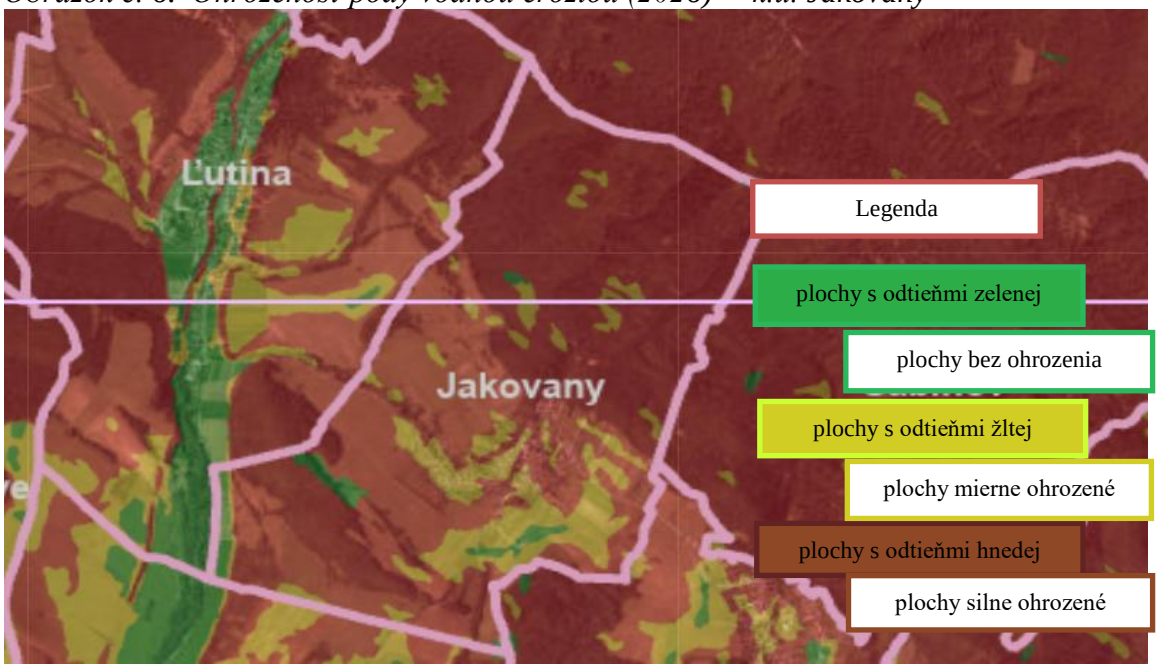
Obrázok č. 5 Mapa stability svahov k.ú. Jakovany

Zdroj: https://apl.geology.sk/mapportal/img/pdf/geofond/

Erózia. V riešenom katastrálnom území Jakovany sa prejavuje vodná erózia, nevyskytuje sa tu veterná erózia. Miera potenciálnej vodnej erózie pôdy je v závislosti od vlastností pôd, geologického podložia a svahovitosti a je v rôznych častiach katastrálneho územia rôzna.

Obrázok č. 6. Ohrozenosť pôdy vodnou eróziou (2026) – k.ú. Jakovany

Zdroj: https://gsaa.mpsr.sk/2026/

Stav znečistenia horninového prostredia.

V rámci riešeného katastrálneho územia Jakovany nie sú evidované t.č. žiadne environmentálne záťaže v zmysle Informačného systému environmentálnych záťaží (IS EZ), ktoré by mohli spôsobovať znečistenie horninového prostredia.

C.II.2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).

Klimatické pomery

Klimatické pomery sú všeobecne výrazne ovplyvňované členitosťou územia, výškovou zonálnosťou a orientáciou voči svetovým stranám.

Južná časť riešeného katastrálneho územia patrí do mierne teplej oblasti a v rámci tejto oblasti do okrsku – mierne teplý, mierne vlhký až vlhký, s miernou až chladnou zimou, pahorkatinový až vrchovinový, priemerná teplota vzduchu v januári -4 ^{o} C, júl nad 16°C, letné dni do 50.

Severná časť riešeného katastrálneho územia patrí do chladnej klimatickej oblasti a v rámci tejto oblasti do okrsku – mierne chladný, veľmi vlhký, vrchovinový až hornatinový, s klimatickými znakmi: priemerná teplota vzduchu v januári -4 - -6° C, júl 14° - 16°C, letné dni do 50.

Priemerné ročné úhrny zrážok sa v smere od juhu na sever zvyšujú: od 600 do 800 mm.

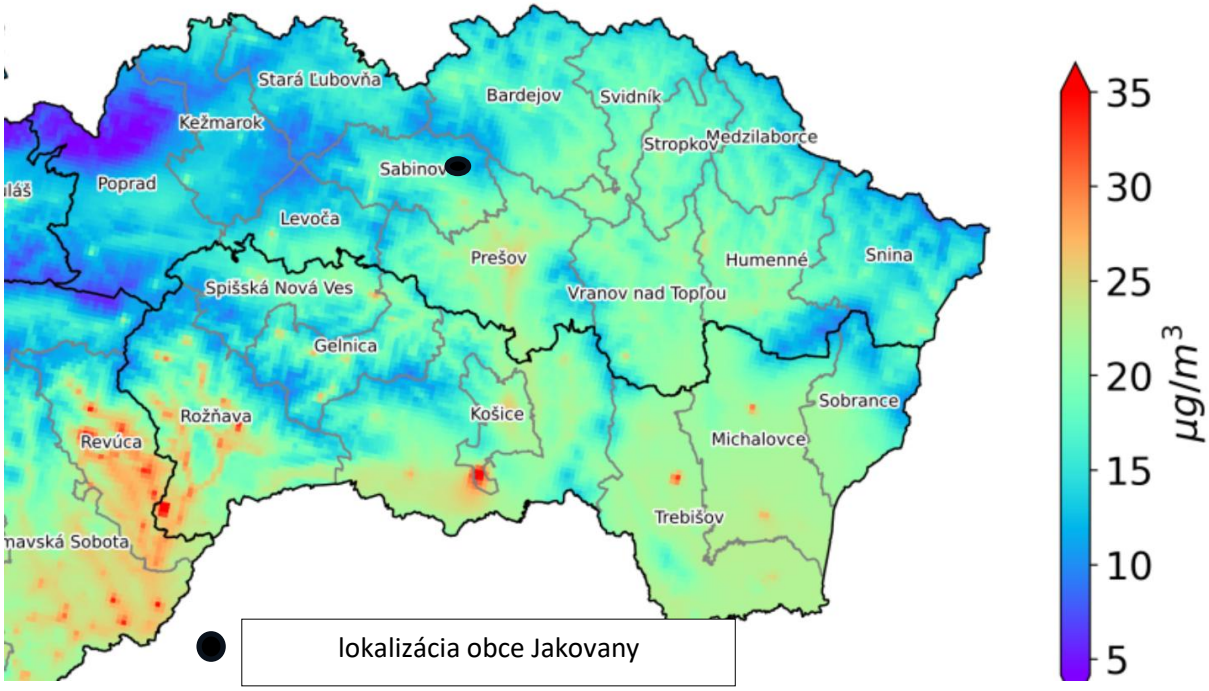
Priemerné úhrny zrážok v júli sú 80 – 100 mm.

C.II. 3. Ovzdušie

V riešenom katastrálnom území Jakovany nie je zriadená monitorovacia stanica kvality ovzdušia, preto nie je možné uviesť hodnoty imisného znečistenia ovzdušia základnými znečisťujúcimi látkami. Najbližšia monitorovacia stanica v rámci Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSK) je až v meste Prešov.

Obec Jakovany je územne plne plynofikovaná, avšak miera pripojenie domov na plyn je nižšia ako 50 %. Polutanty v obci pochádzajú predovšetkým z dvoch zdrojov - zo spaľovania pevných palív v lokálnych kúreniskách a tiež z mobilných zdrojov znečistenia, najmä z motorových vozidiel cestnej dopravy.

Obrázok č.7 Ročná priemerná koncentrácia PM_{10}(jemné prachové častice v ovzduší s priemerom menším ako 10 mikrometrov)

Na základe matematického modelovania znečistenia ovzdušia, sú v okrese Sabinov vymedzené rizikové obce (obce so zhoršenou kvalitou ovzdušia) určené metódou integrovaného posúdenia pre rok 2026 pre tuhú znečisťujúcu látku – PM_{10} a $PM_{2,5}$. (Poznámka: ide o drobné častice alebo kvapôčky s aerodynamickým priemerom menším ako 10 µm, resp. 2,5 µm, môžu byť v tuhej aj kvapalnej podobe.) Pre tieto rizikové obce, kde nadmerné znečistenie ovzdušia vychádza z vysokých emisií z lokálneho vykurovania najmä tuhým palivom (biomasou a uhlím) a zo zhoršených rozptylových podmienok, je určený rizikový stupeň 1– 3, pričom 3 je najvyšší rizikový stupeň. Na základe takéhoto matematického modelovania je pre rok 2026jemedzi rizikové obce zahrnutá i obec Jakovany so stupňom 1 (zdroj – lokálne kúreniská). Niektoré okolité obce majú tiež rizikový stupeň napr. Sabinov - rizikový stupeň 2, zdroj lokálne kúreniská; Pečovská Nová Ves, Ľutina - rizikový stupeň 1, zdroj lokálne kúreniská(Zdroj: https://www.shmu.sk/sk/?page=2967).

Mobilné zdroje znečistenia ovzdušia nie sú v riešenom katastrálnom území Jakovany významné, pretože intenzita verejnej i osobnej cestnej dopravy je nízka, čo vyplýva i z toho, že cez obec neprechádza dôležitá dopravná tepna. Cez obec prechádza cesta III. triedy č.3182, ktorá nie je dôležitou tranzitnou trasou.

V riešenom katastrálnom území sa nenachádzajú stredné a veľké zdroje znečisťovania ovzdušia a je podstatné, že riešené územie sa nachádza v relatívne značnej vzdialenosti od významných zdrojov znečistenia na nadregionálnej a republikovej úrovni.

C.II.4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.

Povrchové vody

Z hľadiska hydrologického členenia patrí riešené katastrálne územie Jakovany k úmoriu Čierneho mora. Všetky toky v riešenom katastrálnom území patria do čiastkového povodia Hornádu (hydrologické č. povodia 4-32). Správu tokov vykonáva Slovenský vodohospodársky podnik, odštepný závod Povodie Hornádu, odštepný závod Košice.

Hlavnú hydrologickú os riešeného územia vytvára Jakoviansky potok (ID vodného toku: 4-32 -04-889) tečúci zo SV z pohoria Čergov cez riešené katastrálne územie vrátane ZUO. Tento potok sa mimo riešené územie vlieva do toku Ľutinka (ID4-32-04-887), ktorý je ľavostranným prítokom rieky Torysa (hydrologické č. povodia 4-32-04). Do Jakovianskeho potoka sa v riešenom území vlievajú bezmenný pravostranný prítok (ID 4-32-04-890) a bezmenný ľavostranný prítok (ID 4-32-04-891) mimo ZUO. V JZ cípe katastrálneho územia Jakovany pramení tok Ginec (ID 4-32-04-880), ktorý mimo riešeného územia ústí do Torysy ako jej ľavostranný prítok.

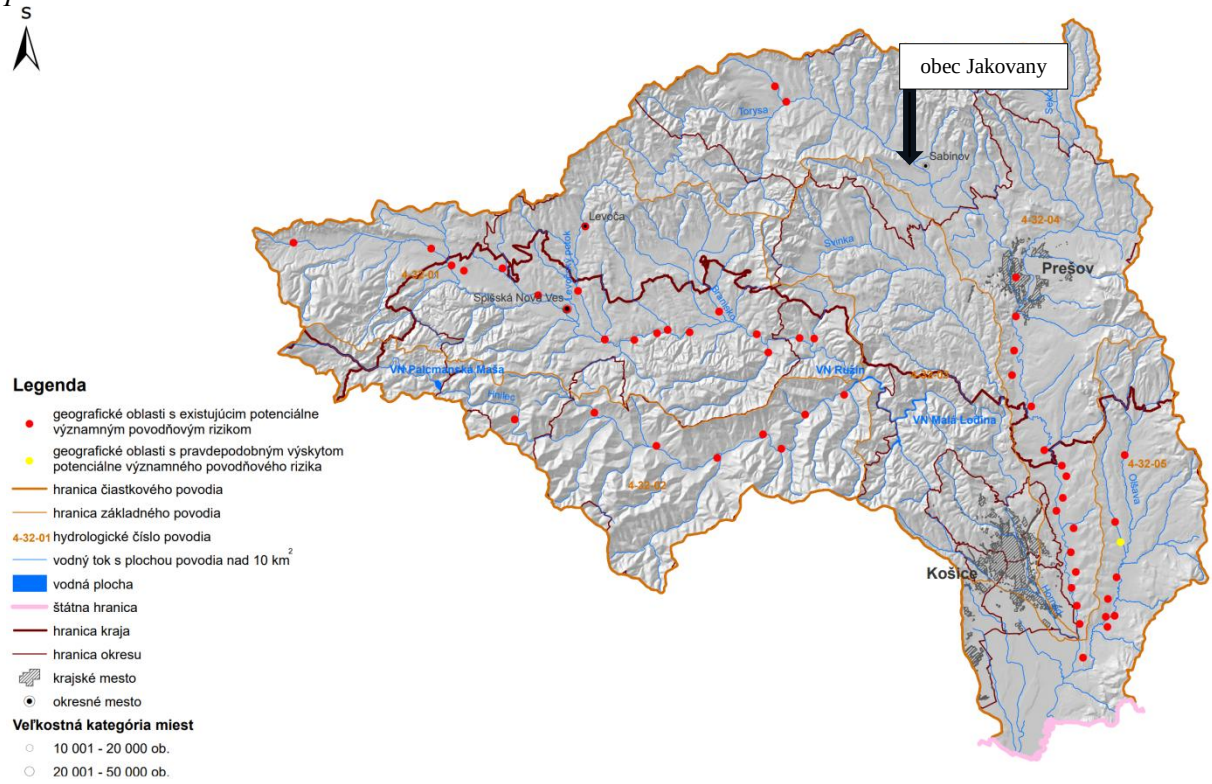
Žiadny tok v riešenom katastrálnom území nie je vodohospodársky významný tok (s pobrežným pozemkom 10 m od brehovej čiary) a ani vodárenský tok (s pásmami hygienickej ochrany). Pobrežným pozemkom miestnych drobných tokov je územie 5 m od brehovej čiary. Osobitosťou je, že okolo toku Ginec je vymedzené ochranné pásmo 3. stupňa vodárenského zdroja, ktorým je Vodárenský zdroj Sabinov (skupinový vodovod), pod ktorý povodie tohto potoka patrí. Potok Ginec preteká územím, kde sú situované záchytné objekty skupinového vodovodu (studne, čerpacia stanica, vrty).

Pre toky v riešenom území nie je vyhotovená mapa povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika, ktoré by zobrazovali rozsah zaplavenia územia povodňami. Mapy povodňového ohrozenia vo svojej podstate zobrazujú teoretickú povodeň s potenciálne najväčším odhadovaným rozsahom zaplavenia pri dosiahnutí prietoku s priemernou dobou opakovania raz za 10, 100 a 1000 rokov.

Podľa „Plánu manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Hornádu – aktualizácia 2021“ nie je Jakoviansky potok (kód geografickej oblasti – SK H001FD) zaradený k tokom, ktoré môžu potenciálne ohroziť obec Jakovany. Tokom, ktorý vybrežuje a ohrozuje priľahlé územie je napr. Ľutinka (Zdroj: MŽP SR, 2021. Plán manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Hornádu – aktualizácia 2021).

Jakoviansky potok a jeho prítoky patria do dvoch geografických oblastí – do oblasti vrchovinno-nížinnej s režimom odtoku dažďovo – snehovým. Dažďovo-snehový režim znamená, že najväčšia akumulácia vody je v mesiacoch december - február; najvyššia vodnosť tokov v marci a v apríli a s najnižšími prietokmi v septembri (Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

Obrázok č.8Geografické oblasti s potenciálne významným povodňovým rizikom v čiastkovom povodí Hornádu

Zdroj: https://www.minzp.sk/files/plan-manazmentu-povodnoveho-rizika-ciastkovych-povodiach-slovenskej-republiky-aktualizacia-2021

Súčasný stav miestnych vodných tokov

Jakoviansky potok bol v minulosti v zastavanom území obce (rkm 2,300 - 2,650) čiastočne upravený za účelom odvodnenia územia. Kapacita týchto úprav a ani ostatných vodných tokov nie je dostatočná na odvedenie návrhového prietoku povodne so strednou pravdepodobnosťou opakovania priemerne raz za 100 rokov (Q_{100}).Pre miestne drobné vodné toky nie je orgánom štátnej správy určený rozsah inundačného územia. Pre toky v riešenom území nie je vyhotovená mapa povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika, ktoré by zobrazovali rozsah zaplavenia územia povodňami.

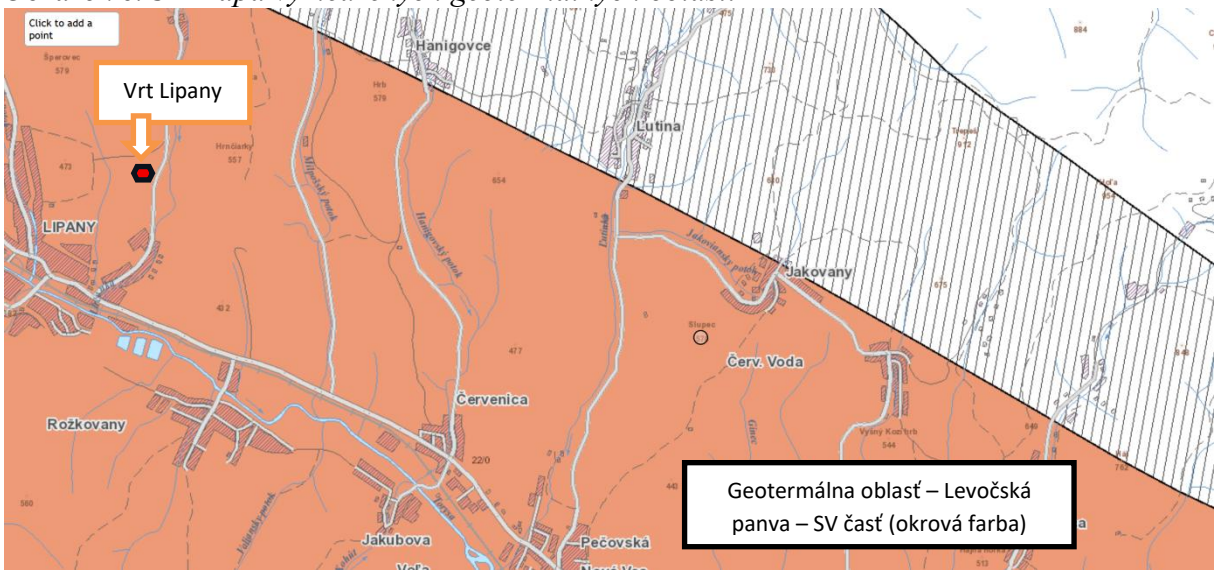
Tok Jakoviansky potok patrí do rybárskeho revíru Ľutinka č. 1; č. 4-1400-4-1, ktorý spravuje MO SRZ Sabinov. Tento revír zahŕňa tok Ľutinka od ústia po pramene a potoky Jakoviansky, Havranka, Drahotín, Trepeš, Hrašov, Tokáreň od ústia po pramene. Ide o pstruhové vody, s účelom lovným.

Podzemné vody a pramene

Severná časť riešeného katastrálneho územie Jakovany je z hľadiska hydrogeologickej rajonizácie súčasťou hydrogeologického rajónu: „P109 paleogén Čergova“ a jeho subrajónu povodia Hornádu – HD 00 – čiastkový rajón paleogénu. Hydrogeologickým kolektorom v paleogéne Čergova sú prevažne predkvartérne horniny paleogénneho veku. Určujúcim typom priepustnosti v horninách tohto rajónu je tzv. puklinová priepustnosť. Puklinové podzemné vody sú viazané vo vnútrokarpatskom flyši (pieskovce, ílovce). Južná časť riešeného územia leží v hydrogeologickom rajóne „QP 120 Paleogén Spišsko-šarišského medzihoria, Bachurne a Šarišskej vrchoviny v povodí Torysy“.

Z hľadiska vymedzených útvarov podzemnej vody je riešené územie súčasťou útvaru podzemnej vody v predkvartérnych horninách - SK2004900F Puklinové podzemné vody podtatranskej skupiny flyšového pásma čiastkového povodia Hornádu.
Z hľadiska možného výskytu geotermálnych podzemných vôd sa južná časť riešeného katastrálneho územia nachádza v útvare – Levočská panva – SV časť. Riešené územie je v kontakte s geotermálnou štruktúrou Lipany, kde je realizovaný k Jakovanom najbližšie situovaný hlbinný hydrogeotermálny vrt (cca 4 km hlboký), z ktorého je čerpaná nízkotermálna až strednotermálna voda. V riešenom území je teplota vody v úrovni 1000 m pod povrchom 30 – 40° C a v úrovni 4 000 m pod povrchom 120 – 130°C.

Obrázok č. 9 Mapa vymedzených geotermálnych oblastí

Zdroj: https://app.geology.sk/atlasge/

Minerálne pramene nie sú v riešenom katastrálnom území evidované (nachádzajú sa však v susedných obciach napr. v Olejníkove (sírna minerálna voda - prameň Švabľovka). Podzemné vody s bežnou chladnou teplotou vyvierajú na povrch najmä v Čergove v podobe prameňov, z ktorých sa tvoria lesné potoky.

Vodohospodársky chránené územia

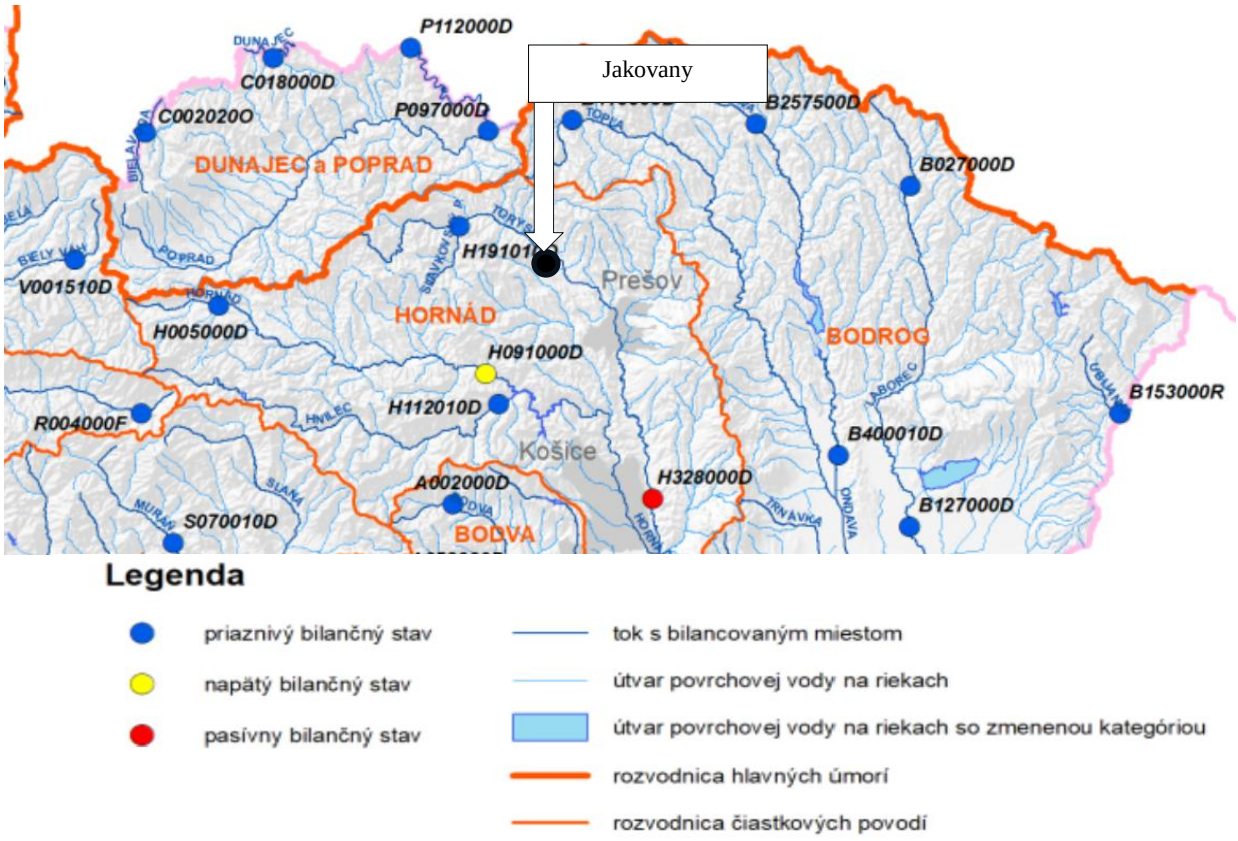
Riešené územie nie je súčasťou chránenej vodohospodárskej oblasti v zmysle zákona č. 305/2018 Z.z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Do katastrálneho územia Jakovany (do povodia potoka Ginec) zasahuje ochranné pásmo 3. stupňa vodárenských zdrojov - Vodárenský zdroj Sabinov; skupinový vodovod.

Riešené katastrálne územie Jakovany nie je súčasťou zraniteľnej oblasti v zmysle vodného zákona, ktorých zoznam je uvedený v nariadení vlády SR č.174/2017 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti. Do zraniteľnej oblasti z hľadiska zraniteľnosti podzemnej vody patrí susedné katastrálne územie Pečovská Nová Ves (názov oblasti Pečovská Noví Ves; kód SKZRAN525006) a susedné katastrálne územie Sabinov (názov oblasti Sabinov; kód SKZRAN525146).

Kvalita povrchových a podzemných vôd

V riešenom katastrálnom území Jakovany nie je zriadené odberné miesto sledovania kvality povrchovej vody ani podzemnej vody v predkvartérnych horninách patriace SHMÚ alebo VÚVH. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť presné údaje o kvalite vody v tokoch a úrovni znečistenia povrchových a podzemných vôd. Najbližšími monitorovacími miestami kvality podzemnej vody v predkvartérnych horninách je vrt v Šarišských Sokolovciach (VÚVH) a prameň Švabľovka voda v Jakubovanoch (SHMÚ). Najbližšia monitorovacia stanica kvality povrchovej vody je na toku Ľutinka nad Pečovskou Novou Vsou. V obci Jakovany sa nenachádza významný zdroj znečistenia povrchovej ani podzemnej vody. Z hľadiska ohrozenia zásob podzemných vôd znečisťujúcimi látkami v katastrálnom území Jakovany je riziko ohrozenia znečistenia veľmi nízke a stav kvality podzemnej vody je tu priaznivý.

Obrázok č.10 Vodohospodárska bilancia kvality povrchovej vody v roku 2024
Všeobecné fyzikálno-chemické a hydrobiologické ukazovatele

Zdroj: https://www.shmu.sk/File/Hydrologia/Vodohospodarska_bilancia/VHB_kvalita_PV

C.II.5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.

V katastrálnom území Jakovany je v kultúre lesná pôda 46,0% výmery katastrálneho územia a v kultúre poľnohospodárska pôda až 48,4% výmery katastrálneho územia.

Pôdne typy, vlastnosti pôdy, degradácia a ohrozenie.

V riešenom katastrálnom území Jakovany sa dominantne vyskytuje pôdny typ – kambizem a jej subtypy. Kambizeme z hľadiska pôdnych druhov patria k ílovitým alebo ílovitohlinitým pôdam.

Vo vyšších polohách pohoria Čergov na báze zvetralín kyslých až neutrálnych hornín sú dominantné kambizeme podzolové a kambizeme modálne a sprievodne sa vyskytujú rankre. Ide prevažne o lesné pôdy. Limitujúcimi faktormi pôdnej úrodnosti je tu skeletnatosť, veľmi nízka pôdna reakcia, malá hĺbka pôdneho profilu, svahovitosť. Potenciálnym degradačným procesom pôdy v tejto časti územia je acidifikácia. V mapke č. 11 vid˘ označenie H7.

V ostatnej väčšej časti pohoria Čergova a v podhorí sa na báze skeletnatých zvetralín nekarbonátnych hornín vyvinuli kambizeme modálne nasýtené až kyslé a sprievodne rankre a kambizeme pseudoglejové. Ide prevažne o lesné pôdy, menej o pôdy, kde sú trvale trávne porasty a orná pôda. Limitujúcimi faktormi pôdnej úrodnosti je tu skeletnatosť a svahovitosť. Potenciálnym degradačným procesom pôdy v tejto časti územia je acidifikácia, čiastočne vodná erózia. V mapke č. 11 vid˘ označenie H10.

V južnej časti riešeného územia v rámci poľnohospodárskej pôdy sa pôdy vyvinuli na zvetralinách rôznych hornín. Dominantné sú kambizeme pseudoglejové (kultizemné pseudoglejové) nasýtené a ako sprievodné pôdy sú pseudogleje modálne (kultizemné) a lokálne gleje. Pôdy sú v tejto časti katastrálneho územia zrnitostne stredne ťažké, mierne kyslé, hlboké. Na niektorých lokalitách v tejto časti územia je limitujúcim faktorom pôdnej úrodnosti výška hladiny podzemnej vody. Pôdy sú v tejto časti územia ohrozené acidifikáciou a mierne až silne ohrozené potenciálnou vodnou eróziou najmä v severných lokalitách. V mapke č. 11 vid˘ označenie H6.

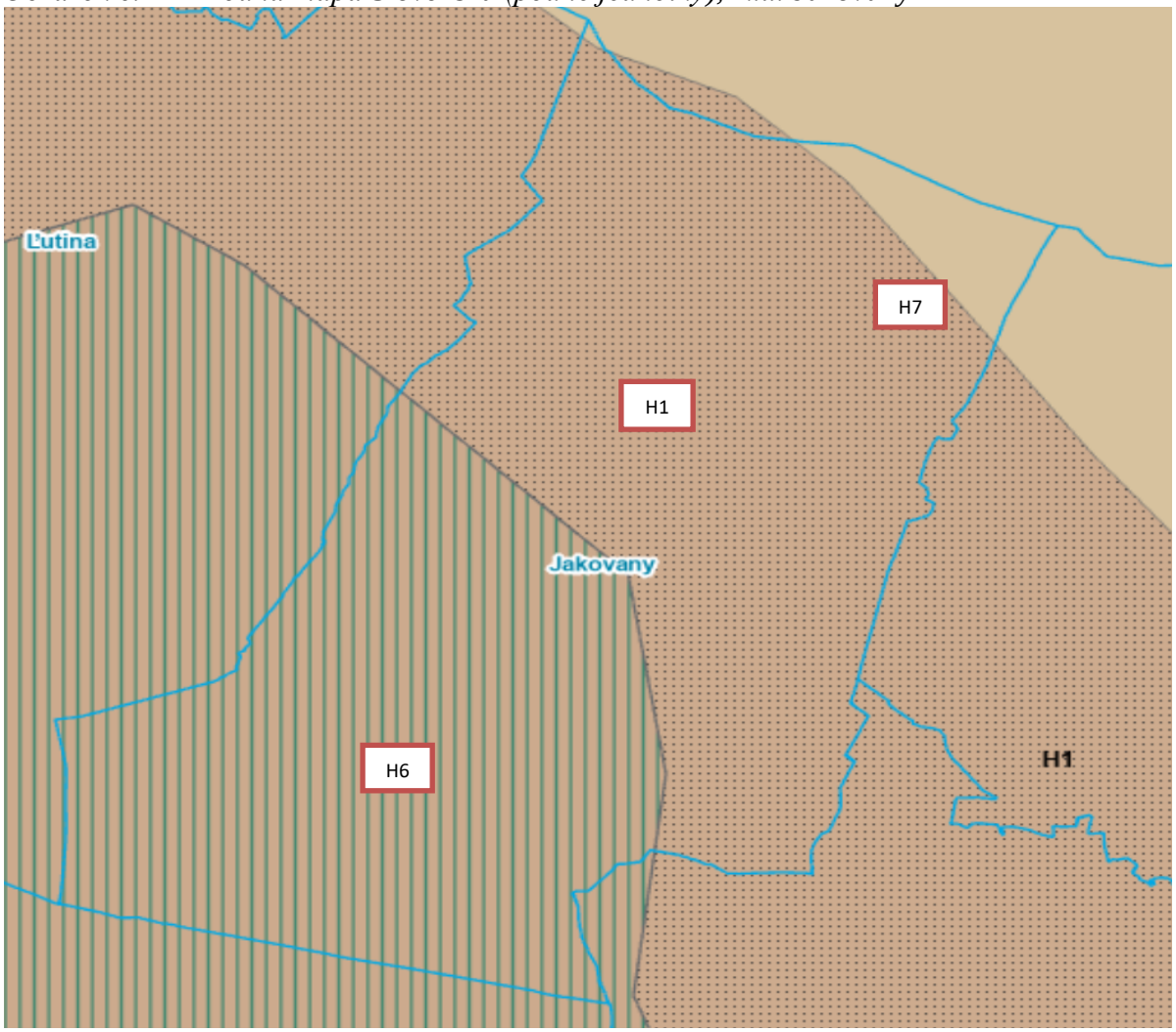
Bonita pôd

V riešenom katastrálnom území Jakovany sa nachádza poľnohospodárska pôda zaradená do 5. až 9. kvalitatívnej skupiny BPEJ. Prevažujúcimi PBEJ sú pôdy zaradené do 9. kvalitatívnej skupiny. BPEJ v 5. kvalitatívnej skupine sa vyskytujú na menších plochách.
Poznámka: Kvalita poľnohospodárskej pôdy je vyjadrená kvalitatívnou skupinou 1. až 9. Najkvalitnejšie pôdy patria do 1. skupiny a najmenej kvalitné do 9. skupiny.

Znečistenie pôdy

Pôdy sú nekontaminované, relatívne čisté. Hydrologické vrstvy sedimentov, z ktorých obec využíva vodné pramene, vykazujú dobré chemické zloženie s prirodzenou mineralizáciou bez antropogénneho znečistenia. Podľa Geochemického atlasu SR koncentrácie rizikových prvkov a ťažkých kovov v riešenom území neprekračujú povolené limitné hodnoty a zodpovedajú prirodzenému zloženiu flyšového podložia. Jediným potenciálnym zdrojom lokálneho zaťaženia pôdy môže byť bežná poľnohospodárska činnosť (využívanie hnojív) alebo nesprávne domáce nakladanie s komunálnym odpadom.

Obrázok č. 11 Pôdna mapa Slovenska (pôdne jednotky), k.ú. Jakovany

Zdroj: https://portal.vupop.sk/portal/app

C.II.6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.

Flóra a chránené druhy flóry

Podľa fytogeografického členenia (Futák, 1980) riešené územie náleží do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu východobeskydskej flóry (Beschidicum orientale), okresu Východné Beskydy, podokresu Čergov.

Podľa fytogeograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002)južná časť riešeného katastrálneho územia patrí do dubovej zóny, horskej podzóny, flyšovej oblasti, okresu Beskydské podhorie, západný podokres, obvod Šarišské podolie. Severná časť riešeného územia patrí do bukovej zóny, flyšovej oblasti, okresu Ľubovnianska vrchovina, Čergov, Busov.

Podľa potenciálnej prirodzenej vegetácie patrí riešené územie k jednotkám: podhorské bukové lesy, karpatské dubovo-hrabové lesy a pomiestne i dubové a cerovo-dubové lesy.

Podľa lesných vegetačných stupňov patrí riešené katastrálne územie (od cca 380 m.n.m. do 860 m.n.m.) do výškového stupňa bukovo-dubového, dubovo-bukového, bukového a jedľovo – bukového.

Súčasná charakteristika lesov v druhovom zložení je (až na výnimky) veľmi podobná potenciálnej prirodzenej vegetácii. Súčasné lesy patria k lesom s prevahou listnatých drevín, z ktorých dominuje buk lesný *(Fagus sylvatica),* hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), dub zimný (*Quercus petraea*), breza bradavičnatá *(Betula pendula*), vyskytuje sa tiež javor horský *(Acer pseudoplatanus),* z ihličnatých drevín dominuje jedľa biela *(Abies alba)* a borovica lesná *(Pinus sylvestris*), smrek obyčajný *(Picea excelsa),* vyskytujú sa tiež smrekovec opadavý *(Larix decidua).*

V katastrálnom území Jakovany lesné pozemky zaberajú výmeru 225 ha (46,1%). Lesné pozemky sú súčasťou Lesného celku (LC) Sabinov (decénium 2024 – 2033). V JZ časti katastrálneho územia je enkláva lesnej pôdy a súvislá lesná plocha je v pohorí Čergov.

Chránené druhy rastlín

V riešenom katastrálnom území Jakovany sa nachádzajú biotopy chránených druhov rastlín, ktorých výskyt je evidovaný najmä v pohorí Čergov. Niektoré chránené druhy rastlín sú súčasťou plôch prvkov ÚSES. Viď aj nižšie uvedenú kapitolu C.II.8.

Nelesná drevinová vegetácia (NDV)

Líniovú prirodzenú nelesnú drevinovú vegetáciu predstavuje v krajine predovšetkým sprievodná a brehová vegetácia tokov – brehové porasty Jakovianskeho potoka a jeho prítokov, drevinová vegetácia v enklávach v rámci poľnohospodárskej pôdy, na medziach, eróznych brázdach, v depresiách, pozdĺž poľných ciest.

Invázne druhy rastlín

V riešenom katastrálnom území Jakovany, podľa mapového prehliadača Štátnej ochrany prírody SR so záznamami inváznych druhov rastlín, nie sú t.č. evidované žiadne invázne druhy rastlín. Avšak v pohorí Čergov je v iných katastrálnych územiach popri tokoch evidovaný výskyt napr. zlatobyle kanadskej (*Solidago canadiensis L.*) a pohánkovca (*Fallopia sp.).* Popri Toryse v Orkucanoch sa vyskytuje napr. *javorovec* jaseňolistý *(Negundo aceroide).* Nie je vylúčené, že niektoré invázne druhy sa pomiestne vyskytujú i v riešenom území.

Prírodné biotopy európskeho a národného významu.

V riešenom území sa podľa údajov organizácie ochrany prírody, R-ÚSES okresu Sabinov a iných publikovaných zdrojov vyskytujú plochy prírodných biotopov európskeho a národného významu.

Lesný biotop európskeho významu Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy(Ls5.1, kód Natura 2000: 9130): je súvislejšie rozšírený v lesoch k riešenému územiu prislúchajúcej časti Čergova. V biotope dominujú buk lesný *(Fagus sylvatica)* a jedľa biela *(Abies alba),* s prímesou javora horského *(Acer platanoides)* a lipy malolistej *(Tilia cordata).* Porasty sú bohaté na druhové zloženie bylinnej i krovinovej etáže. Na Slovensku je tento lesný biotop pomerne rozšírený a relatívne bežný, v európskom meradle však patrí medzi vzácne biotopy.

Lesný biotop európskeho významu Kyslomilné bukové lesy (Ls5.2, kód Natura 2000: 9110). Ide najmä o nezmiešané bukové a zmiešané smrekovo-jedľovo-bukové lesy v Čergove. Krovinné a bylinné poschodie je chudobné na rastlinstvo, pričom sú to druhy, ktoré znášajú zakyslenie pôdy.

Lesný biotop národného významu Dubovo – hrabové lesy karpatské (Ls2.1) – Biotop duba zimného a hrabu s prímesou buka sa vyskytuje do výšky 600 m.n.m. Podrast má travinný charakter.

Lúčny biotop európskeho významu Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, kód Natura 2000: 6510): na Slovensku je tento biotop rozšírený a relatívne bežný, v európskom meradle však patrí medzi vzácne biotopy. Obyčajne sú to jedno až dvojkosné lúky s prevahou vysokosteblových, krmovinársky hodnotných tráv. Vyskytujú sa od vlhkých stanovíšť až po suchšie stanovištia, sú druhovo bohaté (druhová bohatosť však závisí od spôsobu a intenzity

obhospodarovania). Pre tento biotop je v susednom katastrálnom území Ľutina zriadená monitorovacia plocha.

Lúčny biotop národného významu **Mezofilné pasienky a spásané lúky** (Lk3) - nachádzajú sa na rôznych typoch pôd. Rozšírené sú od nížin po stredný horský stupeň, v alúviách riek a potokov a využívané sú na pasenie a kosenie. Lúky sú vzácnejšie ako pasienky.

Takmer všetka poľnohospodárska pôda mimo hraníc zastavaného územia obce Jakovany je v rámci LPIS rozdelená na diely pôdnych blokov (DPB), ktoré sú v užívaní rôznych subjektov, najväčší podiel má spoločnosť Mosupo spol. s r.o., Stará Ľubovňa, ďalej tiež spoločnosť AGRAW s.r.o., Červenica pri Sabinove. DPB sú tiež v užívaní fyzických osôb. Katastrálne územie Jakovany je súčasťou dvoch lokalít LPIS s názvom „Pečovská Nová Ves" a „Olejníkov.

Fauna a chránené druhy fauny

Podľa regionálneho členenia fauny Slovenska (Čepelák, 1980) riešené územie je zaradené do provincie Karpaty, oblasti západné Karpaty, vonkajšieho obvodu, beskydského okrsku.

Podľa zoogeografického členenia terestrického biocyklu (Jedlička – Kalivodová, Atlas krajiny SR, 2002) riešené územie je začlenené do provincie listnatých lesov, do podkarpatského úseku.

Živočíchy trvalo i dočasne (sezónne) žijúce alebo migrujúce v riešenom katastrálnom území môžeme v hrubých rysoch rozdeliť podľa toho, aké prírodné, prípadne poloprírodné alebo človekom pozmenené a vytvorené prostredie obsadzujú, medzi druhy lesné, stepné, prechodového typu, vodné a pri vode žijúce a urbánne.

Urbánne druhy, svojim spôsobom života sú naviazané na viac alebo menej urbanizované prostredie (vrabec domový – *Passer* domesticus, žltochvost domový – *Phoenicurus* ochruros, belorítka domová – *Delichon urbica*, zriedkavejšie lastovička domová – *Hirundo rustica*), potravnú bázu nachádzajú aj v poľnohospodárskej krajine. Na urbánne prostredie sa viaže i bocian biely (*Ciconia ciconia*) a v zastavanom území obce je evidované jeho hniezdenie na samostatnom stĺpe s hniezdnou podložkou.

Chránené druhy fauny

V lesnom prostredí (vrátane ekotónového pásma) sa môžu vyskytovať resp. sa i vyskytujú napr. menšie cicavce - plch lesný *(Dryomys nitedula)*, pĺšik lieskový *(Muscardinus avellanarius)*, veverica stromová (*Sciurus vulgaris*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), kuna lesná (*Martes martes*) a tiež veľké šelmy - vlk dravý (*Canis lupus*) – pohybuje sa v širšom geografickom priestore, medveď hnedý *(Ursus arctos)* – zriedkavo, pohybuje sa v širšom geografickom priestore, mačka divá *(Felis sylvestris)*, rys ostrovid *(Lynx lynx)*.

Lesná i poľnohospodárska krajina a vodné toky v riešenom katastrálnom území Jakovany sú výrazne bohaté na vtáčie druhy. Toto konštatovanie potvrdzuje aj existencia Chráneného vtáčieho územia Čergov. Informácie o CHVÚ Čergov viď i nižšie v časti C.II., kapitola 8, kde sú uvedené konkrétne chránené druhy avifauny vyskytujúcej sa vo vyhlásenom chránenom území. Viaceré vtáčie druhy žijúce v lesných porastoch alebo na ich okrajoch majú svoje lovné biotopy v poľnohospodárskej krajine. Všetky voľne žijúce druhy vtákov sú na Slovensku chránené.

Migračné biokoridory živočíchov

Riešené katastrálne územie Jakovany vzhľadom k sústredenej/kompaktnej zástavbe, prevažne v údolí Jakovianskeho potoka, poskytuje v krajine mimo zastavaného územia priestor pre migráciu živočíchov. Významným migračným priestorom sú lesné porasty Čergova. Poľnohospodárska pôda najmä lúčne porasty a mozaikovite rozložená drevinová

vegetácia pozdĺž tokov, v remízkach a medziach vytvára tiež priestor pre migráciu živočíchov. Toky v rámci lesných porastov a poľnohospodárskej krajiny sú migračnými koridormi hydrickými pre živočíchy viazané na vodné prostredie.

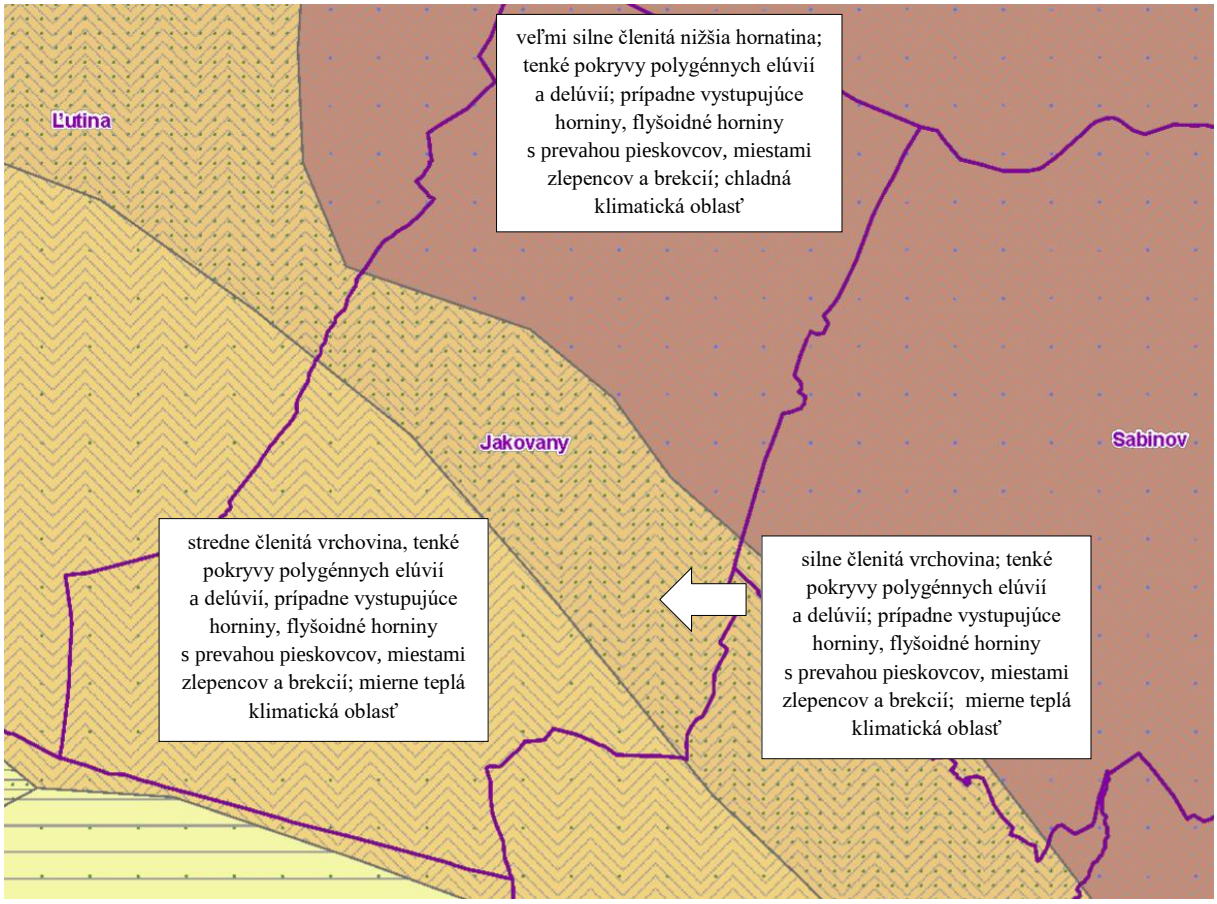
Podľa návrhu dokumentácie RÚSES okresu Sabinov (2019) sa v riešenom katastrálnom území nachádzajú resp. cez územie prechádzajú tieto biokoridory, ktoré plnia i funkciu migračných koridorov:

- NRBk1 – Čergov – Kokošovská dubina (terestrický biokoridor)dlhý cca 17 km; lesné porasty so svahovými a hrebeňovými lúkami, nadregionálny migračný koridor pre vtáctvo a lesné druhy cicavcov
- RBk2 - Holý Hrb – Hradlová (terestrický biokoridor) dlhý cca 44 km; dôležitá ťahová cesta pre vtáctvo údolným priestorom medzi Spišsko - Šarišským medzihorím a Čergovom; regionálny koridor

Z hľadiska vzťahov k územnému plánu podstatné sú migračné trasy živočíchov, ktoré riešené územie, mimo obdobia ťahov, využívajú k relatívne krátkym migráciám v súvislosti s vyhľadávaním potravy, potravnej bázy a v súvislosti s pudom rozmnožovania. Niektoré druhy pri krátkych a príležitostných migráciách (najmä za potravou) využívajú aj, alebo len poľnohospodársky typ krajiny s možnými úkrytmi (srnec lesný, diviak lesný, mačka divá – v koridoroch brehových porastov, líška hrdzavá a i.). Medzi takéto refúgiá patria rozptýlené enklávy s drevinovou vegetáciou pozdĺž vodných tokov, v remízkach a medziach.

C.II.7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana

Obrázok č. 12 Typy abiotických komplexov prvotnej krajinnej štruktúry v k.ú. Jakovany

Zdroj: https://app.sazp.sk/atlassr/

Prvotná krajinná štruktúra

Geologická stavba v rozhodujúcej miere predurčovala aj geomorfologické pomery a podmienila vznik morfologických a morfometrických typov reliéfu a jeho členitosti v riešenom katastrálnom území Jakovany. Prvotná krajinná štruktúra je vyjadrená rôznymi typmi abiotických komplexov v riešenom katastrálnom území viažucich sa na vrchovinu až hornatinu (viď obrázok č.12).

Súčasná krajinná štruktúra

Súčasná krajinná štruktúra na základe geomorfologických pomerov územia je formovaná charakterom historického osídlenia a historickým a súčasným spôsobom využívania krajiny. Pri porovnávaní zmien v dotknutom území na základe ortofotomáp z roku 1950 a rokov 2020 - 2022 je možné všeobecne konštatovať, že krajinná štruktúra dotknutého územia sa mení v priebehu rokov najmä spôsobom obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy, zmenou plochy urbanizovaného územia a zmenou plochy porastenej nelesnou drevinovou vegetáciou.

Obrázok č. 13 Historická ortofotomapa krajiny - 1950 – obec Jakovany

Zdroj: https://mapy.tuzvo.sk

Katastrálne územie Jakovany je situované na terénnej terase pod pohorím Čergov. Stred obce sa rozprestiera v nadmorskej výške 496 m n. m. a celé katastrálne územie sa rozprestiera v rozpätí od 436 do 875 m n.m. Z hľadiska geomorfologických pomerov je územie podhorskou až horskou krajinou.

Z hľadiska využívania pôdy ide o lúčno-lesnú krajinu a z hľadiska využívania poľnohospodárskej pôdy je riešené územie lúčno-pasienkovou krajinou. V štruktúre druhov

pozemkov mierne prevláda plocha poľnohospodárskej pôdy (48,5 %) nad plochami lesných pozemkov (46,1 %). Ide teda o katastrálne územie s vyváženým pomerom lesnej a poľnohospodárskej pôdy. Plocha zastavaného územia obce (vymedzené k roku 1990) podľa údajov katastra nehnuteľností zaberá 6,1 % (30 ha) z celkovej výmery katastrálneho územia Jakovany (489 ha).
V poľnohospodárskej krajine sú v súčasnosti oproti minulosti výrazne scelené poľnohospodárske pozemky do veľkých blokov a výraznejšie v nich vystupuje nelesná drevinová vegetácia. Výrazne sa rozrástlo i vlastné sídlo, najmä západným smerom pozdĺž Jakovianskeho potoka. Zväčšila sa tiež plocha lesných pozemkov.

Štruktúru krajiny dopĺňa sieť meandrujúcich vodných tokov; hydrologickú os katastrálneho územia tvorí Jakoviansky potok. Z antropogénnych vrátane technických prvkov sa v súčasnej krajinnej štruktúre uplatňuje zástavba vlastnej obce, cestná sieť a elektrické vzdušné vedenia.

Obrázok č. 14 Ortofotomozaika krajiny - 2020-2022 - obec Jakovany

Zdroj: https://mapy.tuzvo.sk

Scenéria

Obec Jakovany je z hľadiska krajinnej scenérie situovaná v málo narušenom prírodnom podhorskom prostredí, ide o podhorskú obec. Riešené územie je typickou vidieckou krajinou s mozaikou lúk a lesov a je ho možné považovať za segment, kde sa pomerne v dobrom stave zachovala historická štruktúra krajiny.

Najstabilnejšími a najvýznamnejšími krajinnými prvkami sú lesné spoločenstvá Čergova vymedzené voči poľnohospodárskemu typu krajiny v geomorfologickej jednotke Šarišské podolie. V poľnohospodárskej krajine pozitívne vnemovo pôsobí meandrujúci tok so pobrežnou vegetáciou, enkláva lesného porastu v južnej časti riešeného územia a mozaika kosných lúk a nelesnej drevinovej vegetácie na medziach.

Potenciál estetického vnímania krajiny je v dotknutom riešenom území na kvalitatívne dobrom stupni. Celkovo je krajina riešeného územia a jeho okolia vnímaná ako harmonická krajina, bez výrazných rušivých vplyvov, relatívne málo ovplyvnená antropogénnou činnosťou.

Ekologická stabilita

Podľa prvkov súčasnej krajinnej štruktúry lesnaté časti katastrálneho územia Jakovany predstavujú priestor ekologicky stabilný a poľnohospodárska časť krajina spolu so sídlom sú súčasťou priestoru ekologicky menej stabilného.

Stupeň ekologickej stability sa vypočítava z údajov o plošnom zastúpení (v ha) ornej pôdy, záhrad, ovocných sadov, lúk, celkovej sumy poľnohospodárskej pôdy, lesnej pôdy, rybníkov (alebo iných súvislých vodných plôch charakteru vodných nádrží), zastavanej plochy vo vzťahu k celkovej ploche katastra. Nižšie uvedený výpočet ekologickej stability, ktorý definuje stupeň ekologickej stability celého riešeného katastrálneho územia, vychádza z údajov katastra nehnuteľností registra „C“ so stavom k 12.06.2026.

$$KES = \frac{POP.ESOP + PZA.ESZA + PTT.ESTT + PLE.ESLE + PVO.ESVO + PZP.ESZP + POP.ESOP}{CPKU}$$

Pop - plocha ornej pôdy v k.ú.
ESop - ekologický stupeň ornej pôdy (priemerná hodnota 0,77)
Pza - plocha záhrad, ovocných sadov a viníc v k. ú.
ESza - ekologický stupeň záhrad ovocných sadov a viníc (priemerná hodnota 3,00)
Ptt - plocha trvalých trávnych porastov v k.ú.
EStt - ekologický stupeň trvalých trávnych porastov (priemerná hodnota 4,00)
Ple - plocha lesov v k. ú.
ESle - ekologický stupeň lesov (priemerná hodnota 5,00)
Pvo - plocha vodných plôch v k. ú.
ESvo - ekologický stupeň vodných plôch (priemerná hodnota 4,00)
Pzp - plocha zastavaných plôch v k. ú.
ESzp - ekologický stupeň zastavaných plôch (priemerná hodnota 1,00)
Pop - plocha ostatných plôch v k. ú.
ESop - ekologický stupeň ostatných plôch (priemerná hodnota 0,50)
CPku - celková výmera plochy katastrálneho územia

Tabuľka č. 2 Stupnica ekologickej stability podľa práce Löw et al. (1995)

Stupeň ekologickej stability číselné vyjadrenie	Stupeň ekologickej stability slovné vyjadrenie
0	bez významu
1	veľmi nízka ekologická stabilita
2	nízka ekologická stabilita
3	stredná ekologická stabilita
4	vysoká ekologická stabilita
5	veľmi vysoká ekologická stabilita

KES - stupeň ekologickej stability katastrálneho územia Jakovany je **3,7**. Táto hodnota vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability. Hodnota KES 3,7 v riešenom katastrálnom území vyjadruje, že riešené územie má relatívne vysoký stupeň ekologickej stability (najvyššia hodnota je 5,0).

V rámci detailnejšieho hodnotenia ekologickej stability riešeného katastrálneho územia, je možné vyčleniť menšie územné jednotky/časti riešeného územia, ktoré majú v rámci svojho stupňa ekologickej stability rôznu kvalitu.

Ochrana krajiny

Ochrana krajiny je vo všeobecnosti riešená všeobecne záväznými právnymi predpismi rôznej sily, ktoré zabezpečujú ochranu buď plošných štrukturálnych prvkov krajiny alebo bodových prvkov krajiny. Najznámejší typ ochrany krajiny je daný zákonom č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v z.n.p.. Poskytuje ochranu osobitne vymedzeným územiam (územná ochrana v chránených územiach ochrany prírody a ich ochranných pásmach) alebo poskytuje ochranu viacerým prvkom krajinnej štruktúry najmä prírodným biotopom, biotopom druhov, mokradiam a nelesnej drevinovej vegetácii. Ďalším dôležitým zákonom na ochranu krajiny je zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu, ktorý zabezpečuje ochranu nielen územiam (pamiatkové územia - pamiatková rezervácia, pamiatková zóna; ich ochranné pásma) ale i objektom (kultúrna pamiatka a jej ochranné pásmo). Ochrana poľnohospodárskej pôdy je zabezpečovaná prostredníctvom zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Poskytuje ochranu napr. viniciam. Ochrana lesných pozemkov a na nich sa nachádzajúcich lesných porastov je zabezpečovaná zákonom č. 326/2004 Z.z. o lesoch ako i systémom deceniálnych programov starostlivosti o les. Osobitne je zabezpečovaná ochrana vody (chránené vodohospodárske oblasti, ochranné pásma vodných zdrojov) a ochrana krajiny pred povodňami, a to najmä zákonmi č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a zákon č. 7/2009 Z.z. o ochrane pred povodňami a ich vyhláškami. Informácie o chránených častiach krajiny sú obsiahnuté v jednotlivých tematických kapitolách tejto Správy o hodnotení.

C.II.8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).

❖ Chránené územia podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v z.n.p. v riešenom katastrálnom území Jakovany

Chránené územia národnej sústavy chránených území a chránené stromy

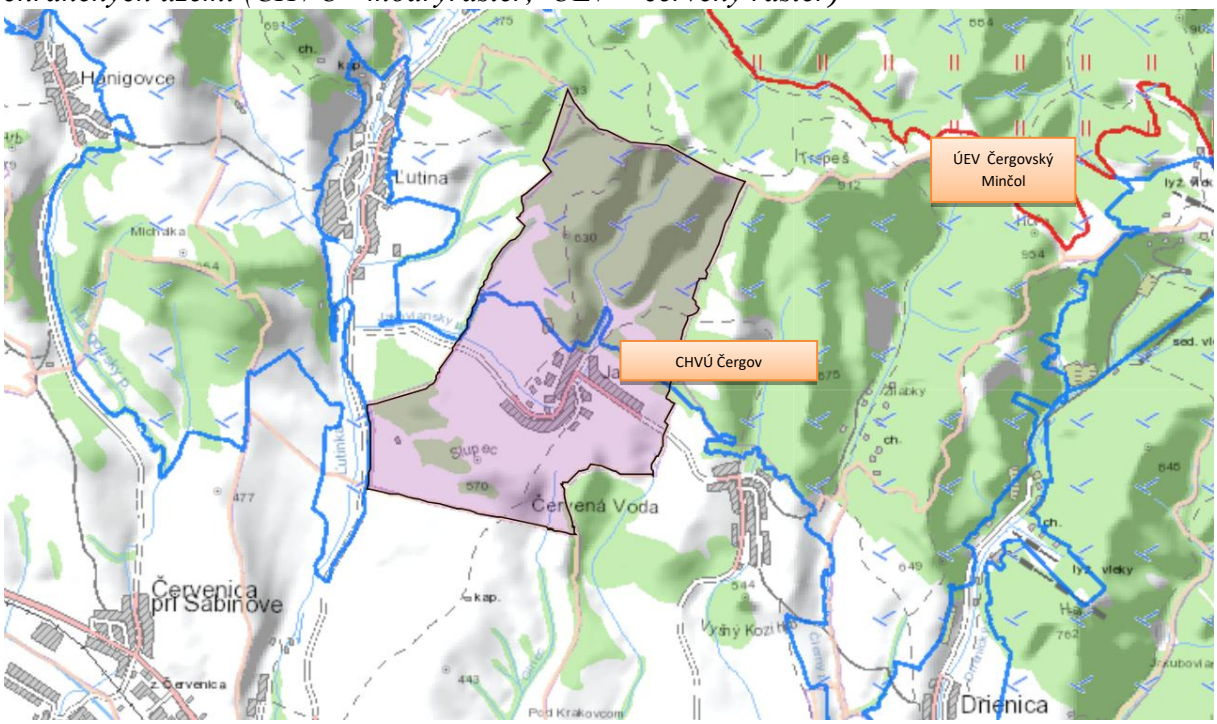
V riešenom katastrálnom území sa nenachádzajú chránené územia národnej sústavy chránených území ani chránené stromy.

Chránené územia európskej sústavy chránených území - Natura 2000

V riešenom katastrálnom území sa nachádza chránené územie, ktoré je súčasťou európskej sústavy chránených území - Natura 2000 (ďalej len „územia Natura 2000“), a to chránené

vtáčie územie Čergov (ďalej tiež i „CHVÚ“). Nenachádza sa tu druhý typ územia Natura 2000, ktorým je územie európskeho významu (ÚEV).

Obrázok č.15 K.ú. Jakovany (fialová plocha) a chránené územia európskej sústavy chránených území (CHVÚ - modrýraster, ÚEV – červený raster)

Zdroj: https://envirozataze.enviroportal.sk/Mapa

- **Chránené vtáčie územie Čergov (kód Natura 2000: SKCHVÚ052)** bolo zriadené vyhláškou MŽP SR č. 28/2011 Z.Z., ktorou sa vyhlasuje chránené vtáčie územie Čergov. CHVÚ Zasahuje do 44 katastrálnych území, vrátane k.ú. Jakovany. Jeho celková výmera je 35 849,71 ha. CHVÚ Čergov zaberá v riešenom území celú severnú polovicu katastrálneho územia.

CHVÚ Čergov bolo vyhlásené na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov sovy dlhochvostej, muchárika bielokrkého, muchárika červenohrdlého, jariabka hôrneho, penice jarabej, ďatľa bielochrbtého, ďatľa čierneho, chriašteľa poľného, žlny sivej, kuvika vrabčieho, ďatľa trojprstého, kuvika kapcavého, lelka lesného, orla krikľavého, rybárika riečneho, včelára lesného, bociana čierneho, tetrova hôľniaka, orla skalného, muchára sivého, príhľaviara čiernohlavého, krutihlava hnedého, žltochvosta lesného a prepelice poľnej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Spomedzi nich patrí medzi najvýznamnejšie sova dlhochvostá, pre ktorú je CHVÚ Čergov jedným z piatich najvýznamnejších hniezdísk na Slovensku. V CHVÚ Čergov sa nachádzajú veľmi významné hniezdiská na Slovensku aj v rámci Európy ďatľa bielochrbtého, muchárika červenohrdlého a muchárika bielokrkého.

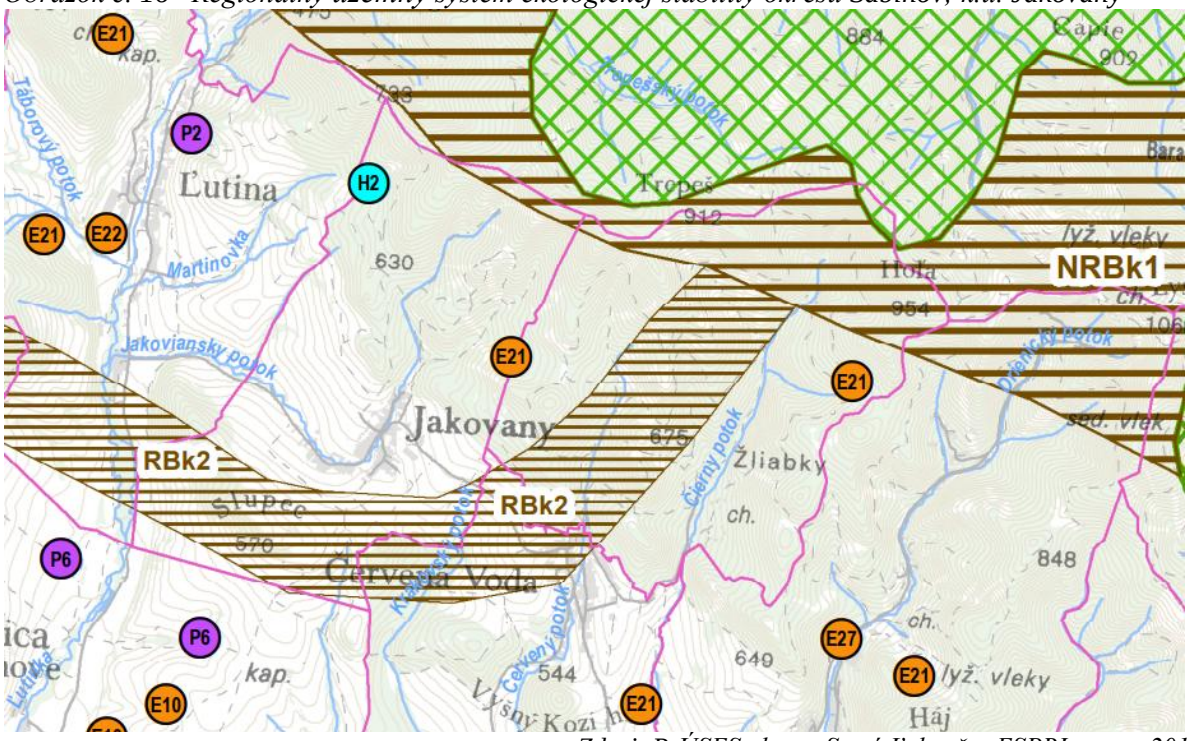
Vyhláška v § 2 uvádza zakázané činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany v celom CHVÚ a týkajú sa regulácie až obmedzenia hospodárenia na pozemkoch, na ktorých sa nachádzajú hniezdne biotopy chránenej avifauny, ktorá je predmetom ochrany CHVÚ Čergov.

Pre toto chránené vtáčie územie bol vypracovaná a schválená dokumentácia ochrany prírody – Program starostlivosti o Chránené vtáčie územie Čergov na roky 2019 – 2048 (schválený uznesením vlády SR č.432/2019), ktorý navrhuje opatrenia ochrany pre jednotlivé druhy avifauny, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ ako i opatrenia napr. pre

oblasti lesného hospodárstva, poľnohospodárstva, vodného hospodárstva, poľovníctva a rybárstva, ťažbu nerastných surovín, rekreácie a športu. Týmito cieľmi program sleduje predovšetkým zlepšenie nepriaznivého stavu 3 vtáčich druhov a minimálne zachovanie súčasného priaznivého stavu u 21 druhov vtáctva, ktoré sú predmetom ochrany v CHVÚ Čergov. Najkritickejšia je situácia u druhu tetrov hoľniak, ktorého výskyt sa v čase spracovania programu starostlivosti už nepodarilo potvrdiť, a pre ktorý v katastri Jakovian ani nie sú vhodné biotopy.

Prvky územného systému ekologickej stability

Obrázok č. 16 Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Sabinov; k.ú. Jakovany

Zdroj: R-ÚSES okresu Stará Ľubovňa, ESPRI, s.r.o.; 2019

Generel nadregionálneho ÚSES, premietnutý do RÚSES okresu Sabinov (návrh z roku 2019)

Nadregionálny biokoridor Čergov – Kokošovská dubina (NRBk1) .

Lesné komplexy v kombinácii s hodnotnými trávnymi porastmi prepájajúce Plošne sú najviac zastúpené bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy. V mozaike lesných porastov sú výraznou mierou zastúpené ešte lipovo-javorové sutinové lesy, javorovo-bukové horské lesy a kyslomilné bukové lesy. Vo vrcholových partiách lesné porasty dopĺňajú svahové a hrebeňové horské lúky s mikro mokrinami, solitérmi i skupinami drevín. Čergovské lúky sa vyznačujú pestrou druhovou skladbou s výskytom mnohých chránených druhov národného významu: napr. vstavačovec bazový (*Dactylorhiza sambucina*), vstavač mužský (*Orchis mascula*), pavstavač hlavatý (*Traunsteinera globosa*), plavúň obyčajný (*Lycopodium clavatum*), ale aj ohrozených druhov akými sú vemenníček zelený (*Coeloglossum viride*), sedmokvietok európsky (*Trientalis europaea*), či chlpánik oranžový (*Pilosella aurantiaca*), ktorý spolu s horcom luskáčovitým (*Gentiana asclepiadea*), cesnakom hadím (*Allium victorialis*), ľaliou zlatohlavou (*Lilium martagon*), nátržníkom zlatým (*Potentilla aurea*), kýchavicou bielou Lobelovou (*Veratrum album subsp. lobelianum*) patria medzi najkrajšie farebné ozdoby horských lúk Čergovského Minčola. Zo živočíšnych druhov európskeho významu má tu svoje zastúpenie chrobák fúzač alpský (*Rosalia alpina*), z obojživelníkov

kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), z vtákov druhy, ktoré tu hniezdia alebo tu majú loviská napr. sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), výr skalný (*Bubo bubo*), orol skalný (*Aquila chrysaëtos*), orol krikľavý (*Aquila pomarina*),). Z cicavcov sa tu pravidelne vyskytuje vlk dravý (*Canis lupus*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), medveď hnedý (*Ursus arctos*).

Regionálny ÚSES okresu Sabinov (návrh z roku 2019, t.č. neschválený príslušným orgánom ochrany prírody)
Regionálny biokoridor (RBk) Holý hrb – Hoľa (RBk2) - Biokoridor vytvárajúci možnosti migrácie v údolnom priestore medzi Spišsko-šarišským medzihorím a pohorím Čergov. Ide aj o dôležitú ťahovú cestu pre vtáctvo. Tvorí ho komplex lesných a lúčnych porastov, nelesnej drevinovej vegetácie a enklávy nelesnej stromovitej vegetácie. Krajina biokoridoru je v relatívne vyhovujúcom stave.

Prvky miestneho (lokálneho) ÚSES
V rámci spracovania návrhu riešenia územného plánu obce Jakovany boli vo výkrese „ochrana prírody“ vyčlenené prvky ÚSES na miestnej úrovni, ktorými je doplnená sieť prvkov ÚSES vyšších hierarchických úrovní. Vzhľadom k tomu, že celé pohorie Čergov s časťou jeho podhoria s poľnohospodárskou krajinou v rámci riešeného katastrálneho územia má zabezpečenú ochranu prostredníctvom vyhláseného CHVÚ Čergov, neboli v tejto časti katastrálneho územia navrhnuté žiadne prvky miestneho ÚSES.
1. Miestne biokoridory (MBk):
MBk Jakoviansky potok a jeho pravostranný prítok - miestny potok od okraja lesa po sútok s Ľutinkou (sútok sa nachádza mimo riešený kataster); zahŕňa vlastný tok a pobrežnú zeleň jeho sprievodnú zeleň.
2. Skupiny stromov a solitéry na poľnohospodárskej pôde/pozdĺž ciest - ide o dreviny s individuálnym krajinotvorným významom, ktoré sú i bodovými refúgiami pre živočíchov pri ich migrácii cez poľnohospodársku pôdu a na obrábanej pôde vytvárajú špecifickú mikroklímu. Takéto objekty sú považované tiež za krajinotvorné prvky až významné krajinotvorné prvky.
Prvky ÚSES na všetkých hierarchických úrovniach ako aj ostatné záujmové územia ochrany prírody a krajiny sú vyznačené vo výkrese ochrany prírody a krajiny. Všetky vymedzené prvky ÚSES sú akceptované ako záujmové územia ochrany prírody a ako územia s ekostabilizačnou funkciou.

C.II.9. Obyvateľstvo – demografické údaje sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)

Demografické údaje. Obec Jakovany je malá mierne sa rozvíjajúca podhorská obec. Štatistickým úradom Slovenskej republiky boli zistené tieto demografické údaje:

- Počet obyvateľov (31. 12. 2025):352 obyvateľov (demografický index 103,3)
- z toho: muži - 193 (54,8%), ženy - 159 (45,2 %)
- Hustota obyvateľstva: 72 ob./km^2
- Veková štruktúra (2021): 0-14 roční: 17,71 %; 15-64 roční: 65,14 %;
  65 a viac roční: 17,14 %
- Priemerný vek: 40,71 rokov
- Ekonomicky aktívny (2021): 50,0 %
- Vzdelanie (2021) : základné: 15 %; stredoškolské: 56 %; vysokoškolské: 11 %.

Z dlhodobejšieho hľadiska počet obyvateľov mierne klesal ale v súčasnosti sa stabilizuje, čo súvisí s polohou a funkciou sídla v území a vybavenosťou sídla. Na stabilizáciu obyvateľstva v poslednej dobe priaznivo vplýva, vďaka rastúcej mobilite, relatívna dobrá dostupnosť okresného mesta a kvalitné prírodné prostredie.

Obec plní obytnú funkciu, je to vidiecke sídlo s doplnkovou rekreačnou funkciou. Výrobná funkcia sa viaže na poľnohospodársku a lesnú výrobu. Vzhľadom na vhodné prírodné podmienky a možnosť dobudovania potrebnej technickej vybavenosti územia je rozvoj obce ako obytného sídla na okraji prímestského urbanizačného priestoru mesta Sabinov v budúcnosti možný a vhodný. Na základe uvedených skutočností sa v územnom pláne počíta s miernym nárastom počtu obyvateľov obce založeným na prirodzenom prírastku aj na občasnej migrácii do sídla.

Návrh územného plánu vychádza z nasledujúceho reálneho a predpokladaného vývoja počtu obyvateľov.

Tabuľka č. 3 Vývoj počtu obyvateľov v obci Jakovany

rok	1980	1991	2000	2010	2020	2030	2040	2050
Počet obyvateľov	421	363	355	345	352	380	440	500

Na základe uvedeného predpokladu vývoja počtu obyvateľov a všeobecného trendu znižovania obložnosti bytov návrh územného plánu vychádza z nasledujúcej potreby počtu obývaných bytov v návrhovom období.

Tabuľka č. 4 Vývoj počtu bytov v obci Jakovany

rok	2000	2010	2020	2030	2040	2050
Počet obývaných bytov	109	111	115	130	150	180
Obložnosť (obyv./byt)	3,3	3,1	3,0	2,9	2,9	2,8

Pre dosiahnutie tohto predpokladaného počtu obývaných bytov sa v návrhovom období predpokladá potreba vybudovania cca 75 bytov, z toho 10 ako náhrada nevyhovujúceho bytového fondu a neobývaných bytov. V územnom pláne je potrebné vytvoriť aj minimálne 30 %-nú rezervu pre výstavbu bytov z dôvodu nerovnomerného zastavovania jednotlivých lokalít aj pre ďalší výhľadový rozvoj bývania v obci.

Aktivity. V roku 2021 počet obyvateľov v produktívnom veku dosahoval 65,14 % a v poproduktívnom veku 17,14 %. Ekonomicky aktívnych bolo v obci 50 % obyvateľov. Vo vzdelanostnej štruktúre prevládajú obyvatelia so stredoškolským vzdelaním (56 %).Väčšina ekonomicky aktívnych obyvateľov za prácou odchádza mimo obec (91 obyvateľov – 52 %). Dostupným zdrojom pracovných príležitostí pre obyvateľov obce je najmä mesto Sabinov a tiež subcentrum Pečovská Nová Ves. V primárnom sektore pracovalo 8 obyvateľov, v sekundárnom 64 obyvateľov, v terciárnom 51 obyvateľov a v kvartérnom sektore 18 obyvateľov.

Obec Jakovany je miestom bývania obyvateľov pracujúcich prevažne mimo obec, má však aj vlastnú výrobnú základňu, ktorá poskytuje určité pracovné príležitosti pre ekonomicky aktívnych obyvateľov obce. Výrobná funkcia sídla je len doplnková a viaže sa najmä na poľnohospodársku a lesnú výrobu a výrobné a nevýrobné služby. Minimálna občianska vybavenosť poskytuje obyvateľom obce základné služby, ale aj pracovné príležitosti.

Obec Jakovany je malé vidiecke sídlo s minimálnou občianskou vybavenosťou(materská škola, miestna knižnica, malý amfiteáter, základné prevádzky maloobchodu, kostol, cintorín hasičská zbrojnica), športovou vybavenosťou (futbalové ihrisko bez zázemia) a nekompletnou technickou infraštruktúrou (chýba splašková kanalizácia a ČOV a funkčná

sieť verejného vodovodu).Obec je plynofikovaná a zdrojom zásobovania obce zemným plynom je regulačná stanica (RS) Červená voda.

Obyvatelia obce využívajú zariadenia vyššej občianskej vybavenosti v okresnom meste Sabinov ale tiež i v krajskom meste Prešov a základnej občianskej vybavenosti v Pečovskej Novej Vsi. Obec je sprístupnená cestou III. triedy č. 3182.

V obci je viacero malých podnikateľov, poskytujúcich nevýrobné služby – maloobchodné a veľkoobchodné služby, autodopravu, kozmetické služby, technické testovanie a pod. Prevádzky a sídla týchto podnikateľov sú umiestnené po celej obci v objektoch rodinných domov. V obci je niekoľko malých podnikateľov, poskytujúcich výrobné služby, najmä stavebné, stolárske a elektrotechnické práce, práce v lesnom hospodárstve, výrobu odevov a pod. Primárny sektor je zastúpený poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom. V súčasnosti sa poľnohospodárskej činnosti venuje niekoľko samostatne hospodáriacich roľníkov zameraných na rastlinnú výrobu a chov koní, ktorí nemajú ani neplánujú budovať pre svoju činnosť samostatné hospodárske dvory. V lesoch hospodári Urbárska spoločnosť Jakovany, pozemkové spoločenstvo.

Prírodné podmienky v riešenom území sú priaznivé pre rozvoj rekreácie a turistiky. Prírodnou danosťou je atraktívne horské prostredie s vhodnými podmienkami pre turistiku a rekreačné športy (pešia turistika, cyklistika, bežecké lyžovanie). Obec sa nachádza blízko rekreačnej oblasti regionálneho významu Drienica –Lysá v oblasti cestovného ruchu Čergov. Na území obce je rekreačná funkcia zastúpená len individuálnou chatovou rekreáciou v extraviláne a rekreačnými chalupami v obci. Pre turistický ruch slúžia značené pešie a cykloturistické trasy a turistické atrakcie. Z obce Jakovany vedú len miestne pešie turistické trasy (t.j. nie oficiálne značené turistické trasy siete Klubu slovenských turistov) - do pohoria Čergov cez Balážovú a Trepeš a pútnická trasa do susednej Ľutiny. Najväčšou miestnou turistickou atrakciou je náučný chodník Les Krakovec, ktorý začína pri obecnom úrade a vedie južným smerom do lesného celku Krakovec, ktorý sa ale nachádza už v katastrálnom území Červená Voda. Obcou Jakovany po ceste III. triedy vedie značená cykloturistická trasa č. 5852 (zelená).

Rozvoj rekreačného využitia územia pohoria Čergov je pri rozvoji turistickej infraštruktúry potrebné koordinovať so susednými obcami, najmä Červená Voda, Ľutina a Olejníkov a prehlbovať väzby na existujúce rekreačné areály Drienica-Lysá a Čergov ale aj pútnický areál v Ľutine.

Obec Jakovany nemá t.č. funkčnú verejnú vodovodnú sieť. Verejný vodovod je vo výstavbe. V obci nie je vybudovaná verejná splašková kanalizácia. Splaškové vody by v súčasnosti mali byť zachytávané do vodonepriepustných žúmp a vyvážané na likvidáciu do kapacitne vyhovujúcich ČOV v blízkosti obce. Odvedenie povrchových dažďových vôd z miestnych ciest a cesty III. triedy prebieha systémom rigolov vedených obojstranne alebo jednostranne pozdĺž komunikácií. Vyústenie dažďových vôd je do miestnych drobných vodných tokov.

Obec Jakovany je zásobovaná el. energiou 22kV vzdušným vedením a z tohto vedenia je napájaná trafostanica v samotnej obci. Obec je zásobovaná zemným plynom naftovým z regulačnej stanice Červená voda (RS 1200 m^3/hod).

Obec Jakovany je na telekomunikačnú sieť napojená optickým káblom z ústredne Sabinov, zaústeným do miestnej digitálnej automatickej telefónnej ústredne, na ktorú sú napojené rozvody v obci a účastnícke rozvádzače a je tiež pokrytá signálom mobilných telefónnych operátorov.

Obec má zabezpečený separovaný zber odpadu. V obci sú vybudované stanovištia zberných nádob. Jednotlivé objekty sú vybavené 110 l smetnými nádobami na komunálny odpad a kompostérmi. Na zhromažďovanie separovaného odpadu je vybudovaný zberný dvor za obecným úradom. V roku 2025 bola v obci Jakovany úroveň vytriedenia komunálnych odpadov v hodnote 47,09 %.

C.II.10.Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF), v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok nie je v riešenom katastrálnom území Jakovany zapísaný žiadny objekt. V obci sa však nachádzajú historické objekty - miestny kostol ako stavebná historická pamiatka je z roku 1865, ide o klasicistický gréckokatolícky kostol – chrám ochrany Presvätej Bohorodičky a nachádza sa tu tiež Kaplnka svätého Juraja z roku 1877. Tieto by bolo možné vyhlásiť za pamätihodnosti obce.

Archeologický ústav SAV v.v.i. Nitra v riešenom území neeviduje v rámci Centrálnej evidencie archeologických nálezísk (CEANS) žiadne archeologické náleziská. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1314, a preto sa v riešenom území môžu pri zemných a stavebných prácach nájsť pozitívne archeologické situácie, resp. archeologické nálezy.

Krajský pamiatkový úrad Prešov určil územia s predpokladanými archeologickými nálezmi v k. ú. Jakovany, ktoré eviduje v Evidencii archeologických lokalít:

- historické jadro obce – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku

Ojedinelé a bližšie nelokalizované nálezy:

- poloha Pod hájom (JZ od intravilánu) - v lokalite sú evidované ojedinelé a bližšie nelokalizované nálezy z praveku;
- zaniknutá osada a les Krakovec – pozostatky zaniknutej stredovej osady a historický hraničný kameň z roku 1567;
- kaplnka sv. Juraja – historická kaplnka z roku 1877.

Všetky výkopové a stavebné práce v lokalitách s predpokladanými archeologickými nálezmi je povinnosťou vopred ohlásiť krajskému pamiatkovému úradu. Krajský pamiatkový úrad v zmysle pamiatkového zákona v spolupráci s príslušným stavebným úradom pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej, či inej hospodárskej činnosti zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov náhodne zistených pri stavebnej činnosti v konaní o stavebnom zámere. Krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktoré nie je evidovaným archeologickým náleziskom, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov.

C.II.11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

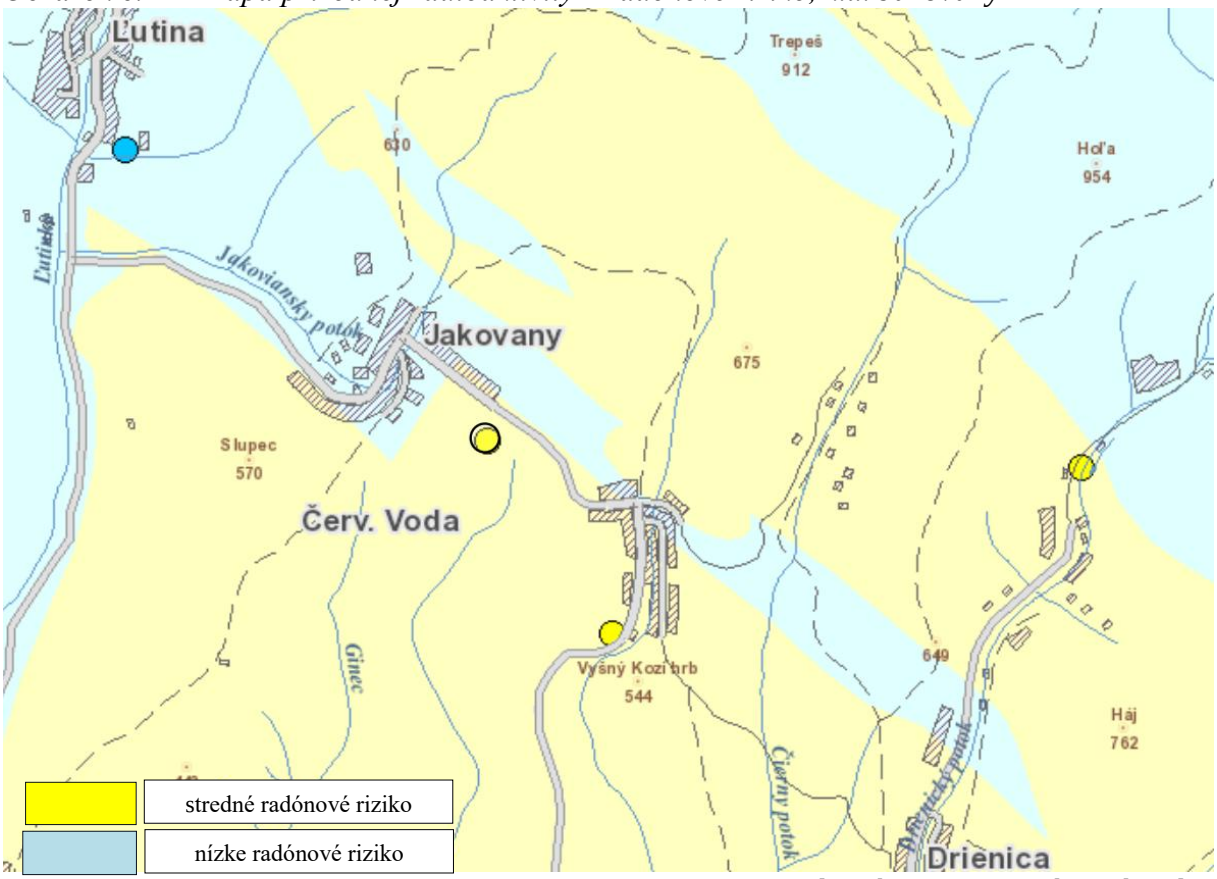
V riešenom území sa paleontologické náleziská, ani významné geologické lokality nevyskytujú (nie sú evidované).

C.II. 12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)

V katastrálnom území Jakovany sa nevyskytujú resp. nie sú známe žiadne významné zdroje znečistenia životného prostredia hlukom, vibráciami a iným ako prírodným žiarením. Riešené katastrálne územie z hľadiska prírodného radónového žiarenia patrí prevažne do územia so stredným radónovým rizikom a čiastočne do územia s nízkym radónovým rizikom, v rámci ktorého je situovaná prevažná časť zastavaného územia obce. (Zdroj:

www.geology.sk). Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Obrázok č. 17 Mapa prírodnej rádioaktivity – radónové riziko, k.ú. Jakovany

Zdroj: *https://app.geology.sk/radio/*

C.II.13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Súčasné najdôležitejšie environmentálne problémy obce Jakovany je možné prezentovať nasledovne:

- absencia verejnej kanalizácie vrátane ČOV
- nedobudovaná verejná vodovodná sieť
- nízka miera napojenia domov na plyn (2021 - 47,4 % domov napojených na plyn)
- absencia kompostoviska pre zeleň z verejných priestranstiev;
- absencia dostatočných vodozádržných opatrení v krajine a na tokoch;
- nízky podiel využívania obnoviteľných zdrojov energie;

C.III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

C.III.1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činností pre dotknuté obce, iné vplyvy

Údaje o počte obyvateľov obce Jakovany v riešenom katastrálnom území Jakovany dotknutých navrhovaným územným plánom s predpokladaným demografickým vývojom do roku 2050 sú uvedené v kapitole C.II.9.

Návrh územného plánu je koncipovaný tak, aby vznikli podmienky pre základnú funkciu obce (bývanie), a to najmä vytvorením nových funkčných plôch pre bývanie a návrhom novej infraštruktúry pre zvýšenie komfortu bývania obyvateľov obce, navrhovaný je tiež rozvoj rekreácie ako doplnková funkcia obce.

Navrhované plochy bývania.

Hlavnou funkciou sídla je obytná funkcia. Táto je výrazne podporovaná i rozsahom nových funkčných plôch bývania, a to najmä v rodinných domoch ale i v bytovom dome (obecné nájomné byty). Lokality bývania nadväzujú na zastavané územie obce. Návrh územného plánu vychádza z vývoja počtu obyvateľov a bytov a extrapolácie tohto vývoja: v roku 2025 bolo obývaných 118 bytov s obložnosťou 3,0 ubytovaných, v roku 2030 je predpoklad 150 bytov s obložnosťou 2,9 a v cieľovom roku 2050180 bytov s obložnosťou 2,8. Pre dosiahnutie tohto predpokladaného počtu obývaných bytov je v návrhovom období potrebné vybudovať cca 75 bytov, z toho 10 ako náhradu nevyhovujúceho bytového fondu. V územnom pláne je potrebné vytvoriť dostatočnú rezervu pre výstavbu bytov z dôvodu nerovnomerného zastavovania jednotlivých lokalít aj pre ďalší výhľadový rozvoj bývania v obci.

Výstavba sa sústredí na už rozostavané lokality Vyšné lúky, Na stĺpci a Pod Dúbravou a nové lokality na okrajoch zastavaného územia obce. Najviac bytov môže pribudnúť v južnej časti územia, v lokalitách Vyšné lúky, Na stĺpci, Hostišuv a Pod Hájom. Výstavba rodinných domov je možná aj v lokalitách Pod Dúbravou na severovýchodnom a Zátoka/Úboč na západnom okraji obce. Pre podporu najmä mladých rodín bude pri futbalovom ihrisku vybudovaný aj jeden bytový dom s obecnými nájomnými bytmi. Navrhnuté funkčné plochy bývania budú mať pozitívny vplyv na obyvateľstvo v súvislosti s ponukou väčšieho počtu disponibilných stavebných pozemkov a tiež nájomných bytov s čím môže súvisieť i následné skvalitňovanie ponuky služieb v obci.

Navrhované plochy občianskej vybavenosti.

V súčasnosti je v obci vybudovaná len minimálna základná občianska vybavenosť - materská škola, miestna knižnica, malý amfiteáter, základné prevádzky maloobchodu, kostol, cintorín a hasičská zbrojnica. Športovú vybavenosťou predstavuje futbalové ihrisko, ktoré je však bez zázemia. Rozvoj kapacít občianskej vybavenosti sa bude riešiť prednostne formou rekonštrukcie, nadstavieb a dostavieb súčasných objektov a areálov občianskej vybavenosti.

Územný plán navrhuje/odporúča:

- navrhuje výstavbu domu smútku;

- navrhuje ihriská pre deti a mládež;
- navrhuje dobudovanie futbalového areálu (šatne, sociálne zariadenia, administratívne priestory, tribúnu pre divákov);
- odporúča prevádzkovať aspoň klub dôchodcov alebo denný stacionár;
- odporúča zriadiť opatrovateľské služby;
- odporúča vybudovanie stravovacích a ubytovacích kapacít pre návštevníkov (penzión).

Rozvoj maloobchodných zariadení a menších prevádzok nevýrobných služieb sa v súčasnosti deje aj vytváraním živnostenských prevádzok v rámci rodinných domov alebo ich pozemkov v zónach bývania. Vďaka tomu môžu byť niektoré malé prevádzky rozmiestnené na území obce aj mimo jej centra.

Dobudovanie zariadení občianskej vybavenosti bude mať jednoznačne pozitívny vplyv na pohodu obyvateľov obce.

Navrhované plochy rekreácie

Prírodné podmienky v riešenom katastrálnom území Jakovany sú veľmi priaznivé pre rozvoj rekreácie a turistiky. Prírodnou danosťou je atraktívne horské prostredie s vhodnými podmienkami pre turistiku a rekreačné športy (cyklistika, bežecké lyžovanie). Na území obce je rekreačná funkcia zastúpená len individuálnou chatovou rekreáciou v extraviláne a rekreačnými chalupami v obci. Pre turistický ruch slúžia značené pešie a cykloturistické trasy a turistické atrakcie. Rozvoj rekreačného využitia územia pohoria Čergov je pri rozvoji turistickej infraštruktúry potrebné koordinovať so susednými obcami, najmä Červená Voda, Ľutina a Olejníkov a prehlbovať väzby na existujúce rekreačné areály Drienica-Lysá a Čergov ale aj pútnický areál v Ľutine.

Pre využitie rekreačného potenciálu územia je v územnom pláne zapracovaný návrh na rozvoj zón pre výstavbu rekreačných domčekov a chát na SV okraji obce v lokalite Pod Dúbravou a na SZ okraji v lokalite Na kanál, obe na okraji lesa. Rekreačná funkcia formou chalupárstva je prípustnou funkciou v celej obci na funkčných plochách bývania v rodinných domoch. Pre cestovný ruch môže byť využívané ubytovanie na súkromí alebo malé penzióny vytvárané z rodinných domov.

V územnom pláne je na podporu rekreačnej funkcie navrhnutá výstavba dvoch rozhľadní. Na turistickej trase vedúcej do pohoria Čergov je to v lokalite Balážová na severnej hranici katastrálneho územia. Bližšie ku obci, JZ od nej, je to v lokalite Háj, kde sa naskytuje výnimočný pohľad na tri hrady – Kamenický, Hanigovský (Nový) a Šarišský hrad. K tejto rozhľadni je navrhnutá aj nová miestna turistická trasa.

Rekreačná funkcia sídla je rozvojovou funkciou. Vzhľadom k charakteru a rozsahu návrhov rekreačných plôch a trás a tiež vzhľadom k ich lokalizácii sa nepredpokladá negatívny vplyv na pohodu obyvateľov a ich zdravie.

Navrhované plochy vo vzťahu k ekonomickej základni obce.

Výrobná funkcia je v obci doplnkovou funkciou. Hospodársku (ekonomickú) základňa obce tvoria zariadenia z I., II. a III. sektora ekonomiky. Primárny sektor je zastúpený poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom. V súčasnosti sa poľnohospodárskej činnosti venuje niekoľko samostatne hospodáriacich roľníkov zameraných na rastlinnú výrobu a chov koní, ktorí nemajú ani neplánujú budovať pre svoju činnosť samostatné hospodárske dvory. V lesoch hospodári Urbárska spoločnosť Jakovany, pozemkové spoločenstvo. Malé prevádzky sú v obci aj v rámci II.

Pre ďalší možný rozvoj výrobných zariadení (II. sektor) a nárast pracovných príležitostí v obci sú v územnom pláne navrhnuté plochy pre výstavbu výrobných a skladových zariadení na západnom okraji zastavaného územia obce vedľa cesty III. triedy v lokalite Pod Háj.

Funkcia poľnohospodárstva v starostlivosti o poľnohospodársku pôdu bude naďalej spočívať najmä v obrábaní ornej pôdy a využívaní trvale trávnych porastov (ďalej len „TTP“) a podobne funkcia lesohospodárska sa bude ďalej riadiť schválenými programami starostlivosti o lesy a nie je žiadnym spôsobom ohrozená návrhmi územného plánu.

Na navrhnutých plochách pre ekonomické aktivity, ktoré musia byť nezávadného charakteru, sa nepredpokladá výstavba takých prevádzok, ktorých emisie by mohli významne ovplyvniť obyvateľstvo. Novo vybudované prevádzky v rámci navrhnutej novej funkčnej plochy môžu pozitívne ovplyvniť zamestnanosť bývajúceho obyvateľstva.

Návrhy vo vzťahu k doprave.

Obec je napojená na dopravnú sieť cestou III. triedy č.3182, ktorá sa cestou III/3183 napája na cestu I. triedy č. 68. Cesta III/3182 je na území obce nízko dopravne zaťaženou cestou, lebo slúži len obslužnej doprave pre obec Jakovany a minimálnej tranzitnej doprave. Intenzita hluku z dopravy je nízka.

Navrhované sú miestne komunikácie, ktoré budú vybavené minimálne jednostranným chodníkom prípadne i so zeleným pásom pre uloženie technickej infraštruktúry. Navrhované je tiež doplnenie vybavenia autobusových zastávok, doplnenie novej zastávky na východnom a západnom okraji obce a vybudovanie niekoľkých parkovísk. Najväčšia potreba výstavby parkovísk je v centre obce a pri futbalovom ihrisku. Budovať potrebné parkovacie plochy sú povinní jednotliví vlastníci budov na vlastných pozemkoch. Súčasťou parkovísk majú byť aj nabíjacie stanice pre elektromobily.

V riešenom katastrálnom území sú miestne turistické trasy ako i značená cykloturistická trasa. Pre rozvoj rekreácie a turistiky je v územnom pláne navrhnutá miestna turistická trasa ku navrhovanej vyhliadkovej veži v lokalite Háj a tiež samostatná cestička pre cyklistov vedená súbežne s cestou III/3182 smerom do Ľutiny aj Červenej Vody.

Navrhované riešenie dopravy predpokladá pozitívny vplyv na kvalitu dopravného napojenie obce s okolitým územím, čo prispeje k vyššiemu komfortu bývania v obci Jakovany a tiež k zvýšeniu atraktivity obce ako turisticky navštevovaného územia.

Návrhy vo vzťahu k zásobovaniu energiami.

Riešené katastrálne územie je zásobované elektrickou energiou 22 kV vzdušným vedením č. 627. V riešenom území je jedna trafostanica (stĺpová) a územný plán navrhuje 2 nové trafostanice a elektrické prípojky k nim - TS 002 Pod Dúbravou na hornom konci obce a TS 003 v lokalite Pod háj na jej dolnom konci. Ochranné pásma elektrického vedenia (10 m) sú v návrhu územného plánu rešpektované. V zastavanom území je navrhnutá prekládka vzdušného elektrického vedenia do zeme. V nových lokalitách je navrhnuté káblové zemné elektrické vedenie.

Obec je plynofikovaná a nové trasy plynových prípojok sú navrhnuté k novým funkčným plochám so zástavbou.

Tieto návrhy súvisiace so zásobovaním energiami majú pozitívny vplyv na komfort bývania obyvateľstva a neohrozujú jeho zdravie.

Návrhy územného plánu vo vzťahu k hospodáreniu s vodami.

Obec Jakovany v súčasnosti buduje verejný obecný vodovod, do jeho kolaudácie budú jednotlivé budovy v obci zásobované vodou z individuálnych zdrojov - studní. Vybudovaný je už vodný zdroj s výdatnosťou 2,78 l/s a vodojem Jakovany 1x100 m^3 v lokalite Pod Dúbravou, vo výstavbe sú základné vodovodné uličné rozvody v obci. Táto rozvodná vodovodná sieť v obci je navrhovaná na doplnenie a predĺženie do nových lokalít výstavby. Vypočítaná priemerná denná potreba vody pre návrhový rok je 58,25 m^3/d a maximálna denná potreba vody je 209,70m^3/d. Pre zásobovanie riešeného územia pitnou vodou je na

základe vypočítanej maximálnej dennej potreby potrebné zabezpečiť vodárenský zdroj s výdatnosťou 1,35 l/s. Ako vodárenský zdroj pre verejný vodovod v obci bude využívaný existujúci vodný zdroj v obci Červená voda (2,78l/s), čo je pre návrhové obdobie postačujúce.

Vzhľadom na rozloženie súčasnej a navrhovanej zástavby v obci v rozmedzí výšky 460 - 576 m n.m je navrhované zastavané územie obce potrebné rozdeliť do troch tlakových pásiem. Tlakové pásma budú tlakovo rozdelené redukčnými ventilmi. V III. tlakovom pásme (nad 537 m.n.m.) je v prípade záujmu možné novú zástavbu zásobovať samostatnými vodovodnými vetvami s automatickými tlakovými stanicami.

V obci nie je vybudovaná splašková verejná kanalizácia. Splaškové vody sú prevažne zachytávané do vodonepriepustných žúmp a vyvážané na likvidáciu do kapacitne vyhovujúcich blízkych ČOV. Návrh územného plánu rieši návrh výstavby splaškovej kanalizácie s odvádzaním splaškových vôd do existujúcej ČOV Ľutina. Splašková kanalizácia bude vybudovaná vo všetkých existujúcich aj navrhovaných častiach obce Jakovany s obytnou a rekreačnou funkciou. Množstvo odpadových splaškových vôd z obce je stanovené na základe výpočtu potreby vody a STN 73 6701 pre výhľad k roku 2050:priemerná denná potreba Qp = 58,25 m^3/d; maximálna denná potreba Qm = 116,50 m^3/d

Zrážkové vody budú naďalej odvádzané systémom priekop do prírodných recipientov.

Základnou podmienkou pri výstavbe nových budov je zadržanie zrážkových vôd na vlastnom pozemku vytvorením vyhovujúceho vodozádržneho opatrenia (retenčné nádrže, dažďové záhrady jazierka apod. tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov v území). Jakoviansky potok je v zastavanom území potrebné upraviť na prietok Q_{100}. Na všetkých drobných vodných tokoch mimo zastavaného územia obce je vhodné budovať prehrádzky na spomalenie odtoku vôd a zníženie eróznej činnosti vodného toku. V prípade výstavby objektov v blízkosti neupravených vodných tokov je potrebné zabezpečiť ich individuálnu protipovodňovú ochranu na Q_{100} na náklady stavebníkov. Na tento účel je potrebné odborne spôsobilou osobou vypracovať hladinový režim pri prietoku Q_{100} na dostatočne reprezentatívnom úseku.

Vybudovanie splaškovej kanalizácie bude mať jednoznačne pozitívny vplyv na pohodu, komfort a kvalitu obyvateľov obce a neohrozia ich zdravotný stav. Obdobne sa predpokladá i pozitívny vplyv budovania vodozádržných a protipovodňových prvkov.

Všeobecné zhrnutie vplyvov na obyvateľstvo. Návrh územného plánu obce Jakovany vo vzťahu k obyvateľstvu obsahuje také riešenia, u ktorých nie je predpoklad rizika ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva, rizika negatívnych sociálno-ekonomických dopadov alebo významného narušovania pohody, komfortu a kvality života obyvateľov obce. Návrh obsahuje práve také riešenia (zvýšenie ponuky stavebných pozemkov, plôch pre rekreáciu, doplnenie existujúcej a vybudovanie novej technickej infraštruktúry vrátane dobudovania verejného vodovodu a vybudovania kanalizácie, návrhy miestnych komunikácií a parkovísk, návrh novej cyklistickej cestičky, zlepšenie riešenia odpadového hospodárstva, ponuka plôch pre výrobu a pod), ktorými budú skvalitnené ekonomické, sociálne a zdravotné podmienky pre dotknuté obyvateľstvo a bude skvalitnená i pohoda, komfort a kvalita bývania obyvateľov obce. Budovaním nových protipovodňových opatrení a tiež vodozádržných prvkov na tokoch stekajúcich z pohoria Čergov k zastavanému územiu sa predpokladá zvýšenie bezpečnosti územia a obyvateľstva.

Pri hodnotení vplyvov zámerov návrhu územného plánu na obyvateľstvo a jeho zdravie ako celku, môžeme tieto vplyvy hodnotiť v rozsahu od pozitívnych po mierne negatívne vplyvy a ako vplyvy priame i nepriame, kumulatívne.

Prechodné krátkodobé zhoršenie životných podmienok (kvality a komfortu bývania) obyvateľov nastane len pri realizácie stavebnej činnosti navrhnutých zámerov, a to zvýšením hlučnosti, prašnosti, zvýšením produkcie odpadov (predovšetkým stavebných odpadov). Z dlhodobého hľadiska krátkodobé zhoršenie životných podmienok neznamená zvýšené riziko pre obyvateľstvo.

C.III. 2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Realizácia stavieb a činností podľa navrhovaného riešenia územného plánu obce Jakovany sa nepredpokladá ich významný negatívny vplyv na horninové prostredie, geodynamické javy a geomorfologické pomery. Nepredpokladá sa , že v rámci nových funkčných plôch určených na zástavbu, budú realizované také individuálne rozsiahle povrchové stavby alebo podpovrchové stavby, ktoré by vyžadovali zásadný zásah do horninového prostredia.

T.č. zastavané územie a navrhované zastavané územie obce patrí z hľadiska stability svahov prevažne do rajónu potenciálne nestabilného územia. Ide o územie s doteraz nezaregistrovanými svahovými deformáciami, s geologickou stavbou nevylučujúcou v prípade priaznivých morfologických pomerov občasný vznik svahových deformácii vplyvom prírodných pomerov. Územie je citlivé na negatívne antropogénne zásahy.

Keďže takéto územia sú podmienečne vhodné pre výstavbu, bude potrebné vykonať tu inžinierskogeologický prieskum prípadne zabezpečiť inžinierskogeologický posudok a v rámci preventívnych opatrení sa zamerať na racionálne rozmiestnenie objektov na svahu, riešenia výkopov a násypov, ako i na hĺbku a spôsob zakladania objektov.

V riešenom katastrálnom území Jakovany sa nenachádzajú dobývacie priestory vyhradených nerastov. Do JZ časti riešeného územia však zasahuje chránené ložiskové územie Lipany. Do jeho SV cípu územný plán navrhuje plochy bývania v rodinných domoch, účelovú cestu a časť plochy výroby a skladov. Realizácia týchto navrhovaných aktivít podlieha postupu i podľa banského zákona. Vzhľadom na okrajovú polohu umiestnenia týchto aktivít v CHLÚ nie je predpoklad, že realizácia aktivít znemožní alebo sťaží využitie nerastného bohatstva (ropa a zemný plyn).

Vplyvy na horninové prostredie a geodynamické javy možno hodnotiť ako vplyvy lokálne a pri dodržaní potrebných opatrení vrátane zákonných postupov pri plánovanej výstavbe a technologických postupov pri výstavbe v rajóne potenciálne nestabilných území ako mierne negatívne. Vzhľadom na okrajovú polohu umiestnenia navrhovaných aktivít v CHLÚ nie je predpoklad, že realizácia aktivít znemožní alebo sťaží využitie nerastného bohatstva (ropa a zemný plyn).

C.III. 3. Vplyvy na klimatické pomery

V súvislosti s novo navrhovanou výstavbou v rámci funkčných plôch určených na zástavbu sa nepredpokladajú zásadné zmeny v klimatických pomeroch riešeného územia a jeho okolia. Je všeobecne známe, že zväčšovaním zastavanej plochy na úkor voľnej krajiny resp. plôch, ktoré umožňujú prirodzené vsakovanie vody do pôdy, prichádza k prehrievaniu zemského povrchu a teda k postupnej a pozvoľnej zmene klímy. Z dôvodu, aby boli vplyvy na lokálne klimatické pomery čo najmenšie, je potrebné minimalizovať zastavanosť stavebných pozemkov a pri realizácii spevnených plôch využívať priepustné povrchy a zlepšiť hospodárenie so zrážkovou vodou. Hospodárenie so zrážkovou vodou najmä na stavebných pozemkoch je upravené v záväzných regulatívoch územného plánu, a to realizáciou vodozádržných opatrení.

Vplyvy na klimatické pomery je možné hodnotiť ako priame i sekundárne a dlhodobé, v škále od pozitívnych po mierne negatívne.

C.III.4. Vplyvy na ovzdušie

Realizácia navrhovaných stavieb a činností prezentovaných v návrhu územného plánu nevyvolajú zásadné negatívne zmeny v ovzduší. Územný plán nenavrhuje prevádzky a činnosti, ktoré by významne ovplyvňovali kvalitu ovzdušia. Nové lokality bývania budú napojené na nové plynové rozvody. Dôležité je však, aby sa obyvatelia rozhodli pre napojenie na plyn a tým zvýšenie celkovej miery pripojenia bytov na plyn. Do budúcna sa predpokladá tiež zvýšenie vykurovania bytov tepelnými čerpadlami a využívanie fotovoltiky.

V novo navrhnutej ploche priemyselnej výroby a skladov sa nepredpokladá realizácia aktivít, ktorých prevádzka by mohla významne ovplyvniť kvalitu ovzdušia. V závislosti od charakteru, kapacity výroby a výmery jednotlivých prevádzok na tejto ploche, tieto môžu byť podrobené samostatnému hodnoteniu ich vplyvov na životné prostredie v zmysle prílohy č.8 zákona EIA.

Vplyvy dopravy na kvalitu ovzdušia sa neočakávajú, keďže sa neočakáva žiadny výrazný nárast dopravy v sídle.

Krátkodobé vplyvy na ovzdušie môžu spôsobiť stavebné práce v bezprostrednom okolí realizovanej stavby formou zvýšenej prašnosti a emisií z pohybu dopravných a stavebných mechanizmov a úpravy povrchu v kontakte s pôdou, prípadne horninovým podložím.

Vplyvy na ovzdušie je možné hodnotiť ako vplyvy minimálne, priame i sekundárne, krátkodobé a dočasné pri výstavbe, dlhodobé pri prevádzke, prevažne lokálne.

C.III.5. Vplyvy na vodné pomery

V súvislosti s povrchovými vodami návrh územného plánu nerieši žiadne väčšie zásahy do miestnych vodných tokov, avšak navrhuje upraviť Jakoviansky potok ekologickým spôsobom na prietok $Q_{100.}$ Mimo zastavaného územia obce navrhuje realizovať na tokoch stabilizačné prahy a budovať drobné prehrádzky ako opatrenie na znižovanie prípadných povodňových stavov. Návrh územného plánu rieši úpravu vodných tokov prostredníctvom záväzných regulatívov (bez lokalizačného vyjadrenia vo výkresovej časti). Rovnako v záväzných regulatívoch rieši potrebu realizácie individuálnych protipovodňových opatrení pri jednotlivých stavbách (výškové osadenie budov nad vypočítanú hladinu prietoku pri Q_{100}, protipovodňové múriky a pod.) a opatrení na zadržiavanie vody v zastavanom území na stavebných pozemkoch formou budovania vodozádržných opatrení priamo na pozemkoch stavebníkov (napr. retenčné nádrže).

Z viacerých hľadísk budovanie a následná existencia vodozádržných a protipovodňových prvkov v území vrátane občasného vzniku vodných plôch nad hrádzkami bude pozitívnym prvkom v krajine v súvislosti s riešením nepriaznivých vplyvov klimatickej zmeny.

Územný plán obce navrhuje funkčnú plochu bývania v rodinných domoch, ktorá okrajovo zasahuje do ochranného pásma 3. stupňa vodárenského zdroja - záchytného územia Sabinov II. Pre realizáciu výstavby a ďalších aktivít v ochrannom pásme je potrebné dodržiavať ustanovenia a obmedzenia vyplývajúce z vodného zákona a z rozhodnutia orgánu štátnej správy o určení tohto ochranného pásma.

Návrh územného plánu nepočíta s takou potrebou množstva vody pre zásobovanie obyvateľov vo výhľadovom roku, ktorá by bola väčšia ako výdatnosť existujúceho zdroja pitnej vody. Zastavané územie je územným plánom rozdelené do 3 tlakových pásiem; tlakové pásma budú tlakovo rozdelené redukčnými ventilmi.

V súvislosti s odvádzaním splaškových vôd je navrhnuté vybudovanie absentujúcej splaškovej kanalizácie a odvedenie splaškových vôd do existujúcej ČOV v Ľutine.

Vplyvy návrhu riešenia územného plánu na vodné pomery ako celku budú teda rozmanité, väčšinou pozitívne (dobudovanie verejného vodovodu, vybudovanie kanalizačnej siete,

spomalenie odtoku vody v tokoch, realizácia vodozádržných prvkov v zastavanom území obce, zvyšovanie retenčnej schopnosti územia) a v závislosti od povahy zámeru sa budú prejavovať rôznou intenzitou pozitívnych, dlhodobých vplyvov na životné prostredie.

C.III.6. Vplyvy na pôdu

Návrh územného plánu rieši zábery poľnohospodárskej pôdy z dôvodu novej zástavby, nenavrhuje žiadne dočasné ani trvalé zábery lesnej pôdy.

Plochy na zastavanie sú navrhnuté prevažne na pôdach nadväzujúcich na zastavané územie obce. Realizácia činností a stavieb na nových funkčných plochách bude mať mierny negatívny vplyv na pôdy a to v súvislosti so znižovaním výmeru poľnohospodárskej pôdy v rámci katastrálneho územia Jakovany. Tieto plošné zábery budú komplexne štatisticky vyhodnotené v tabuľkovom prehľade o odňatí poľnohospodárskej pôdy až po prerokovaní návrhu územného plánu a po zapracovaní pripomienok dotknutých subjektov. V tejto etape je možné konštatovať, že zábery poľnohospodárskej pôdy mimo ZUO budú vykonané najmä v kategórii TTP a tiež orná pôda. Budú realizované na plochách s BPEJ prevažne v skupine kvality 6 – 9.

Nové funkčné plochy rodinných domov sú navrhnuté i v priestoroch svahov so sklonom nad 7°, kde pôsobí spravidla plošná erózia pôdy v dôsledku dažďov v závislosti od pôdneho pokryvu a využívania pozemku. Všeobecne však tiež platí, že čím vyšší obsah ílu v pôde, tým menšie riziko erózie. V polohách so svahovitosťou vyššou ako 7° bude potrebné zabezpečiť nezastavané časti lokality v maximálnej miere vhodným vegetačným pokryvom pre väčšiu ochranu pôdy pred vodnou eróziou.

V súvislosti s navrhovaným riešením územného plánu sa nepredpokladá kontaminácia pôd, ohrozenie čistoty alebo kvality pôd.

V poľnohospodárskej krajine sa bude pokračovať v doterajšom spôsobe využívania ostatnej ornej pôdy a ostatných TTP, rovnako tak lesnej pôdy. Ochranu pôdy na TTP a časti ornej pôdy zabezpečujú i pravidlá obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy, ktoré vyplývajú z užívania pôdy zaradenej do pôdnych blokov v rámci systému LPIS a ochranu lesnej pôdy zabezpečuje program starostlivosti o lesy.

Vplyvy návrhu územného plánu na výmeru doterajšieho pôdneho fondu budú priame a trvalé. Súhrnne možno konštatovať, že vplyvy na pôdny fond budú prevažne len mierne negatívne, a ojedinele lokálne stredne významné, priame, krátkodobé počas výstavby (erózne procesy) a trvalé vo vzťahu k úbytku plôch poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

C.III.7.Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

V podstate každý jeden zásah do pôvodných prírodných pomerov môže znamenať ovplyvňovanie fauny a flóry. Významnejšie spoločenstvá flóry a fauny vrátane chránených druhov sa viažu na plochy vymedzené ako chránené územia a prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES) a tie na nadregionálnej úrovni sú situované najmä v pohorí Čergov. Všeobecne sa očakáva, že navrhované riešenie územného plánu nebude mať významne negatívne vplyvy na faunu a flóru. Navrhované funkčné plochy a navrhované činnosti (opatrenia)len minimálne zasahujú do lesného prostredia pohoria Čergov (návrh funkčnej plochy rekreácie pod lesom na okraji Čergova a návrh rozhľadne pri cykloturistickom chodníku na kóte Balážová 870 m.n.m.)

Vplyvy na faunu a flóru vrátane chránených druhov

V územnom pláne obce navrhované funkčné plochy priamo nezasahujú do žiadnej t.č. známej konkrétnej lokality, v ktorej by bol Štátnou ochranou prírody SR poskytnutý údaj o evidovaní výskytu chránených druhov rastlín/živočíchov.

V rámci záberov poľnohospodárskej pôdy a pri umiestňovaní vyhliadkovej veže na lesnej pôde je možný výskyt chránených druhov rastlín resp. i živočíchov, napr. v rámci prírodných biotopov európskeho alebo národného významu. Poľnohospodárska aj lesná plocha všeobecne sú potravným a pobytovým biotopom rôznych druhov fauny, ktorá však migruje. Priamemu zásahu do lokality chránených druhov rastlín resp. ich biotopu je možné sa vyhnúť pri konkrétnom projektovaní konkrétnej aktivity (napr. návrh rozhľadne, návrh značenej pešej trasy).

V návrhu územného plánu obce Jakovany sú navrhované plochy/činnosti mimo t.č. ZUO, u ktorých je predpoklad, že všeobecne môžu mať mierne negatívny vplyv na štandardné životné podmienky fauny a flóry. Je predpoklad, že zámery návrhu územného plánu napriek širokej škále návrhov sa môžu len minimálne dotknúť chránenej fauny. Druhy avifauny využívajúce urbánne prostredie sú schopné tolerovať nové vplyvy a v súvislosti s ľudskými aktivitami primerane na nich reagovať a premiestňovať sa (migrovať). V celom riešenom území je však potrebné konkrétnu realizáciu aktivít vo vzťahu k faune plánovať tak, aby neboli podstatne narušené niektoré cykly, ako napr. hniezdenie a výchova mláďat.

Do lesného prostredia Čergova (na lesnej pôde) je navrhovaná výstavba rozhľadne pri cykloturistickom chodníku na kóte Balážová (870 m.n.m) a úprava lesných ciest na cesty so spevneným povrchom. Pri budovaní rozhľadne sa môžu prejaviť určité vplyvy na faunu. Pôjde najmä o dočasný rušivý vplyv počas realizácie rozhľadne a o trvalý vplyv počas prevádzky rozhľadne. Tieto vplyvy je možné, vzhľadom na občasné a krátkodobé využitie rozhľadní v lesnom prostredí, hodnotiť ako málo významné. Úprava lesných ciest bude mať len krátkodobý a mierne negatívny vplyv na lesnú faunu.

Predpokladané vplyvy územného plánu na faunu a flóru je možné vyhodnotiť ako mierne negatívne, priame a nepriame a krátkodobé a tiež dlhodobé.

Vplyvy na migračné trasy

Migračné trasy nadregionálnej, regionálnej a tiež miestnej úrovne u terestrických živočíchov (za potravou, za rozmnožovaním) nie sú plánovanými zámermi podstatne narušené. Výlučne terestrické koridory, ktoré využívajú predovšetkým cicavce (vysoká zver, šelmy) a stepné druhy avifauny nebudú významne negatívne dotknuté, pretože využívanie priestoru na migráciu zveri nie je viazané na úzke koridory/priestory či už lesnej krajine alebo v poľnohospodárskej krajine. V krajine riešeného katastrálneho územia nevzniknú žiadne nové výrazné(dlhé či široké) bariéry, ktoré by ovplyvnili doterajšiu migráciu terestrických živočíchov a avifauny. Cez CHVÚ Čergov v riešenom území už t.č. vedie značená cykloturistická trasa a účelové lesné cesty sú využívané na pešiu turistiku a cykloturistiku (blízkosť pútnického miesta Ľutina a športovo rekreačnej lokality Drienica – Lysá). Vplyvy územného plánu na migračné koridory terestrických živočíchov a avifauny možno hodnotiť ako málo významné.

Migrácia, resp. odovzdávanie genetických informácií limnických (vodných) živočíchov sa v riešenom území deje výlučne vo vodnom prostredí, ktoré predstavuje médium hydrickej časti hydricko-terestrických biokoridorov – tečúca voda. Z hľadiska migrácie vodných živočíchov vrátane vodných mikroorganizmov musia byť vodné stavby (napr. prehrádzky) projektované tak, aby nevytvorili bariéry na toku, čo už je predmetom konkrétneho projektu stavieb a opatrení. Pri dodržaní podmienky zabezpečenia priechodnosti toku, je vplyv na migráciu možné hodnotiť ako indiferentný prípadne s málo významným vplyvom.

Vplyvy na prírodné biotopy:

Predpokladá sa, že niektoré zámery návrhu územného plánu sa dotknú i plôch prírodných biotopov európskeho významu, a to mimo t.č. ZUO. Určité zásahy do prírodného prostredia a teda aj do prírodných biotopov sa mimo t.č. ZUO obce sústreďujú na plochy v súčasnej

poľnohospodárskej krajine, ktoré sú naviazané na blízkosť sídla. Môže ísť o zásahy do plôch prírodného biotopu európskeho významu - Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, kód Natura 2000: 6510) a národného významu Mezofilné pasienky a spásané lúky (Lk3). Európsky významný biotop Lk1 je pomerne rozšírený biotop a okrajové zásahy do plochy tohto biotopu nepredpokladajú významný negatívny vplyv. Výmera tohto biotopu v rámci SR sa odhaduje na 60 000 ha.

Ostatné t.č. známe plochy prírodných biotopov na poľnohospodárskej pôde nebudú návrhom územného plánu významne plošne dotknuté, prípadne len veľmi okrajovo alebo líniovo v rámci návrhu líniových trás. Návrhom územného plánu bude len minimálne dotknutý lesný prírodný biotop (rozhľadňa na kóte Balážová).

Ochrana plôch prírodných biotopov či už európskeho alebo národného významu sa má zabezpečovať prostredníctvom informácií o ich výskyte sprostredkovaná stavebníkovi/investorovi orgánom ochrany prírody v etape prerokovania stavebného zámeru (vymedzenie jeho plošnej hranice). Pri vyhodnotení situácie tak, že návrh činnosti poškodzuje alebo zničí prírodný biotop, je možná realizácia činnosti len na základe rozhodnutia – súhlasu orgánu ochrany prírody a uložením prípadných opatrení na kompenzáciu negatívnych účinkov navrhovanej činnosti na dotknutý prírodný biotop.

C.III.8.Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

Realizáciou zámerov navrhovaného riešenia územného plánu vzniknú v krajine nielen nové typy prvkov jej štruktúry (napr. rozhľadne) najmä však príde k zmene výmery plôch druhov pozemkov v štruktúre krajiny.

Zväčšené budú najmä zastavané plochy, a to najmä plochy pre bývanie. Tieto však priamo nadväzujú na hranice t.č. ZUO alebo už zrealizované stavby rodinných domov a sú rozčlenené plochami záhrad. Nové plochy rekreácie sú navrhnuté na svahu pod lesom na okraji Čergova, avšak i tieto nadväzujú resp. zahŕňajú už niekoľko existujúcich vybudovaných rekreačných objektov. Vnímanie nových plôch a jej prvkov v krajine je vždy závislé od subjektívnych pocitov pozorovateľov. Realizáciou zástavby na funkčných plochách rekreácie príde k zmene lokálnej priestorovej štruktúry krajiny a krajinný obraz tohto segmentu krajiny sa v týchto lokalitách zmení. Tento vplyv je možné považovať za trvalý a pre zmiernenie tohto vplyvu sú v záväznej časti územného plánu špecifické regulatívy pre funkčnú plochu rekreácie pod lesom a v kapitole C.IV. sú navrhnuté i doplňujúce opatrenia.

V t.č. ZUO ani na navrhovaných ostatných nových plochách nadväzujúcich na ZUO nie sú navrhované žiadne výrazné výškové dominanty. V ZUO je výškovou dominantou kostol a jemu sú podriadené výšky objektov v jeho širšom okolí.

Výška stavebných objektov na nových funkčných plochách je limitovaná záväznými regulatívmi a koeficientom zelene. Výškovými objektmi sú návrhy rozhľadní južne od obce a v pohorí Čergov na kóte Balážová. Vplyv týchto rozhľadní na scenériu krajiny nemusí byť negatívny, ak rozhľadne nebudú hmotovo objemné a architektonicky nezvládnuté pre dotknuté lokality.

V štruktúre poľnohospodárskej krajiny z hľadiska druhovej skladby pozemkov (využívania pozemkov) príde k úbytku plôch ornej pôdy a TTP, čím prichádza zároveň k návrhu na zväčšenie plochy ZUO. V štruktúre lesnej krajiny nenastanú žiadne významné plošné zmeny. Celkovo je možné vplyvy na krajinu, jej štruktúru a scenériu vyhodnotiť ako priame a sekundárne, trvalé, málo až stredne významné vplyvy.

C.III.9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma vrátane vplyvov na európsku sústavu chránených území (Natura 2000), na územný systém ekologickej stability.

V riešenom katastrálnom území Jakovany je vyhlásené chránené územie ochrany prírody podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v z.n.p.., a to chránené územie európskej sústavy chránených území Natura 2000. V zmysle ďalších osobitných zákonov do katastrálneho územia zasahuje chránené ložiskové územie. Nenachádza sa tu chránená vodohospodárska oblasť.

Vplyvy na chránené územia ochrany prírody, vrátane vplyvov na sústavu Natura 2000.
V riešenom katastrálnom území Jakovany sa nachádza chránené územie európskej sústavy chránených území –Natura 2000. Ide o chránené vtáčie územie - CHVÚ Čergov.
V rámci územia **CHVÚ Čergov** sú v územnom pláne obce navrhnuté rozhľadňa na kóte Balážová pri značenom cykloturistickom chodníku, návrh úpravy niektorých lesných ciest ako spevnených ciest a do južnej okrajovej časti CHVÚ zasahuje návrh funkčnej plochy rekreácie a v rámci nej i návrh prístupovej účelovej komunikácie k chatám. Táto funkčná plocha na okraji CHVÚ zahŕňa v sebe i pozemky, na ktorých sú už t.č. postavené rekreačné objekty a účelová poľná cesta je z väčšej časti umiestnená v telese existujúcej poľnej cesty.

Funkčná plocha rekreácie je navrhnutá na TTP a nezasahuje do lesných pozemkov. Výmera tej časti plochy rekreácie, ktorá zasahuje do TTP v CHVÚ, je cca 5 ha. V rámci tejto plochy je už t.č. situovaných niekoľko rekreačných chát a aj časť existujúcej účelovej poľnej komunikácie.

TTP v okrajových polohách CHVÚ Čergov plnia funkciu lovných a potravných biotopov pre avifaunu, ktorá je predmetom ochrany CHVÚ a sú tiež potenciálnym hniezdnym biotopom pre lúčne druhy avifauny, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ.

Pre identifikáciu dotknutých druhov vtákov v CHVÚ Čergov návrhom funkčnej plochy rekreácie v k.ú. Jakovany sú využité dostupné informácie a podklady z Programu starostlivosti o CHVÚ Čergov (ŠOP SR, 2019). Podľa tohto dokumentu je možné predpokladať, že na lúkach v lokalite navrhovanej funkčnej plochy rekreácie sa môžu vyskytovať biotopy penice jarabej (*Sylvia nisoria*), ktoré by mohli byť návrhom územného plánu dotknuté. Dá sa tiež predpokladať, že môžu tiež byť dotknuté okrajové biotopy niektorých predmetov ochrany - druhov vtákov, ktoré obývajú okraje lúčnych komplexov, a to prepelica poľná (*Coturnix coturnix)*a chrapkáč poľný*(Crex crex).* Navrhovaná plocha rekreácie, ktorá zasahuje do CHVÚ, má výmeru cca 5 ha, čo predstavuje 0,01 % z celkovej výmery CHVÚ Čergov (35.849,71 ha) a 0,08 % z celkovej výmery TTP v CHVÚ Čergov (6.148,24 ha).

Podľa Programu starostlivosti o CHVÚ Čergov je stav druhov penica jarabá a chrapkáč poľný priaznivý priemerný – B a stav druhu prepelica poľná je priaznivý dobrý - A.

Vychádzajúc z toho, že na lokalite už je postavených niekoľko rekreačných objektov a prevažná časť lokality je sprístupnená účelovou poľnou cestou t.j. je dopravne prístupná motorovými vozidlami a tiež v záväznej časti územného plánu je pre túto lokalitu určený nízky koeficient zástavby oproti iným rekreačným lokalitám, neočakáva sa na lokalite významný negatívny vplyv na predmet ochrany CHVÚ.

Návrh funkčnej plochy rekreácie v lokalite na južnom okraji CHVÚ Čergov na uvedené tri druhy avifauny je možné predpokladať ako mierne negatívny (- 1) podľa stupnice hodnotenia vplyvov uvedenej v „Metodike primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000“ (Žiačiková a kol., 2023).

Návrh rozhľadne na kóte Balážová je situovaný do tesnej blízkosti značeného cykloturistického chodníka. Rozhľadňa predstavuje len minimálny záber pôdy, a to v závislosti od typu základne stavby rozhľadne. Rozhľadňa ako bodový objekt v rámci

rozľahlého územia CHVÚ nespôsobí záber biotopov avifauny. Krátkodobý rušivý vplyv na faunu bude počas výstavby rozhľadne. Počas prevádzky rozhľadne sa nepredpokladá významný nárast rušivých vplyvov oproti súčasnosti, a to z dôvodu, že lokalita rozhľadne je navrhnutá pri turistickej trase, ktorá je v letných mesiacoch využívaná nielen pešími turistami ale občasne aj cyklistami. Vyrušovanie avifauny s mierne negatívnym vplyvom môže nastať v období hniezdenia, a to za situácie intenzívneho využívania rozhľadne, čo sa v tejto lokalite nepredpokladá.

Úprava povrchu existujúcich účelových lesných prípadne poľných ciest v rámci CHVÚ Čergov nespôsobí zmenšenie plochy biotopov avifauny. Pri prevádzke účelových ciest so spevneným povrchom sa nepredpokladá žiadny významný nárast rušivých vplyvov na chránenú avifaunu.

Vplyvy na CHVÚ Čergov v dôsledku navrhovaných zámerov podľa územného plánu obce Jakovany bude potrebné ešte preveriť na základe konkrétnych projektov postupom podľa § 28 zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, ktorým štátna ochrana prírody na základe bližších informácií o výstavbe a rozsahu zásahov do územia CHU, môže vyhodnotiť mieru vplyvu zámerov na CHVÚ. V tejto etape tvorby územného plánu sa nepredpokladá významný negatívny vplyv (- 2) na predmet ochrany CHVÚ Čergov podľa stupnice vplyvu z „Metodiky primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000“ (Žiačiková a kol., 2023).

Vplyvy na územný systém ekologickej stability (ÚSES)

V riešenom katastrálnom území sú vymedzené prvky ÚSES na nadregionálnej a regionálnej úrovni podľa dokumentácie R-ÚSES okresu Sabinov (2019) a územný plán obce navrhuje i prvky miestneho ÚSES.

Zámery obsiahnuté v navrhovanom riešení územného plánu obce Jakovany čiastočne zasiahnu do prvkov ÚSES; do RBk2 a RBk1. Biokoridor RBk2 Holý hrb – Hoľa predstavuje ťahovú cestu vtáctva. Do jej priestoru čiastočne zasahuje návrh plôch pre výstavbu rodinných domov. Vzhľadom k tomu, že tieto funkčné plochy bývania sú rozčlenené plochami záhrad, v priemete ťahovej cesty zostanú v dotknutom úseku enklávy zelene. Vplyv navrhovanej zástavby na časť tohto biokoridoru je hodnotený ako mierne negatívny.

Návrh výstavby rozhľadne na kóte Balážová (870 m.n.m.) je situovaný v NRBk1 Čergov – Kokošovská dubina. Vzhľadom k bodovému charakteru objektu rozhľadne a vzhľadom na rozľahlosť NRBk1 je vplyv navrhovanej rozhľadne na tento nadregionálny biokoridor hodnotený ako nevýznamný.

Návrh územného plánu obce Jakovany nespôsobí znefunkčnenie dotknutých prvkov ÚSES. Vplyvy územného plánu obce na prvky ÚSES je možné hodnotiť ako priame i nepriame, trvalé počas prevádzky stavieb a len s minimálnymi negatívnymi vplyvmi, ktoré nemajú vplyv na funkčnosť prvkov ÚSES.

C.III.10.<u>Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská</u>

V riešenom katastrálnom území Jakovany sa nenachádzajú pamiatkovo chránené objekty zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu. Nachádzajú sa tu územia s predpokladanými archeologickými nálezmi.

Návrh územného plánu akceptuje kostol – chrám ochrany Presvätej Bohorodičky ako výškovú dominantu v zástavbe obce a nenavrhuje žiadne vyššie objekty.

Existenciu archeologickej lokality návrh územného plánu rešpektuje a vyznačuje ju v grafickej časti. Archeologická lokalita – historické jadro obce - bude dotknutá pri realizácii stavebnej činnosti podľa územného plánu, pričom môžu byť objavené nové archeologické nálezy. Ochrana archeologických lokalít a nálezov bude zabezpečená dodržiavaním zákonného postupu podľa pamiatkového zákona.

Orgán ochrany pamiatkového fondu v spolupráci s príslušným stavebným úradom, pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej, či inej hospodárskej činnosti, zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk, ako aj území s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi, v procese prerokovania stavebného zámeru a povoľovania stavieb. Z uvedených dôvodov sa preto nepredpokladajú žiadne také vplyvy archeologické lokality, ktoré by mohli mať významný negatívny vplyv na tieto objekty a plochy.

Návrh územného plánu, pri striktnom dodržiavaní záväznej časti územného plánu a postupov podľa pamiatkového zákona nepredpokladá tiež také vplyvy na kultúrne pamiatky obce, ktoré by mali významný negatívny vplyv na zachovanie dominantnosti kostola v obci, ktoré by narušili výhľady a panorámy kostola ako i súčasnú krajinársku kompozíciu.

C.III.11.Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality nie je potrebné vyhodnotiť z dôvodu, že žiadne sa v riešenom katastrálnom území nenachádzajú.

C.III.12. Iné vplyvy

Iné vplyvy, ktoré by vyplývali z návrhu riešenia územného plánu obce Jakovany nie sú známe resp. identifikované. Za zmienku však stojí skutočnosť, že riešené katastrálne územie z hľadiska prírodného radónového žiarenia patrí prevažne do územia so stredným radónovým rizikom. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Z tohto dôvodu je potrebné pri realizácii stavieb použiť vhodné stavebné riešenie, materiály a technologické postupy, aby sa znížila miera prenikania radónového žiarenia do interiéru stavieb.

C.III.13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Posudzovaná územnoplánovacia dokumentácia - návrh územného plánu obce Jakovany je vypracovaná v súlade s postupmi, ktorú určoval zákon č. 50/1976 Zb. (stavebný zákon), a to z dôvodu, že jej obstarávania začalo pred účinnosťou nového zákona o územnom plánovaní.

Po obsahovej stránke je posudzovaný návrh územného plánu vypracovaný i v súlade s cieľom územného plánovania definovaného v zákone č. 200/2022 Z.z..

Vyhodnotenie vplyvov návrhu riešenia územného plánu je vykonané slovným opisom vplyvu v každej z podkapitol v časti C. II. tejto správy o hodnotení. Predpokladané vplyvy navrhovanej zástavby a navrhovaných činností (opatrení)z návrhu územného plánu sú v tejto správe o hodnotení hodnotené v rámci stupnice významnosti – bez vplyvu a odstupňované miery negatívneho vplyvu (-):

- **bez vplyvu/indiferentný vplyv (0)**: plán neovplyvní zložky životného prostredia a obyvateľstvo
- **mierne negatívny vplyv/málo významný vplyv (-1)**: vplyv s možným rizikom s málo významným pôsobením na zložky životného prostredia, prevažne len lokálneho charakteru; jeho pôsobenie je z kvantitatívneho hľadiska nízke, jeho vnímateľnosť je nízka;
- **stredne negatívny vplyv/stredne významný vplyv (-2)**: vplyv s možným rizikom ovplyvnenia lokality ale i jej širšieho okolia, ktorý nie je zanedbateľný; jeho vnímateľnosť je stredná až značná;
- **významný negatívny vplyv/veľmi významný vplyv (-3)**: vplyv, ktorého pôsobenie je z kvantitatívneho hľadiska veľké, pôsobí na širšie okolie a citlivejšie zložky životného prostredia a môže spôsobiť až nezvratné zmeny, jeho vnímateľnosť je vysoká.

Miera pozitívneho vplyvu nie je odstupňovaná.

Pri posudzovaní vplyvu návrhu územného plánu na územie Natura 2000, t.j. na predmet a integritu CHVÚ Čergov je prezentovaná stupnica vplyvu podľa dokumentu „Metodika primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000“ (nulový vplyv – 0, mierne negatívny vplyv - -1, významný negatívny vplyv - -2).
Na základe vykonaného posudzovania vplyvov návrhu územného plánu obce Jakovany sa predpokladá, že návrh riešenia rozvoja obce, špecifikovaný v posudzovanom návrhu územného plánu, bude mať určitú mieru vplyvu na životné prostredie, a to v závislosti od charakteru zástavby určenej jednotlivými funkčnými plochami ako i samostatne navrhnutými stavbami a činnosťami (opatreniami) a v závislosti od konkrétneho miesta ich umiestnenia v krajine. Je však potrebné skonštatovať, že pre žiadne z navrhovaných funkčných plôch a činností (opatrení) územného plánu obce Jakovany nebol v štádiu návrhu územného plánu (t.j. bez konkrétnej projektovej dokumentácie) vyhodnotený ich vplyv ako významne negatívny.

Pre zmiernenie vplyvov využitia návrhu funkčnej plochy rekreácie zasahujúcej do územia CHVÚ je potrebné konštatovať, že už v návrhu územného plánu sú v jeho záväznej časti určené také opatrenia, ktorými sa minimalizuje vplyv navrhovanej funkčnej plochy rekreácie na predmet a integritu CHVÚ. Návrh ďalšieho opatrenia pre doplnenie do záväznej časti územného plánu je uvedený v kapitole C.IV. tejto Správy o hodnotení SD:

- *okolo prístupovej cesty k funkčnej ploche rekreácie v blízkosti CHVÚ a v CHVÚ vyznačiť vo výkresoch návrh výsadby krovinovej vegetácie.*

Do kapitoly C.IV. sa navrhuje tiež doplnenie všeobecného regulatívu pre plochu výroby a skladov:

- *na funkčnej ploche neumiestňovať prevádzky, ktoré by hlukom, zápachom, znečisťovaním ovzdušia alebo inými emisiami mohli negatívne ovplyvniť využitie okolitého prostredia.*

Z pohľadu posúdenia vplyvov na životné prostredie ako celku, vrátane posúdenia možných vplyvov na prírodné prostredie obce, je možné opatrenia navrhnuté v záväznej časti územného plánu obce a doplnené v zmysle vyššie uvedeného, považovať za dostatočné. Samotný návrh riešenia územného plánu Jakovany (podľa komplexného výkresu) rešpektuje zásady územného plánovania. Opatrenia na minimalizáciu vplyvov na životné prostredie špecifikované v návrhu územného plánu vychádzajú najmä zo základného cieľa územného plánovania – udržateľného územného rozvoja so zreteľom na miestne danosti, charakter prírodnej štruktúry, efektívne a udržateľné užívania prírodných zdrojov, zachovanie biodiverzity, vyvážený environmentálny prístup k priestorovému usporiadaniu územia a funkčnému využívaniu územia pri ochrane ekologickej stability a ekologickej konektivity. Návrh riešenia územného plánu prihliada na potreby obyvateľov obce, na environmentálne problémy obce a tiež primerane prihliada na všetky relevantné pripomienky doručené orgánu územného plánovania v doterajšom procese tvorby územného plánu.

Prípadné ďalšie pripomienky, ktoré budú doručené k návrhu riešenia územného plánu od dotknutých orgánov štátnej a verejnej správy, ktoré budú podporovať ochranu a starostlivosť o životné prostredie, budú do konečného návrhu územného plánu primerane zapracované.

Návrh riešenia územného plánu umožňuje aj realizáciu takých činností, ktoré samostatne svojimi parametrami a charakterom, môžu podliehať zisťovaciemu konania alebo povinnému hodnoteniu podľa zákona EIA (napr. umiestňovanie prevádzok na funkčnej ploche technickej infraštruktúry ako i posúdeniu splnenia environmentálnych cieľov dotknutých vodných útvarov podľa § 16a zákona č. 364/2004 Z.z. (vodný zákon)]. Takéto stavby a opatrenia budú už na základe konkrétnej projektovej dokumentácie opätovne posúdené/hodnotené z hľadiska ich vplyvov na konkrétne zložky životného prostredia

a opätovne bude musieť byť hodnotená miera významnosti ich vplyvu na životné prostredie a jeho zložky .Až po kladnom posúdení budú môcť byť do územia umiestnené.

C.III.14. Zhodnotenie splnenia požiadaviek zo stanovísk k oznámeniu o strategickom dokumente podľa určeného rozsahu hodnotenia a zo stanovísk k rozsahu hodnotenia

V súlade s § 6 ods.2 zákona EIA začal proces pripomienkovania oznámenia o strategickom dokumente – Územný plán obce Jakovany dňa 16. 08. 2024, kedy Okresný úrad Sabinov, odbor starostlivosti o životné prostredie ako príslušný orgán EIA/SEA zverejnil text oznámenia o strategickom dokumente pre verejnosť na webovej adrese https://www.enviroportal.sk/eia. Príslušný orgán EIA/SEA osobitne doručil v súlade § 6 ods.2 zákona EIA oznámenie o strategickom dokumente tiež dotknutým orgánom štátnej správy, schvaľujúcemu orgánu, dotknutým obciam a ostatným dotknutým subjektom.

Na základe stanovísk, ktoré boli príslušnému orgánu EIA zaslané všetkými dotknutými subjektmi, príslušný orgán EIA v zmysle § 8 zákona EIA určil za účelom vypracovania Správy o hodnotení rozsah hodnotenia strategického dokumentu - č. OU-SB-OSZP-2024/000094-018 z 21. 01. 2025.

V tomto dokumente, ktorý vydal príslušný orgán EIA po ukončení pripomienkovania oznámenia o strategickom dokumente – Územného plánu obe Jakovany, tento orgán tu uviedol požiadavku v bode 2.2.19 rozsahu hodnotenia „Písomne vyhodnotiť splnenie alebo nesplnenie (v danom prípade zdôvodniť prečo nie) všetkých stanovísk k oznámeniu“.

Spracovateľ Správy o hodnotení si od príslušného orgánu EIA vyžiadal kópie všetkých stanovísk, ktoré boli v procese pripomienkovania k oznámenia strategického dokumentu a k rozsahu hodnotenia príslušnému orgánu EIA doručené. Od verejnosti neboli v rámci pripomienkovania oznámenia o strategickom dokumente doručené príslušnému orgánu EIA žiadne stanoviská. V rámci tohto pripomienkovania bolo príslušnému orgánu EIA doručených 12 stanovísk oslovených subjektov. K určenému rozsahu hodnotenia boli doručené 4 stanoviská.

- **Stanoviská dotknutých subjektov doručené príslušnému orgánu EIA/SEA k oznámeniu o strategickom dokumente**

Stanoviská orgánov verejnej správy:

01 **Prešovský samosprávny kraj, odbor strategického rozvoja,** Námestie mieru 2, 080 01 Prešov; list č. 08056/2024/DUPaZP-2 z 20. 08. 2024

Úrad požaduje, „aby strategický dokument bol riešený v súlade s Územným plánom Prešovského samosprávneho kraja, v rámci ktorého je potrebné rešpektovať najmä ustanovenia záväznej časti. Zároveň odporúča zapracovať do územnoplánovacej dokumentácie relevantné ciele/opatrenia/aktivity na zmiernenie negatívnych vplyvov zmeny klímy vyplývajúce z Adaptačnej stratégie na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja, ktorá bola schválená Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja dňa 12.02.2024 uznesením č. 328/2024.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Požiadavke bolo vyhovené v návrhu územného plánu obce Jakovany, v ktorom sú v sprievodnej správe územného plánu obce Jakovany citované relevantné ustanovenia záväznej časti Územného plánu PSK a tieto sú primerane riešené v návrhu územného plánu. V návrhu územného plánu obce Jakovany sú tiež primerane k riešené mu územiu zohľadnené adaptačné opatrenia na zmenu klímy.

02 MŽP SR, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny, Nám. Ľ.Štúra 1, 812 35 Bratislava; list č. 14669/2024-6.3, 62262/2024

Dotknutý orgán ochrany prírody konštatuje, že na území obce Jakovany platí prvý stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. V rámci k. ú. obce Jakovany sa nachádza Chránené vtáčie územie SKCHVU052 Čergov, patriace do európskej sústavy chránených území Natura 2000. Do územia obce zasahujú prvky územného systému ekologickej stability (ďalej len „USES") v zmysle vypracovaného dokumentu RUSES okresu Sabinov (Esprit, s.r.o., 2019) ako: NRBk1 - Čergov - Kokošovská dubina a RBk2 – Holý hrb - Hoľa. V dotknutom území ďalej ochrana prírody eviduje chránené biotopy európskeho a národného významu: lesné biotopy európskeho významu: - Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy lesné biotopy národného významu: Dubovo-hrabové lesy karpatské a travinno-bylinné biotopy európskeho významu: - Nížinné a podhorské kosné lúky.

Oznámenie o strategickom dokumente obsahuje iba základné informácie o pripravovanom územnom pláne obce Jakovany. Z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny v ňom absentujú informácie o vplyvoch strategického dokumentu na vyššie uvedené chránené územia. V oznámení je nesprávne uvedené, že územie európskeho významu SKUEV0332 Čergov zasahuje do k. ú. obce Jakovany. Do rozsahu hodnotenia žiada ministerstvo zapracovať a následne v správe o hodnotení vyhodnotiť uvedené požiadavky:

- vyhodnotiť vplyv navrhovaných aktivít na záujmy ochrany prírody v riešenom území (druhy, biotopy, chránené územia, prvky USES, krajina);
- v prípade, že niektoré prvky strategického dokumentu budú predstavovať možný významný vplyv na územie európskej sústavy chránených území Natura 2000, v rámci správy o hodnotení bude potrebné vyhodnotiť v samostatnej prílohe vplyvy strategického dokumentu na územie európskej sústavy chránených území Natura 2000 (tzv. primerané hodnotenie) podľa Metodiky primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000 (SAZP, 2023) v zmysle platnej legislatívy, autorizovanou osobou podľa § 28a zákona č. 543/2002 Z. z.;
- navrhnúť zmierňujúce opatrenia v prípade možného významného vplyvu na vyššie uvedené biotopy, prvky ÚSES a územie patriace do európskej sústavy chránených území.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Chránené územia a prvky ÚSES sú v návrhu územného plánu vykreslené. V Správe o hodnotení sú vplyvy navrhovaného riešenia územného plánu na záujmy ochrany prírody primerane vyhodnotené, keďže takéto vyhodnotenie určuje i príloha č. 5 zákona EIA. Primerane rozsahu informácií o budúcej navrhovanej výstavbe, s ktorými pracuje územný plán obce, boli vyhodnotené i vplyvy územného plánu na CHVÚ Čergov. Vplyvy aktivít územného plánu navrhované do územia CHVÚ Čergov boli vyhodnotené ako vplyvy, ktoré nie sú významne negatívne, a z tohto dôvodu nebola spracovaná príloha Správy o hodnotení SD o vplyve SD na územie Natura 2000 podľa „Metodiky primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000“ (Žiačiková a kol., 2023).

Posledná požiadavka zo stanoviska orgánu ochrany prírody je rešpektovaná už tým, že vlastný strategický dokument obsahuje primerané opatrenia na elimináciu a minimalizáciu vplyvov na životné prostredie, vrátane vplyvov na CHVÚ Čergov a tieto opatrenia sú súčasťou záväznej časti územného plánu a niekoľko požiadaviek/odporúčaní na elimináciu a minimalizáciu vplyvov návrhu územného plánu na životné prostredie odporúča i Správa o hodnotení.

03 Krajský pamiatkový úrad Prešov, Hlavná 115, 08001 Prešov; list č. Z-PUSR-068501/2024 z 23. 08. 2024

Pamiatkový úrad uviedol, že vzhľadom k tomu, že v predloženom oznámení o strategickom dokumente Územný plán obce Jakovany, sú zahrnuté požiadavky na ochranu pamiatkového fondu, KPÚ Prešov nepožaduje, aby bol strategický dokument Územný plán obce Jakovany posudzovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

04 Obvodný banský úrad v Košiciach, Timonova 23, 04001 Košice, list č. OBUKE 396-2632/2024 z 22. 08. 2024

Banský úrad vo svojom stanovisku uviedol, že katastrálne územie Jakovany časťou zasahuje do určeného chráneného ložiskového územia „Lipany", ktorým sa zabezpečuje ochrana výhradného ložiska ropy a horľavého zemného plynu proti znemožneniu alebo sťaženiu jeho dobývania. V súčasnosti ochranu tohto výhradného ložiska zabezpečuje organizácia Štátny geologický ústav Dionýza Štúra so sídlom Mlynská dolina 1, 817 04 Bratislava. Banský úrad nemá pripomienky a netrvá na posudzovaní predmetného návrhu územného plánu podľa zákona č. 24/2006 Z. z.
Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie. Informácia je zohľadnená v návrhu územného plánu.

05 Okresný úrad Sabinov, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek ochrany ovzdušia, Námestie slobody 85, 083 01 Sabinov, list č. OU-SB-OSZP-2024/002612-002/Žv-ŠSOO z 26. 08. 2024

Orgán ochrany ovzdušia vo svojom stanovisku uviedol, že z hľadiska ochrany ovzdušia sa v oznámení neuvádzajú žiadne nové stredné ani veľké zdroje znečisťovania ovzdušia podľa Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 248/2023 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší. Vzhľadom na vyššie uvedené, okresný úrad nepožaduje, aby bol predložený zámer posudzovaný podľa zákona o EIA. Pri konkrétnych aktivitách, vyplývajúcich zo strategického dokumentu je potrebné postupovať v zmysle ustanovení zákona č. 146/2023 Z.z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov.
Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

06 Ministerstvo dopravy SR, Sekcia stratégie dopravy, Námestie slobody 6, 810 05 Bratislava 15, P.O.BOX 100; list č. 25258/2024/SSD/75450 z 06. 09. 2024

Ministerstvo k oznámeniu o SD uviedlo, že berie predmetné oznámenie „UPN-O Jakovany" na vedomie a zároveň žiada rešpektovať nasledovné pripomienky:

- predmetný dokument spracovať v súlade s nadradenou, aktuálne platnou dokumentáciou ÚPN VÚC Prešovského samosprávneho kraja;
- rešpektovať hranice ochranných pásiem pozemných komunikácií podľa § 11 ods. 1) zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon), ktoré platia mimo hraníc súvisle zastavaného územia obce vymedzeného platným územným plánom obce, a teda navrhovanú zástavbu požadujeme situovať až za ochranné pásma dotknutých pozemných komunikácií;
- pri navrhovaných lokalitách v blízkosti pozemných komunikácií je potrebné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku v zmysle vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov. Umiestnenie lokalít, predovšetkým bývania, v pásme s prekročenou

prípustnou hladinou hluku neodporúčame. V prípade realizácie takýchto lokalít je nevyhnutné navrhnúť opatrenia na maximálnu možnú elimináciu negatívnych účinkov dopravy a zaviazať investorov na vykonanie protihlukových opatrení. Voči správcovi pozemných komunikácií nebude možné uplatňovať požiadavku na realizáciu týchto opatrení, pretože negatívne účinky vplyvu dopravy sú v čase realizácie známe;

- v oblasti cyklistickej dopravy odporúčame postupovať v súlade s Národnou stratégiou rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR schválenou uznesením vlády SR č. 223/2013.

Ministerstvo súhlasí s ukončením procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie navrhovanej činnosti „ÚPN-O Jakovany" podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, po uskutočnení zisťovacieho konania.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Požiadavky na riešenie územného plánu obce sú v návrhu územného plánu primerane rešpektované, a to nielen pri riešení návrhu využitia územia ale i v záväznej časti formou záväzných regulatívov záväzných pri realizácii následnej výstavby v území.

07 Regionálna veterinárne a potravinová správa Prešov, Levočská 112, 080 01 Prešov; list č. 1971/2024 z 21. 08. 2024

Regionálna veterinárna a potravinová správa uviedla, že „berie na vedomie Oznámenie o strategickom dokumente „Územný plán obce Jakovany"- zaslanie oznámenia, a že v predmetnom katastrálnom území nie sú dotknuté záujmy RVPS Prešov v zmysle kompetencií podľa ustanovení zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti.“ Zároveň upozornila na povinnosť požiadať RVPS o záväzný posudok v územnom, stavebnom a kolaudačnom konaní týkajúcom sa chovu zvierat, výroby, spracúvania, ošetrovania a skladovania krmív pre spoločenské zvieratá, prípravy, výroby, skladovania a distribúcie medikovaných krmív ako aj ukladania, ďalšieho spracovania a neškodného odstránenia živočíšnych vedľajších produktov v zmysle § 44 zákona 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko je vzaté na vedomie.

08 Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove, Hollého 5, 08001 Prešov; list č. RÚVZPO/OHŽ,PaZ/2838/12905/2024 z 21. 08. 2024

Regionálny úrad vo svojom stanovisku uviedol, že oznámenie o strategickom dokumente „Územný plán obce Jakovany" v zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov berie na vedomie.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko je vzaté na vedomie.

09 Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia geológie a prírodných zdrojov, odbor štátnej geologickej správy, Bratislava; list č. 7003/2024-5.3, 57854/2024 z 26. 08. 2024

Orgán štátnej geologickej správy uviedol nasledovné informácie a požiadavky:

1. katastrálnom území obce Jakovany sa nachádza:
   - výhradné ložisko „Lipany - ropa poloparafinická (54)“; s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ), ktorého ochranu zabezpečuje ŠGÚDŠ Bratislava, Bratislava,
   - výhradné ložisko „Lipany - horľavý zemný plyn (83)"; s určeným DP a CHLÚ, ktorého ochranu zabezpečuje ŠGÚDŠ Bratislava, Bratislava

   Podľa § 15 ods. 1 banského zákona sú orgány územného plánovania a spracovatelia územnoplánovacej dokumentácie povinní pri územnoplánovacej činnosti vychádzať z podkladov bola o zistených a predpokladaných výhradných ložiskách a sú povinní

navrhovať riešenie, ktoré je z hľadiska ochrany a využitia nerastného bohatstva a ďalších verejných záujmov najvýhodnejšie. Ministerstvo požaduje dodržať ustanovenia § 18 a § 19 banského zákona tak, aby zabezpečená ochrana výhradných ložísk proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania a podľa § 17 ods. 5 a § 26 ods. 3 banského zákona vyznačiť hranice chránených ložiskových území a dobývacích priestorov v územnoplánovacej dokumentácii. Vzhľadom na súčasné a predpokladané využívanie ložísk žiadame územia v blízkosti chránených ložiskových území a dobývacích priestorov nevyužívať ako obytné, prípadne rekreačné územia s novými stavbami.

2. v predmetnom území je zaregistrovaný výskyt 2 potenciálnych a 2 stabilizovaných svahových deformácií, všetky sa nachádzajú v extraviláne obce. Pravdepodobné príčiny vzniku svahových deformácií sú klimatické faktory, bočná hĺbková erózia, abrázia, vývery podzemnej vody alebo vztlakové účinky podzemných vôd. Svahové deformácie patria do rajónu nestabilných území. Ide o územie svahových deformácií so stredným až vysokým stupňom náchylnosti na aktivizáciu svahových deformácií. Aktivizácia svahových deformácií je možná vplyvom prírodných pomerov alebo negatívnymi antropogénnymi faktormi, resp. ich kombináciou. Územia bezprostredného okolia registrovaných svahových deformácií a územia s doteraz nezaregistrovanými svahovými deformáciami, s priaznivou geologickou stavbou na vznik svahových deformácií, patria taktiež do rajónu nestabilných území. Stupeň náchylnosti na vznik svahových deformácií je diferencovaný predovšetkým morfológiou konkrétneho územia. Územia sú citlivé na negatívne antropogénne zásahy. Územie intravilánu obce patrí do rajónu potenciálne nestabilných území. Ide o územie s doteraz nezaregistrovanými svahovými deformáciami, s priaznivou geologickou stavbou nevylučujúcou v prípade priaznivých morfologických pomerov občasný vznik svahových deformácii vplyvom prírodných pomerov. Územie je citlivé na negatívne antropogénne zásahy. Orgány územného plánovania sú podľa § 20 ods. 1 geologického zákona povinné v textovej a grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť výsledky geologických prác, v konkrétnom prípade výsledky inžinierskogeologického prieskumu spracované v záverečnej správe: Atlas máp stability svahov SR v M 1: 50 000 (Šimeková, Martinčeková a kol., 2006), ktorý je prístupný na mapovom serveri Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra Bratislava (http://apl.geology.sk/atlassd/). Na webových stránkach sú dostupné aj ďalšie údaje a informácie o zaregistrovaných svahových deformáciách: http://apl.geology.sk/geofond/zosuvy/. Svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia územia pre stavebné účely.
3. Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, tak ako je to zobrazené na priloženej mape. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.
4. V predmetnom území sú evidované geotermálne útvary podzemných vôd v podobe puklinovokrasových vôd karbonátov stredného a vrchného triasu tektonickej jednotky fatrika.

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:

a) výskyt potenciálnych a stabilizovaných zosuvov. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom.

b) výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Všetky informácie obsiahnuté v stanovisku boli zapracované a využité už v návrhu územného plánu. Požiadavky vyplývajúce zo zákonných ustanovení sú v návrhu územného plánu zohľadnené. Správa o hodnotení tieto informácie tiež uvádza a uvedenými javmi v území sa zaoberá vo vzťahu k návrhom funkčných plôch a činností uvedenými v územnom pláne.

Stanoviská právnických osôb (správcov):

10 Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Povodie Hornádu, odštepný závod, Ďumbierska 14, 04159 Košice; list č. SVP 15947/2024/2 z 21. 08. 2024

Správca tokov vo svojom stanovisku uviedol, že k predloženému oznámeniu o strategickom dokumente „Územný plán obce Jakovany" nemá pripomienky. K Zadaniu Územného plánu obce Jakovany sa vyjadroval listom č. SVP 5138/2024/2 zo dňa 14.03.2024, ktorý ostáva naďalej v platnosti. V zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. nepožaduje posudzovanie predloženého strategického dokumentu. K samotnému návrhu Územného plánu sa naša organizácia doposiaľ nevyjadrovala, po jeho predložení zaujme stanovisko.
Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie. Stanovisko, ktoré správca vodných tokov vydal k zadaniu územného plánu spracovateľ územného plánu akceptoval a využil pri tvorbe návrhu územného plánu.

11 Východoslovenská vodárenská spoločnosť , a. s., Komenského 50, 042 48 Košice; list č. 108400/2024/O/Je/ÚVR z 28. 08. 2024

VVS, a.s. po preštudovaní oznámenia o strategickom dokumente „Územný plán obce Jakovany" uviedla, že z pohľadu vlastníka a prevádzkovateľa vodohospodárskych zariadení v obci Jakovany spoločnosť VVS, a.s. nevlastní ani neprevádzkuje žiadne vodohospodárske zariadenia. Do katastrálneho územia Jakovany zasahuje III. stupeň ochranného pásma vodárenských zdrojov (záchytného územia Sabinov II.), podľa priloženého zakreslenia. Oznámenie o strategickom dokumente „Územný plán obce Jakovany" VVS, a.s. berie na vedomie.
Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie. Informácie zo stanoviska sú využité pri návrhu riešenia územného plánu obce Jakovany.

Stanoviská dotknutých obcí :

12 Obec Ľutina, č. 96, 082 57 Ľutina; list č. LUT-S2024/00190 z 27. 08. 2024

Obec uviedla, že k strategickému dokumentu „„Územný plán obce Jakovany" nemá námietky a pripomienky.
Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

- **Stanoviská dotknutých subjektov doručené orgánu EIA/SEA k určenému rozsahu hodnotenia:**

V súlade s § 8 ods.8 zákona EIA mali možnosť verejnosť, dotknutá obec, dotknutý samosprávny kraj, dotknutý orgán a ďalšie osoby predložiť pripomienky k rozsahu hodnotenia strategického dokumentu príslušnému orgánu EIA. Príslušnému orgánu EIA boli v určenej lehote doručené 4stanoviská.

01 **Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Povodie Hornádu, odštepný závod**, Ďumbierska 14, 041 59 Košice; list č. SVP 2707/2025/2 z 27. 01. 2025

SVP vo svojom stanovisku uviedol:

„V rozsahu hodnotenia sa okrem iného uvádza: V bode 2.2.18. Zohľadniť a rešpektovať ustanovenia zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov, aby nedošlo k ohrozeniu a znečisteniu podzemných, prípadne povrchových vôd a aby nedošlo k poškodeniu záujmov tretích osôb. Z hľadiska záujmov našej organizácie k predloženému rozsahu hodnotenia strategického dokumentu „Územný plán obce Jakovany nemáme pripomienky."
Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie. Zákon č 364/2004 Z.z. je na úrovni územného plánu obce primerane v návrhu riešenia akceptovaný.

02 **Krajský pamiatkový úrad Prešov,** Hlavná 115, 08001 Prešov; list č. Z-PUSR-04985/2025 z 23. 01. 2025

KPÚ Prešov konštatuje, že po preskúmaní „Rozsahu hodnotenia strategického dokumentu Územný plán obce Jakovany" zistil, že v ňom nie sú zahrnuté podmienky ochrany archeologických lokalít a archeologických nálezov v k. ú. Jakovany.
KPÚ Prešov k predloženému rozsahu hodnotenia strategického dokumentu určuje nasledujúce podmienky, ktoré je nutné zohľadniť:
- Doplniť do „Rozsahu hodnotenia strategického dokumentu Územný plán obce Jakovany" podmienky ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk: „V Ústrednom zozname pamiatkového fondu nie sú v katastrálnom území Jakovany v súčasnosti zapísané žiadne nehnuteľné národné kultúrne pamiatky." „V katastrálnom území Jakovany sú v Evidencii archeologických lokalít evidované archeologické lokality:
  - 1. Historické jadro obce - územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku (1. písomná zmienka o obci k roku 1314, v 30-tych rokoch 14. storočia doložená aj farnosť).
  - Ojedinelé a bližšie nelokalizované nálezy:
    2. Pod hájom (JZ od obce) - sporadické nálezy s praveku"

„Vyznačiť v grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie evidovanú archeologickú lokalitu - Historické jadro obce. Archeologickú lokalitu vyznačiť vhodnou a čitateľnou grafickou značkou a s uvedením popisu v legende.
„Na plochách archeologických lokalít dodržiavať ustanovenia zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (pamiatkový zákon):
Pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku je vlastník, správca alebo stavebník povinný podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na Krajský pamiatkový úrad Prešov.
Krajský pamiatkový úrad Prešov v spolupráci s príslušným stavebným úradom pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej či inej hospodárskej činnosti zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a archeologických nálezísk na vyššie evidovanom území v procese územného a stavebného konania. Krajský pamiatkový úrad Prešov môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktoré nie je evidovaným archeologickým náleziskom, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov. Krajský pamiatkový úrad zašle rozhodnutie o povinnosti vykonať archeologický výskum aj príslušnému stavebnému úradu.
Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Zákon EIA nemá ustanovenie o možnosti doplniť rozsah hodnotenia. Pripomienky k rozsahu hodnotenia sa uplatňujú v Správe o hodnotení, ak sa týkajú rozsahu hodnotenia SD. Uvedené požiadavky KPÚ Prešov majú skôr informatívny charakter, a sú už využité a uplatnené v návrhu riešenia územného plánu obce Jakovany. Pripomienky resp. citácie zákonných ustanovení sú vzaté na vedomie.

03 **Východoslovenská vodárenská spoločnosť , a.s.,** Komenského 50, 042 48 Košice; list č. 13891/2025/O/Br/ÚVR z 27. 01. 2025

VVS, a.s. vo svojom stanovisku uviedla:

„K uvedenej problematike z pohľadu prevádzkovateľa vodohospodárskych zariadení uvádzame, v obci Jakovany naša spoločnosť nevlastní ani neprevádzkuje žiadne vodohospodárske zariadenia. že Oznámenie o strategickom dokumente „Územný plán obce Jakovany“, berieme na vedomie s tým, že k strategickému dokumentu „Územný plán obce Jakovany" naša spoločnosť zaujala stanovisko 108 400/2024/O/Je/UVR zo dňa 28.08.2024, ktoré ostáva aj naďalej v platnosti. Konštatujeme, že dokumentácia návrhu Územného plánu obce Jakovany nám do dnešného dňa nebola predložená na vyjadrenie.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

04 **Východoslovenská distribučná, a.s.** Mlynská 31, 042 91 Košice; list č. CZ 001313/2025/VSD/MS z 27. 01. 2025

VSD, a.s. zaslala nasledovné stanovisko:

- „ v súvislosti s predpokladaným rozvojom obce Jakovany a teda výstavbou budúcich IBV je potrebné pri tvorbe územného plánu obce Jakovany uvažovať so zriaďovaním nových distribučných trafostaníc, ktorých počet a rozmiestnenie bude závisieť od predpokladaného počtu nových odberných miest (rodinných domov/bytových domov), hustoty zástavby a výkonových požiadaviek jednotlivých domov/bytov. V súvislosti so zriaďovaním distribučných trafostaníc je potrebné uvažovať so zriadením VN 22kV vedení pre napojenie distribučných trafostaníc a NN káblových distribučných rozvodov.“

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Požiadavky sú akceptované v návrhu riešenia územného plánu obce Jakovany.

C.IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Dôležité opatrenia zamerané na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov nových zámerov podľa návrhu územného plánu obce Jakovany sú už súčasťou záväzných regulatívov návrhu územného plánu, vrátane vymedzenia verejnoprospešných stavieb.

Za účelom minimalizácie prípadného negatívneho vplyvu novej zástavby na životné prostredie obyvateľov a na CHVÚ Čergov, odporúča táto správa o hodnotení do územného plánu doplniť ďalšie regulatívy:

- doplnenie regulatívov do záväznej časti územného plánu - RL6 Plochy výroby a skladov:
  - *na funkčnej ploche neumiestňovať prevádzky, ktoré by hlukom, zápachom, znečisťovaním ovzdušia alebo inými emisiami mohli negatívne ovplyvniť využitie okolitého prostredia.*

Pre zlepšenie hniezdnych podmienok vtáčích druhov, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ Čergov, v súvislosti so zásahom do ich biotopov výstavbou na funkčnej ploche rekreácie sa navrhuje:

- úprava výkresovej časti územného plánu - *okolo prístupovej cesty k funkčnej ploche rekreácie v blízkosti CHVÚ a v CHVÚ vyznačiť vo výkresoch návrh výsadby krovinovej vegetácie.*
- doplnenie regulatívov do záväznej časti územného plánu
  - *pred začatím zemných prác súvisiacich s budúcou výstavbou na lúčnych porastoch v CHVÚ Čergov zabezpečiť vykonanie monitoringu hniezdenia avifauny viazanej na otvorené lúčne spoločenstvá*;

- *rozsiahlejšiu výstavbu a s tým spojené zemné a terénne práce v CHVÚ Čergov pri zistení hniezdenia avifauny realizovať mimo hniezdneho obdobia.*

Z pohľadu posúdenia vplyvov na životné prostredie ako celku, vrátane posúdenia možných vplyvov na prírodné prostredie obce, je možné opatrenia navrhnuté v záväznej časti územného plánu obce a doplnené v zmysle vyššie uvedeného, považovať za dostatočné. Samotný návrh riešenia územného plánu obce Jakovany (podľa komplexného výkresu) rešpektuje zásady územného plánovania. Opatrenia na minimalizáciu vplyvov na životné prostredie špecifikované v návrhu územného plánu vychádzajú najmä zo základného cieľa územného plánovania – udržateľného územného rozvoja so zreteľom na miestne danosti, charakter prírodnej štruktúry, efektívne a udržateľné užívania prírodných zdrojov, zachovanie biodiverzity, vyvážený environmentálny prístup k priestorovému usporiadaniu územia a funkčnému využívaniu územia pri ochrane ekologickej stability a ekologickej konektivity. Návrh riešenia územného plánu prihliada na potreby obce a jej obyvateľov a tiež primerane prihliada na všetky relevantné pripomienky doručené orgánu územného plánovania v doterajšom procese tvorby územného plánu.

Prípadné ďalšie pripomienky, ktoré budú doručené k návrhu riešenia územného plánu od dotknutých orgánov štátnej a verejnej správy, ktoré budú podporovať ochranu a starostlivosť o životné prostredie, budú do konečného návrhu územného plánu primerane zapracované.

C.V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

V dokumente „rozsah hodnotenia pre vypracovanie Správy o hodnotení“, ktorý vydal Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie v Sabinove č.OU-SB-OSZP-2024/000094-018 z 21. 01. 2025 po pripomienkovaní oznámenia o strategickom dokumente – Územného plánu obce Jakovany, bolo stanovené, že pre ďalšie hodnotenie vplyvu návrhu strategického dokumentu „Územný plán obce Jakovany“ sa neurčujú varianty.

Z toho hľadiska je porovnanie možných variantov bezpredmetné.

V porovnaní s tzv. nulovým variantom je predložený strategický dokument „Územný plán obce Jakovany“ v etape návrhu územného plánu jednoznačne výhodnejší a progresívny vo všetkých oblastiach, ktoré aktuálne územno-plánovacia dokumentácia rieši resp. má možnosť riešiť. Nulový variant predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia v rozsahu jeho aktuálne zastavaného územia a plôch mimo zastavaného územia, teda bez ďalšieho územného rozvoja; bez doplnenia potrebnej infraštruktúry v oblasti čistenia odpadových vôd, zásobovania obyvateľov pitnou vodou, progresívneho riešenia odpadového hospodárstva, zlepšovania miestnej dopravnej komunikačnej siete, ponúk plôch pre výrobné a nevýrobné služby, návrhov na rekreačné využitie a vytvárania podmienok pre komfort bývania obyvateľov ako i zlepšovania ekonomickej základe obce.

Navrhovaný územný plán oproti nulovému variantu je výhodnejší, pretože rieši existujúce alebo potenciálne environmentálne problémy s cieľom eliminovať negatívne vplyvy na životné prostredie obce, vrátane jej obyvateľov a ich zdravia. Vytvára tiež podmienky na zlepšenie pohody bývania, sociálno-ekonomického postavenia obyvateľov obce, ekonomického postavenia obce a environmentálnej problematiky.

C.VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Pri hodnotení vplyvov navrhovaného riešenia územného plánu obce Jakovany na životné prostredie táto Správa o hodnotení vychádza predovšetkým z informácií o súčasnom stave životného prostredia dotknutého riešeného územia a z odhadu významnosti vplyvu jednotlivých navrhovaných funkčných plôch a činností (opatrení) podľa návrhu územného plánu na zložky životného prostredia a životného prostredia ako celku ako i odhadu významnosti vplyvu na zdravie a pohodu obyvateľov.

Vyhodnotenie predpokladaných vplyvov návrhu riešenia územného plánu je vykonané slovným opisom vplyvu v každej z kapitol v časti C. II. tejto Správy o hodnotení. Predpokladané vplyvy navrhovanej zástavby a navrhovaných činností (opatrení) z návrhu územného plánu sú v tejto správe o hodnotení hodnotené v rámci stupnice významnosti – bez vplyvu až negatívny vplyv: bez vplyvu/indiferentný vplyv (0); mierne negatívny vplyv/málo významný vplyv (-1); stredne negatívny vplyv/stredne významný vplyv (-2); významný negatívny vplyv/veľmi významný vplyv (-3). Miera pozitívneho vplyvu nie je odstupňovaná. Pre hodnotenie predpokladaného vplyvu návrhu územného pánu obce na územia Natura 2000 sa použila stupnica, ktorú špecifikuje dokument „Metodika primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000“ (Žiačiková a kol., 2023).

V procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie sa vychádzalo zo známych publikovaných informácií o území, pričom najviac boli využité odborné informácie verejne prístupné na internete, environmentálne dokumentácie súvisiace s riešeným katastrálnym územím, informácie obsiahnuté v stanoviskách dotknutých subjektov, z konzultácií s dotknutými orgánmi štátnej správy, s odbornými organizáciami z úrovne vlastného poznania dotknutého riešeného územia a environmentálnych problematík jeho obyvateľov, ako i z limitov určených všeobecne záväznými právnymi predpismi.

C.VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracovávaní správy o hodnotení

Nedostatky pri vypracúvaní tejto správy o hodnotení vychádzajú zo skutočnosti, že pre dotknuté riešené územie nie sú známe/publikované niektoré relevantné konkrétne údaje, charakterizujúce merateľný stav niektorých zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie (napr. konkrétne údaje z meraní o kvalite a stave ovzdušia, povrchových a podzemných vôd a pôdneho horizontu, konkrétne údaje o výskyte chránenej bioty na konkrétnych lokalitách vo voľnej krajine). Táto správa o hodnotení vychádzala len z údajov o území do t.č. publikovaných a verejne prístupných a údajov, ktoré je možné získať bežným pozorovaním prírodných a iných javov v území.

Ďalšie neurčitosti, ktoré môžu ovplyvniť predpokladaný odhad vplyvov návrhu územného plánu na životné prostredie, vyplýva tiež zo skutočnosti, že na základe návrhu jednotlivých funkčných plôch a činností (opatrení), pri ktorých miera podrobnosti o stavebných objektov v rámci týchto plôch a činností zodpovedá úrovni územného plánu obce, nie je pochopiteľne možné určiť, o aké konkrétne projektované stavby/činnosti pôjde a aké spôsoby/metódy/technológie realizácie týchto stavieb/činností budú využité. Nie sú a nemôžu byť k dispozícii detailné technické údaje, tie sa budú riešiť na úrovni konkrétnej predprojektovej a projektovej prípravy stavby/činnosti.

C.VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

Obec Jakovany nemala doteraz spracovanú a platnú žiadnu územnoplánovaciu dokumentáciu. V riešenom území sa rozvíja viacero funkcií a prelína niekoľko rozmanitých záujmov, ktoré je potrebné koordinovať a regulovať s cieľom trvalo udržateľného rozvoja kvalitného životného prostredia obyvateľov aj návštevníkov obce Pre riadenie rozvoja obce v súčasnom sociálnom a ekonomickom prostredí pri potrebe zabezpečiť atraktívnosť a pohodu bývania pre domáce obyvateľstvo resp. i pre nových obyvateľov, zabezpečiť podmienky pre udržateľný územný rozvoj pri ďalšom ekonomickom a sociálnom raste obce, a to pri minimalizácii vplyvov na životné prostredie pri realizácii nových zámerov v riešenom území s prihliadnutím na širší geografický priestor, je nevyhnutné riadiť sa aktuálnym, súčasným trendom zodpovedajúcim koncepčným dokumentom s jasne stanovenými územno-priestorovými pravidlami a zásadami. Takéto požiadavky hodnotený návrh Územného plánu obce Jakovany spĺňa.

Na základe vykonaného posudzovania vplyvov návrhu územného plánu obce Jakovany sa predpokladá, že návrh riešenia rozvoja obce špecifikovaný v posudzovanom návrhu územného plánu bude mať určitý vplyv na životné prostredie, a to v závislosti od charakteru zástavby určenej jednotlivými funkčnými plochami ako i samostatne navrhnutými stavbami a činnosťami (opatreniami) a v závislosti od konkrétneho miesta ich umiestnenia v krajine. Je však potrebné skonštatovať, že žiadny z týchto vplyvov nebol v štádiu návrhu územného plánu (t.j. bez konkrétnej projektovej dokumentácie) vyhodnotený ako vplyv významne negatívny. Využitie niektorých navrhovaných funkčných plôch táto Správa o hodnotení odporúča ešte spresniť doplnením opatrení do záväznej časti územného plánu (kapitola C.IV.).

Navrhované riešenie územného plánu má nesporne prevažujúce benefity pre životné prostredie, a to najmä v súvislosti s riešením environmentálnych problémov obce, medzi ktoré patrí najmä absencia verejnej splaškovej kanalizácie a ČOV. Územný plán obsahuje i ďalšie nové návrhy ako napr. návrh zriadenia kompostoviska pre zeleň z verejných priestranstiev, návrhy na realizáciu opatrení na zmiernenie dopadov zmeny klímy vrátane protipovodňových opatrení (budovanie prehrádzok na tokoch, zadržiavanie dažďových vôd na stavebných pozemkoch). Návrh riešenia územného plánu posilňuje základnú funkciu obce - obytnú funkciu a spolu s ňou navrhuje i budovanie potrebnej technickej infraštruktúry. Navrhuje plochy pre výrobné a nevýrobné služby, navrhuje funkčné plochy rekreácie, novú turistickú trasu a cyklistickú cestičku. T.j. vytvára predpoklady pre posilnenie doplnkových funkcií obce, ktorými sú výrobná a rekreačná funkcia.

Návrh územného plánu obce Jakovany je vypracovaný v súlade s nadradenými koncepciami starostlivosti o životné prostredie, nadradenými územno-plánovacími dokumentáciami, primerane rieši problematiku obyvateľstva a jeho zdravia, rieši návrhy na odstránenie environmentálnych problémov, rešpektuje historický charakter obce i historickú štruktúru krajiny, vyhlásené chránené územia, rešpektuje územný systém ekologickej stability, známe chránené prírodné biotopy a biotopy chránených druhov, historické objekty a archeologické lokality.

C.IX. Riešiteľ - autor správy o hodnotení, podpis riešiteľa:

Ing. arch. Vladimír Ligus
Ateliér Urbeko, s.r.o., Prešov

C.X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

- Marcin D. a kol., 2017:Vysvetlivky k základnej hydrogeologickej a hydrochemickej mape pohoria Čergov v mierke 1 : 50 000. ŠGÚDŠ Bratislava.
- Gúgh, J, Trnka, A., Karaska, D., Ridzoň, J., 2015: Zásady ochrany európsky významných druhov vtákov a ich biotopov. Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica.
- ESPRIT, s.r.o., 2019: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Sabinov. SAŽP Banská Bystrica.
- Karaska, D., Trnka, A., Krištín, A., Ridzoň, J., 2015: Chránené vtáčie územia Slovenska. Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica.
- Kol., 2005: Európsky významné biotopy na Slovensku. Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica v spolupráci s DAPHE-inštitút aplikovanej ekológie.
- Kol., 2002: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 1.vyd. MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica.
- Löw J. et al. 1995. Rukověť projektanta místního územního systému ekologické stability, Doplněk Brno.
- MŽP SR, 2018. Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy – aktualizácia.
- MŽPSR, ŠGÚDS, 2020. Kvalitatívne hodnotenie útvarov podzemnej vody na Slovensku, záverečná správa.
- MŽP SR, 2021: Plán manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Hornádu – aktualizácia 2021.
- MŽP SR, 2011: Predbežné hodnotenie povodňového rizika v čiastkovom povodí Hornádu.
- SHMÚ, 2024. Vodohospodárska bilancia kvality podzemnej vody SR v roku 2023 .
- Nemčok, J., 1990: - aktualizácia 2024 Geologická mapa Pienin, Čergova, Ľubovnianskej a Ondavskej vrchoviny. ŠGÚDŠ Bratislava.
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Jakovany na roku 2023 – 2030,
- Stanová, V., Valachovič, M., (eds.) 2002: Katalóg biotopov Slovenska. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava.
- Webové lokality: www.hbu.sk, www.enviroportal.sk, www.atlassr.sk, www.geology.sk, www.shmu.sk, www.e-obce.sk, www.skgeodesy.sk, www.sazp.sk, www.sopsr.sk, www.gsaa.sk, www.biomonitoring.sk, www.pamiatky.sk, www.zbgis.sk, www.kst.sk, www.ssc.sk, www.svp.sk, www.minzp.sk, www.mpsr.sk, www.vupop.sk, www.tuzvo.sk, www.srzrada.sk,

C.XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Jakovanoch dňa .....

.....
MVDr. Stanislav Miščík
starosta obce Jakovany